

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรี
สองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

ภาวิณี แสงนาก

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรี

สองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

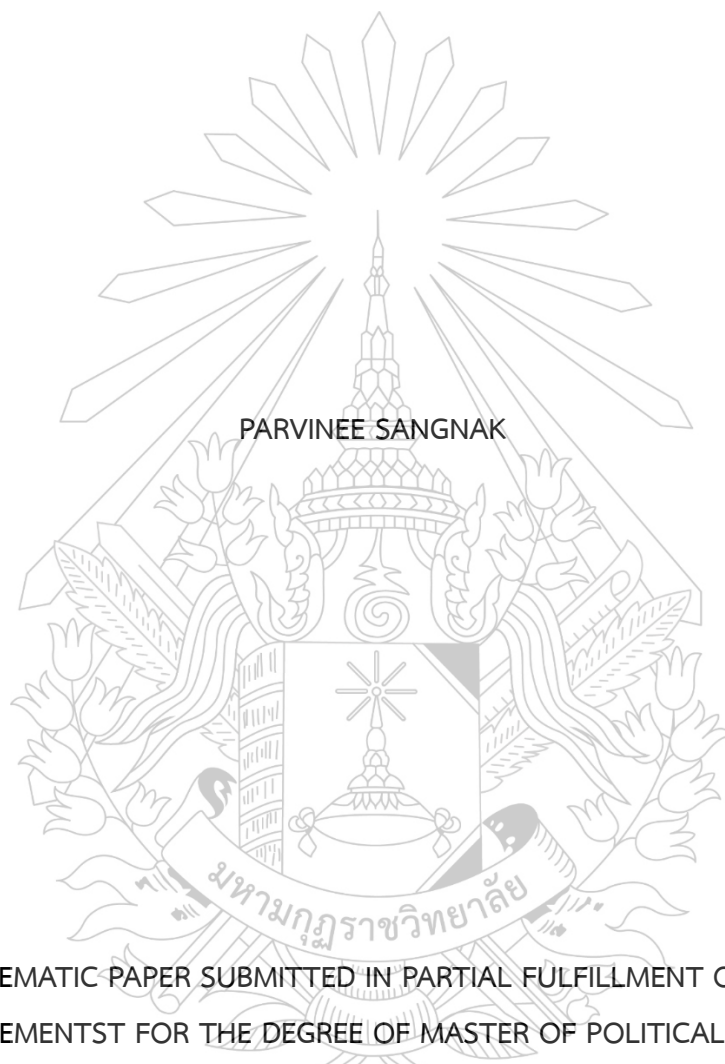
สาขาวิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

DEMOCRATIC POLITICAL CULTURE OF THE PEOPLE IN SRI SONG RAK
SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, MUEANG DISTRICT, LOEI
PROVINCE

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTST FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE
PROGRAM IN POLITICAL SCIENCE
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2025

COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

หัวข้อสารนิพนธ์	วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย
ชื่อนักศึกษา	ภาวิณี แสงนาก
ชื่อปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	รัฐศาสตร์
ปีพุทธศักราช	2568
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัฒน์ อนนธ์จารย์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาภูมิราขวิทยาลัย อนุมัติให้แนบสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(พระมหาสุรไกร ชื่นพุทธิสิริ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์:

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล พรหมกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัฒน์ อนนธ์จารย์)

กรรมการ

(ดร.วีรณัฐ พรหมจักร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยวัฒน์ เผือกคง)

กรรมการ

(ดร.อาทิตย์ แสงแฉก)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาภูมิราขวิทยาลัย

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์	วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย
ชื่อนักศึกษา	ภาวิณี แสงนาก
ชื่อปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	รัฐศาสตร์
ปีพุทธศักราช	2568
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.สุชีพพัฒน์ อนนธ์จารย์

สารนิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย 2) เปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้กำหนดมาจากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลยจำนวน 381 คน โดยการใช้สูตรทาโร ยามาเน่ เครื่องมือในการวิจัยที่เป็นแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ประเภทสำเร็จรูป ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติด้วยสถิติ t-test Independent และความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า 1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีระดับที่เห็นด้วยมาก 2) ประชาชนที่มีสิทธิในการเลือกตั้งที่มี สถานภาพสมรส เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกันมีความเห็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน และ 3) ข้อเสนอแนะ คือความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีความเข้าใจและยอมรับในหลักการพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย ความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ประชาชนให้ความเคารพในสิทธิ เสรีภาพ ความเท่าเทียมของทุกคน ความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนให้ความสำคัญกับกฎหมายและกติกาที่ใช้ร่วมกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ประชาชนแสดงออกถึงการมีส่วนร่วม เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็น จิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง ประชาชนตระหนักถึงหน้าที่ของตนในสังคม ไม่

ว่าจะเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย การเสียภาษี การดูแลทรัพยากรสาธารณะ การไว้วางใจและการ
มองโลกในแง่ดี

คำสำคัญ: วัฒนธรรมทางการเมือง, ประชาธิปไตย, ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ABSTRACT

Thematic Paper Topic	DEMOCRATIC POLITICAL CULTURE OF THE PEOPLE IN SRI SONG RAK SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, MUEANG DISTRICT, LOEI PROVINCE
Student's Name	Parvinee Sangnak
Degree Sought	Master of Political Science
Program	Political Science
Anno Domini	2025
Advisor	Associate Professor Dr. Sukhapat Anonjarn

The objectives of this thesis are as follows: 1) to investigate the extent of democratic political culture among the residents of the Srisongrak Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Loei Province; 2) to compare the democratic political culture of the residents of the Srisongrak Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Loei Province, classified by individual characteristics; and 3) to investigate methods for the development of democratic political culture among the residents of the Srisongrak Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Loei Province. The sample consisted of 381 A questionnaire that was developed utilizing the Taro Yamane formula served as the study instrument. Questionnaires were used to gather data. Frequency, percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing with t-test, independent, and one-way variance (ANOVA) were among the pre-made statistics used to examine the data.

The findings of the study showed that 1) there is a high degree of agreement in the democratic political culture of the people living in the Srisongrak Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Loei Province. 2) Marital status, gender, age, employment, education level, and monthly income were used to classify eligible voters. Divergent viewpoints exist on democratic political culture. 3) Belief in democratic values is one of the recommendations. The law and common rules are valued by people. People get involved in politics. By utilizing their right to vote, voicing their thoughts, and understanding their civic responsibilities, people show that they are involved. Individuals are conscious of their societal obligations, such

as abiding by the law, filing taxes, and maintaining public property. They are hopeful and trusting.

Keywords: Political culture, Democracy, Voters

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย” ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและการสนับสนุนจากหลายภาคส่วน ผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ดร.วีรณัฐ พรหมจักร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำแนะนำแนวทางการศึกษา ตลอดจนข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิชาการฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต รศ.ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ ประธานหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ดร.วีรณัฐ พรหมจักร อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตและ ดร.อาทิตย์ แสงเฉวก อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และคำแนะนำตลอดระยะเวลาการศึกษา อีกทั้งยังเป็นแรงบันดาลใจในการค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง และขอขอบพระคุณผู้กำนันผู้ใหญ่บ้านในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก ตลอดจนประชาชนในพื้นที่ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ตอบแบบสอบถามอย่างจริงใจ ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สามารถดำเนินการได้อย่างครบถ้วน สุดท้ายนี้ ผู้จัดทำขอขอบคุณครอบครัวและเพื่อน ๆ ที่คอยให้กำลังใจ สนับสนุน และอยู่เคียงข้างตลอดระยะเวลาการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ หากมีข้อผิดพลาดประการใดในสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้จัดทำขอน้อมรับไว้ด้วยความเคารพและขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ภาวิณี แสงนาก

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	จ
ABSTRACT	ช
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ.....	ฏ
สารบัญคำย่อ.....	1
บทที่ 1 บทนำ.....	2
1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
1.2. วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
1.3. สมมติฐานงานวิจัย.....	5
1.4. ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย.....	6
1.5. ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.6. นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง.....	10
2.2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย.....	22
2.3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับอธิปไตยในพระพุทธศาสนา.....	32
2.4. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก	38
2.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
2.6. กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
3.1. รูปแบบการศึกษาวิจัย	48
3.2. วิธีดำเนินการวิจัย	48
3.3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
3.4. เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	49

3.5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
3.6. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	52
3.7. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
3.8. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
3.9. สถิติที่ใช้ในการวิจัย	55
3.10. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4.1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4.2. ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	59
4.3. ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนใน องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย	61
4.4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของ ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย	73
4.5. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของ ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย	83
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	86
5.1. สรุปผลการวิจัย	87
5.2. อภิปรายผล	93
5.3. ข้อเสนอแนะ	97
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก	105
ภาคผนวก ข	107
ภาคผนวก ค	111
ภาคผนวก ง.....	113
ภาคผนวก จ	123
ภาคผนวก ฉ	136
ภาคผนวก ช	143
ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์.....	147

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 แสดงเขตการปกครองและจำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก	40
ตารางที่ 3.1 แสดงการคำนวณหา	50
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	59
ตารางที่ 4.2 ระดับการแสดงออกวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย รายด้านและโดยรวม	62
ตารางที่ 4.3 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วน ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย.....	63
ตารางที่ 4.4 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วน ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	64
ตารางที่ 4.5 วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรี สองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย.....	65
ตารางที่ 4.6 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วน ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง	67
ตารางที่ 4.7 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วน ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง	68
ตารางที่ 4.8 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหาร ส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ	69
ตารางที่ 4.9 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วน ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี	70
ตารางที่ 4.10 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วน ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล	72
ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบเพศกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนใน	73

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทาง	74
ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมือง แบบประชาธิปไตย จำแนกตามระดับการศึกษา	76
ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย	78
ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมือง แบบประชาธิปไตย จำแนกตามอาชีพ	79
ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมือง แบบประชาธิปไตย จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	81

สารบัญรูปภาพ

หน้า

รูปภาพที่ 1	พัฒนาโดย ผู้วิจัย	85
รูปภาพที่ 2	ภาพในการเก็บข้อมูล	144
รูปภาพที่ 3	ภาพในการเก็บข้อมูล	144
รูปภาพที่ 4	ภาพในการเก็บข้อมูล	145
รูปภาพที่ 5	ภาพในการเก็บข้อมูล	145

สารบัญย่อ

อง.เอกก. (ไทย)	สุดตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย เอกกนิบาต (ภาษาไทย)
อง.ทุก. (ไทย)	สุดตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย ทุกนิบาต (ภาษาไทย)
อง.ติก. (ไทย)	สุดตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต (ภาษาไทย)

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยตามหลักการของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ประชาชนจึงมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อสะท้อนความต้องการของตนและชุมชนผ่านกระบวนการประชาธิปไตย อย่างไรก็ตาม การดำรงอยู่ของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงมิได้ขึ้นอยู่กับเพียงระบบหรือกลไกทางการเมืองเท่านั้น หากยังต้องอาศัย วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งหมายถึง ความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมของประชาชนที่ยึดมั่นในหลักการประชาธิปไตย เช่น การเคารพสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความอดทนอดกลั้นและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างสันติ (สุชาติ เศรษฐมาลินี, 2561)

การปกครองระบอบประชาธิปไตยในบริบทของสังคมไทย เป็นประเด็นที่ก่อให้เกิดการถกเถียงอย่างกว้างขวางว่า แท้จริงแล้ว "ประชาธิปไตย" ควรมีลักษณะเช่นไร ความคิดเห็นที่หลากหลาย ทั้งจากแวดวงวิชาการ ผู้นำทางการเมือง และประชาชนจากหลากหลายอาชีพ ได้นำไปสู่ความเข้าใจที่แตกต่างกันอย่างลึกซึ้ง ในที่สุด ความแตกต่างทางความคิดเหล่านี้ได้กลายเป็นชนวนของความขัดแย้ง ที่ส่งผลให้เกิดความแตกแยกในสังคมและนำไปสู่ความรุนแรงทางการเมืองอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ไทยตามข้อเท็จจริงแล้ว การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย เป็นรูปแบบที่ได้รับอิทธิพลและถ่ายทอดมาจากโลกตะวันตก แม้ระบอบดังกล่าวจะได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในนานอารยประเทศ และถูกมองว่าเป็นระบบที่เอื้อต่อเสรีภาพ ความเสมอภาคและสิทธิมนุษยชน แต่การนำระบอบประชาธิปไตยมาใช้ในสังคมไทยกลับยังไม่สามารถหลอมรวมเข้ากับวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนไทยได้อย่างลึกซึ้งและยั่งยืนอาจกล่าวได้ว่า คนไทยจำนวนไม่น้อยยังขาดรากฐานทางวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นในด้านความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของพลเมือง หรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะสร้างสรรค์และต่อเนื่อง ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นผลมาจากปัจจัยและเงื่อนไขสำคัญหลายประการ ที่ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและฝังรากลึกของประชาธิปไตยในสังคมไทย การพัฒนาประชาธิปไตย ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือ วัฒนธรรมทางการเมืองไทยในอดีตอยู่ภายใต้อิทธิพลของระบอบอำนาจนิยมและระบบอุปถัมภ์มาเป็นเวลานาน ส่งผลให้มีลักษณะโน้มเอียงไปทางอำนาจนิยมและยึดถือประเพณีนิยม ซึ่งพฤติกรรมและวัฒนธรรมทางการเมืองดังกล่าว มีสาระสำคัญแตกต่างไปจากวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในสังคมตะวันตกอย่างสิ้นเชิง (พรอัมรินทร์ พรหมเกิด, 2558 หน้า 10)

ในบริบทของสังคมไทย โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดนั้น การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงยังคงเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องเนื่องจากในหลายพื้นที่ยังพบปัญหาการขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมือง การไม่ใส่ใจต่อกระบวนการทางการเมือง หรือการมีส่วนร่วมในลักษณะเฉพาะกิจเท่านั้น (สุรสิทธิ์ วชิรขจร, 2562) ซึ่งสิ่งที่บ่งชี้ให้เห็นคือ วัฒนธรรมแบบอำนาจนิยมและระบบอุปถัมภ์ ซึ่งเป็นผลมาด้วยมรดกทางวัฒนธรรมที่สั่งสมและฝังรากลึกในสังคมไทยมาเป็นเวลากว่า 700 ปี ทำให้เกิดแบบแผนความคิดและพฤติกรรมที่ยากต่อการเปลี่ยนแปลง ลักษณะสำคัญที่สะท้อนถึงรากเหง้าทางวัฒนธรรมดังกล่าว ได้แก่ การนิยมใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จ การเคารพเชื่อฟังอย่างไม่มีเงื่อนไข การแสดงความอ่อนน้อมและความเกรงกลัวต่อผู้มีอำนาจทุกรูปแบบ การให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์แบบเจ้านาย-ลูกน้อง รวมถึงการพึ่งพาระบบอุปถัมภ์ การจัดลำดับสถานะทางสังคมตามชาติกำเนิด วิทยุฒิ และตำแหน่งหน้าที่การงาน

แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งสำคัญในปี พ.ศ. 2475 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย แต่กระบวนการเปลี่ยนแปลงครั้งนั้นก็ไม่ได้สั่นคลอนหรือรื้อถอนวัฒนธรรมแบบอำนาจนิยมที่ฝังแน่นอยู่ในโครงสร้างของสังคมไทยแต่อย่างใด หากมองในเชิงลึก การเปลี่ยนแปลงครั้งนั้นเป็นเพียงการเปลี่ยนรูปแบบของโครงสร้างอำนาจทางการเมืองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นรัฐธรรมนูญเท่านั้น โดยมีได้แต่ต้องหรือเปลี่ยนแปลงวิถีคิดและค่านิยมพื้นฐานของประชาชนอย่างแท้จริงจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ไปสู่ระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญในเชิงโครงสร้างทางการเมืองเท่านั้น ทว่าในทางปฏิบัติกลับเป็นการถ่ายโอนอำนาจการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดินจากสถาบันพระมหากษัตริย์ไปสู่กลุ่มข้าราชการและผู้นำทางการเมือง ซึ่งยังคงรักษาอำนาจไว้ในลักษณะรวมศูนย์ ไม่แตกต่างจากรูปแบบเดิมมากนักนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ประเทศไทยยังไม่เคยมีการดำเนินการอย่างจริงจังในการปลูกฝังระบบความคิด ความเชื่อ ค่านิยม หรือวัฒนธรรมทางการเมืองให้แก่ประชาชนอย่างลึกซึ้งและเป็นระบบ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย ประชาชนจำนวนมากจึงยังคงขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ส่งผลให้กระบวนการประชาธิปไตยในสังคมไทยดำเนินไปอย่างไม่มั่นคงและขาดรากฐานที่แข็งแกร่งเลย และทุกครั้งที่มีการรัฐประหารก็ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทยแม้จะเปลี่ยนแปลงในเชิงรูปแบบและโครงสร้างของการปกครอง แต่กลับมิได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด

แม้ประเทศไทยจะปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาเป็นเวลากว่า 93 ปี หากพิจารณาอย่างลึกซึ้งจะพบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองไทยยังคงหยั่งรากอยู่

ในระบบอำนาจนิยมและระบอบอุปถัมภ์ดั้งเดิมอย่างเหนียวแน่น สังคมยังคงให้คุณค่ากับลำดับชั้นยศถาบรรดาศักดิ์ และความสัมพันธ์เชิงอำนาจ มากกว่าการส่งเสริมความเท่าเทียม เสรีภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางการเมืองอย่างแท้จริง ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในประเทศไทยยังคงเผชิญปัญหาและอุปสรรคหลายประการ โดยเฉพาะในด้านความเข้าใจ ความตื่นตัว และการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหาสำคัญคือ (1) ประชาชนจำนวนมากยังมีความรู้ทางการเมืองจำกัด ทำให้การใช้สิทธิและเสียงไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (2) การเมืองไทยถูกครอบงำด้วยระบบอุปถัมภ์และการซื้อเสียง ส่งผลให้วัฒนธรรมการเลือกตั้งไม่ยึดโยงกับหลักนิติธรรมและความโปร่งใส (3) ทักษะคิดของประชาชนบางส่วนยังคงยอมรับอำนาจนอกระบบหรือมองว่ารัฐประหารเป็นทางออกของวิกฤติการเมือง (กิตติศักดิ์ ปรกติ, 2562) และปัญหาอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยคือ ความไม่ต่อเนื่องของระบอบการปกครอง การเมืองไทยมักเผชิญการเปลี่ยนแปลงทางอำนาจจากกลไกที่ไม่เป็นประชาธิปไตย เช่น การรัฐประหาร ส่งผลให้สังคมไม่สามารถสร้างบรรทัดฐานและ ค่านิยมประชาธิปไตยได้อย่างมั่นคง (ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ, 2563)

ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศไทยที่เกิดขึ้นหลายต่อหลายครั้ง กลับไม่เคยสามารถเปลี่ยนแปลงหรือท้าทายรากฐานของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบดั้งเดิมได้อย่างแท้จริง สิ่งนี้ได้สร้างผลกระทบและความเสียหายต่อสังคมไทยมาอย่างยาวนาน ประชาธิปไตยในความหมายที่แท้จริง ซึ่งประชาชนมีสิทธิมีเสียงอย่างเสรี เท่าเทียม และมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของประเทศยังไม่เคยหยั่งรากลึกในสังคมไทยอย่างแท้จริงในขณะเดียวกันวัฒนธรรมทางสังคมและการเมืองแบบเก่าที่ไม่เคยถูกปฏิรูปหรือพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย กลับยังคงมีอิทธิพลเหนียวแน่น จนก่อให้เกิดพฤติกรรมและค่านิยมที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาทางการเมือง เช่น การยอมรับการใช้อำนาจโดยไม่มีการตรวจสอบ การพึ่งพาอุปถัมภ์แทนสิทธิ และการมีส่วนร่วมอย่างจำกัดของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจของรัฐมากมาย ดังนั้นถึงเวลาแล้วหรือยังที่สังคมไทยจะต้องลุกขึ้นมาทบทวนอย่างจริงจังถึงความจำเป็นในการปฏิวัติทางวัฒนธรรมการเมือง เพื่อเปิดทางให้กับประชาธิปไตยที่แท้จริงอย่างแท้เนื้อแท้นี้ มีใช่เพียงในรูปแบบและพิธีกรรมเท่านั้นการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ไม่อาจเกิดขึ้นได้ หากยังละเลยที่จะปรับเปลี่ยนอุดมการณ์ ทักษะคิด ระบบความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และบรรทัดฐานทางการเมืองที่ฝังรากอยู่ในจิตสำนึกของผู้คนมานานหลายชั่วอายุคน จำเป็นอย่างยิ่งที่สังคมจะต้องกล้าตั้งคำถามต่อระบบเดิม กล้าทบทวนความเชื่อที่เคยยึดถือ และกล้าสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล เสรีภาพ ความเสมอภาค และความรับผิดชอบร่วมกัน ประมวล รุจนเสรี (2551) และที่มาของปัญหาดังกล่าวที่กล่าวมาข้างต้น เกิดมาจากโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่สั่งสมมาอย่างยาวนาน ไม่ว่าจะเป็นระบบอุปถัมภ์

การศึกษาทางการเมืองที่ยังไม่แพร่หลาย รวมทั้งวัฒนธรรมการยอมรับอำนาจที่ไม่ผ่านกลไกประชาธิปไตย (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2545)

แนวคิดวัฒนธรรมประชาธิปไตยทางการเมืองแบบท้องถิ่นนับว่าเป็นประชาธิปไตยที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดเพราะเป็นการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระดับฐานรากประชาธิปไตยท้องถิ่น ประชาธิปไตยในระดับรากฐานของสังคม เพราะประชาชนในท้องถิ่น สามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยการรวมกลุ่มชาวบ้านในท้องถิ่น เพื่อตัดสินใจทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นของตนและประชาธิปไตยท้องถิ่นให้ความสำคัญกับ การ “เป็นของประชาชน” และ “ทำโดยประชาชน” เพื่อหาวิธีการและแนวทางของการแก้ไขปัญหาขึ้นอยู่กับการพัฒนาประชาธิปไตยให้มีความมั่นคงและยั่งยืน หากวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนยังไม่ยึดถือคุณค่าประชาธิปไตย เช่น ความเสมอภาค เสรีภาพ และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ย่อมทำให้ระบบการเมืองไทยยังคงอ่อนแอและเสี่ยงต่อการถอยหลังไปสู่อำนาจนิยม การแก้ปัญหาจึงควรมุ่งสร้างพลเมืองที่มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงบทบาทของตนในระบอบประชาธิปไตย (พรชัย เทพปัญญา, 2564)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย เพื่อศึกษาระดับพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในการบริหารส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งได้ศึกษาเปรียบเทียบประชาชนมีความระดับความคิดเห็นในปัญหาทางวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นอย่างไรบ้าง

1.2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

1.3. สมมติฐานงานวิจัย

1. เพศ ต่างกันมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย แตกต่างกัน
2. อายุ ต่างกันมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย แตกต่างกัน

3. ระดับการศึกษา ต่างกันมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย แตกต่างกัน

4. อาชีพ ต่างกันมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย แตกต่างกัน

5. รายได้ต่อเดือน ต่างกันมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย แตกต่างกัน

1.4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตยของประชาชนในท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

2. ทำให้ทราบถึงตัวแปรที่ระบุถึงความแตกต่างต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เพื่อนำไปจัดทำเป็นข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

3. นำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยพึงประสงค์ของประชาชนในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

1.5. ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ ประชาชน ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำนวน 8,026 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดมาจากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 381 คน โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัย เรื่อง วัฒนธรรมแบบประชาธิปไตยในท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 8 ด้าน จากทินพันธ์ นาคะตะ ได้แก่

- 1) ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- 2) ด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- 3) ด้านความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- 4) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

- 5) ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง
- 6) ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี
- 7) ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล
- 8) ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ

1.5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ พื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำนวน 11 หมู่บ้าน

1.5.4 ระยะเวลาในการศึกษา

เดือน มีนาคม 2568 – มิถุนายน 2568

1.6. นิยามศัพท์เฉพาะ

วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง การมีทัศนคติความเชื่ออย่างมีเหตุผล มีการวิเคราะห์ วิจารณ์ยอมรับมติเสียงส่วนใหญ่ และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อ หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีการเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ประกอบด้วยลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย 8 ประการ ของทิน พันธ์ นาคะตะ มีดังนี้

1) **ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย** หมายถึง ประชาชนในสังคมนั้น จะต้องมึจิตใจสนับสนุนหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีหลักการที่ถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน เพราะยึดมั่นในความสำคัญของความเสมอภาคและเสรีภาพของบุคคล มีวิธีทำให้ประชาชนได้ใช้อำนาจดังกล่าว โดยมีข้อกำหนดต่าง ๆ ให้เกิดการใช้อำนาจนั้น เช่น รัฐธรรมนูญ การเลือกตั้ง รวมทั้งมีวัตถุประสงค์ในการปกครองเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน และเห็นด้วยในหลักการที่ว่าในหลักการของระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

2) **ด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์** หมายถึง ทั้งผู้นำและประชาชนจะต้องยึดมั่นในความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล จะต้องมีความเชื่อมั่นในความเสมอภาคของบุคคลรวมทั้งรู้จักเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นในการพูด การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออก แม้ว่าสิ่งนั้นจะขัดแย้งหรือคัดค้านกับความคิดเห็นและรสนิยมของตนก็ตาม คนที่มีจิตใจเป็นประชาธิปไตยจะต้องยอมรับหรือมีความอดทนอดกลั้นในเรื่องความแตกต่างในการประพฤติปฏิบัติของผู้อื่นตราบใดที่บุคคลผู้นั้นไม่ละเมิดต่อศีลธรรมหรือสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ทั้งเพราะคนเรามี

ผลประโยชน์ ความเชื่อ และเหตุผลที่แตกต่างกัน ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

3) ด้านความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย หมายถึง หลักการตัดสินใจโดยเสียงข้างมากถือเป็นกลไกสำคัญของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งผลการตัดสินใจนั้นย่อมมีผลผูกพันที่ทุกฝ่ายจำเป็นต้องเคารพและปฏิบัติตาม อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การใช้อำนาจของเสียงข้างมากเป็นไปอย่างชอบธรรมและไม่ละเมิดหลักนิติธรรม จึงต้องควบคู่ไปกับการเคารพและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเสียงส่วนน้อยอย่างเคร่งครัดการดำรงไว้ซึ่งหลักประกันนี้ เป็นการยืนยันว่า การตัดสินใจหรือการแก้ไขปัญหาใด ๆ มิได้กระทำไปเพื่อผลประโยชน์ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เพื่อธำรงไว้ซึ่งประโยชน์ส่วนรวมของสังคมในภาพรวมอย่างแท้จริงและให้เป็นไปตามหลักการที่ว่าแต่ละคนมีสิทธิมีเสียงเท่ากัน ส่วนบุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับเสียงข้างมาก จะถือว่าเป็นฝ่ายตรงข้ามหรือจะจัดออกนอกสังคมไม่ได้ เช่น จะห้ามการวิพากษ์วิจารณ์ของฝ่ายนั้นไม่ได้ ยิ่งไปกว่านั้นกติกากองการปกครองแบบนี้ยังรวมถึงการปฏิบัติต่อกันอย่างยุติธรรม การยึดถือระเบียบวิธีการทางกฎหมาย และการเคารพสิทธิของบุคคลที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยยุติธรรม ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

4) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง หมายถึง โดยการติดตามข้อมูลข่าวสารของบ้านเมือง พูดคุยถึงปัญหามบ้านเมืองกับผู้อื่นในทางสร้างสรรค์ และพยายามมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือในการกำหนดนโยบายของทางราชการ เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

5) ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง หมายถึง ต้องเชื่อมั่นว่าตนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือการกำหนดนโยบายของรัฐบาล การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากการปฏิบัติเช่นนี้ถือว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

6) ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี หมายถึง สิ่งนี้นับว่ามีความจำเป็นต่อความสำเร็จของการปกครองแบบประชาธิปไตยอยู่ไม่น้อย เพราะตามธรรมชาติการเมืองเป็นเรื่องของความร่วมมือร่วมใจกัน แม้จะมีความขัดแย้งกันอยู่ด้วยก็ตาม ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

7) ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล หมายถึง มีเหตุผลและเป็นไปได้ในทางสร้างสรรค์ โดยเฉพาะต่อการใช้อำนาจหน้าที่และการปฏิบัติของทางราชการ เพราะถ้าปล่อยให้ฝ่ายหลังนี้ทำอะไรได้โดยไม่มีการคัดค้าน การควบคุม การตรวจสอบ หรือการเหนี่ยวรั้งแล้ว อาจทำให้ฝ่ายหลังนั้นหลงอำนาจปฏิบัติตามอำเภอใจ และเกิดความผิดพลาดขึ้นโดยง่าย ในประเทศที่เป็นเผด็จการคนส่วนมากมักจะมอบความไว้วางใจให้แก่ผู้มีอำนาจโดยสิ้นเชิง และปราศจากการโต้แย้ง

หรือการวิพากษ์วิจารณ์ใด ๆ ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

8) ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ หมายถึง เพราะหากคนส่วนใหญ่ในสังคมมีจิตใจเป็นเผด็จการก็ยากที่การปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทยจะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้อย่างแท้จริง หากยังมีประชาชนจำนวนไม่น้อยที่ดำรงแนวคิดแบบเผด็จการภายในจิตใจของตนเอง แนวคิดเช่นนี้สะท้อนผ่านพฤติกรรมที่มอบความรับผิดชอบทุกอย่างไว้กับผู้นำ ชื่นชอบการใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จ เด็ดขาด พร้อมทั้งยอมจำนนต่ออำนาจโดยไม่มีข้อสงสัยสังคมที่ยังฝังรากอยู่กับระบบเจ้าขุนมูลนาย ไม่ยอมรับความเท่าเทียมของบุคคล และปฏิเสธความแตกต่างทางความคิดหรือเสรีภาพของผู้อื่น ย่อมเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาและปลูกฝังประชาธิปไตยให้หยั่งรากลึกในจิตสำนึกของผู้คน การยึดมั่นในค่านิยมดั้งเดิมโดยไม่เปิดใจรับความเปลี่ยนแปลงและหลักการพื้นฐานของประชาธิปไตย คือสิ่งที่ทำให้ประชาธิปไตยในประเทศนี้ไม่อาจเติบโตได้อย่างแท้จริง รวมทั้งการมีความคิดอ่านที่ตรงกันข้ามกับจิตใจแบบประชาธิปไตยตามที่กล่าวมาแล้ว ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย หมายถึง กับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะสำคัญและอุดมการณ์ที่ได้มีการวิวัฒนาการแบ่งประชาธิปไตยออกได้ 2 แบบ คือคือประชาธิปไตยแบบตัวแทน กับประชาธิปไตยแบบเปิดกว้างเน้นการเปิดพื้นที่สาธารณะในสังคมให้เกิดการถกเถียงอย่างกว้างขวาง โดยแนวคิดการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ผู้วิจัยที่ได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยมีลำดับการนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง
- 2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
- 2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับอธิปไตยในพระพุทธศาสนา
- 2.4 บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1.แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองมีความสำคัญเนื่องจากวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบแผนทัศนคติความเชื่อส่วนบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดดังต่อไปนี้

2.1.1 ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมือง

ได้มีนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศทางด้านรัฐศาสตร์และด้านสังคมวิทยาทางการเมืองได้ให้ความหมายของคำว่า วัฒนธรรมทางการเมือง ดังนี้

ลิขิต อีร์เวคิน (2529: 116) ได้อธิบายถึงวัฒนธรรมทางการเมืองครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ คือ 1) วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบในการคิดเรื่องการเมืองหรืออำนาจของคนในสังคมซึ่งเป็นทั้งความรู้ ความเชื่อ อุดมการณ์และค่านิยมทางการเมือง 2) เป็นแบบแผนการกระทำหรือการดำเนินการทางการเมืองและ 3) เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสัญลักษณ์ รวมทั้งวัตถุทางการเมืองของกลุ่มคนในสังคม

พฤทธิสาณ ชุมพล (2548: 120) ให้ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองว่าเป็นความโน้มเอียงที่มีความเชื่อมโยงกับการกระทำหรือพฤติกรรม ความโน้มเอียงเป็นเป้าหมายและตัวที่ให้ความหมายแก่การกระทำในตัวเอง ความโน้มเอียงทางการเมืองหรือวัฒนธรรมทางการเมืองไม่ได้กระทำอะไรเลย แต่มีฐานะเป็นอิทธิพลเชื่อมโยงมากกว่าเป็นอิทธิพลกำหนด กล่าวคือ ข้อเรียกร้องต่อระบบที่ดี ปฏิกริยาโต้ตอบต่อกฎหมายข้อบังคับ การเกื้อหนุน การปฏิบัติตนของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถูกหล่อหลอมโดยความโน้มเอียงที่คนในสังคมมีส่วนร่วม

วรรณธรรม กาญจนวรรณ (2548: 400-401) ให้ความหมายของคำว่า วัฒนธรรมทางการเมืองอย่างกว้าง ๆ ว่า หมายถึง วิถีชีวิตทางการเมืองของประชาชนโดยหมายรวมถึงแบบแผนในความคิดทางการเมือง การกระทำเรื่องทางการเมือง ตลอดจนลักษณะพฤติกรรมทางการเมืองที่มีการแสดงออกถึงความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ปทัสถาน และการกระทำของคนหรือกลุ่มคนในกระบวนการทางการเมืองหรือวิถีทางการเมืองนั้น ๆ นอกจากนี้วัฒนธรรมทางการเมืองนั้นจำเป็นต้องอยู่ในรูปแบบของการปกครอง จะแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมทางการเมืองของการปกครองในระบอบนั้น ๆ และวัฒนธรรมทางการเมืองยังเป็นสิ่งที่ลอกเลียนแบบนำไปใช้ในพัฒนาทางการเมืองตามความเหมาะสมได้ จุดเริ่มต้นของการเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองจึงน่าจะเกิดขึ้นตั้งแต่มนุษย์มาอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะ มีการปกครองและการบริหารจัดการเกิดขึ้นนั่นเอง วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ควบคู่กับการเมืองการปกครองที่มีคุณสมบัติเป็นตัวบ่งบอกลักษณะและแสดงคุณค่าของการเมืองการปกครองนั้น ๆ

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2548) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมืองของบุคคลที่ได้รับการปลูกฝัง อบรมและถ่ายทอดสืบต่อกันมา วัฒนธรรมทางการเมือง จึงเกิดจากกระบวนการปลูกฝัง อบรมหล่อหลอมกลมกล่อมเลาทางการเมือง (Political Socialization Process) ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้เกิดความรู้ทางการเมือง ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับลัทธิทางการเมือง หรือการใช้อำนาจของผู้นำ รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของประชาชน ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนกลุ่มนั้น และเมื่อประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองจนเป็นแบบแผนก็จะกลายเป็น “วัฒนธรรมทางการเมือง” ที่ประกอบด้วย

1. ประชาชนต้องมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วยหลักอำนาจอธิปไตย หลักเสรีภาพ หลักความเสมอภาค หลักกฎหมาย และหลักเสียงข้างมาก
2. บุคคลจะต้องมีใจกว้าง ยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่น โดยไม่ยึดมั่นความคิดตนเองเป็นใหญ่
3. บุคคลจะต้องมีความไว้วางใจและยอมรับความสามารถของบุคคลอื่น เปิดโอกาสให้มีการพัฒนาตนเองอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
4. บุคคลจะต้องเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยแสดงอำนาจในการกำหนดผู้ปกครอง ตลอดจนควบคุม กำกับตรวจสอบผู้ปกครองในการทำงานเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. บุคคลจะต้องเคารพในกติกากฎหมายและระเบียบของบ้านเมือง ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ส่งเสริมให้สังคมอยู่อย่างมีระเบียบวินัย

6. บุคคลจะต้องให้ความสนใจและติดตามกิจกรรมทางการเมืองการปกครองอย่างต่อเนื่องมีให้อำนาจในทางที่มีขอบ มีความพร้อมในการสนับสนุนและต่อต้านรัฐบาลเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อส่วนรวม

7. บุคคลจะต้องมีความกล้าหาญในการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองในทางที่สร้างสรรค์

Milton (1962, p.380-381) ได้ให้ความหมาย ของคำว่าวัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ทศนคติและการอบรมที่บุคคลแต่ละคนนั้นมีต่อระบอบการเมือง ซึ่งประกอบด้วย ความรู้สึกและค่านิยมที่มีต่อระบอบการเมืองและการประเมินค่าต่อเหตุการณ์ทางการเมือง

Gabriel, Almond and Sidney (1965, p.12) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมือง คือ การรับรู้ทางการเมืองและทัศนคติที่บุคคลนั้นมีต่อระบอบการเมือง และส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมือง

Lucian Pye (1968 , p.218) วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนของทัศนคติ ความเชื่อ อารมณ์ ความรู้สึก และการรับรู้ ซึ่งทำหน้าที่กำหนดหรือชี้นำพฤติกรรมทางการเมือง รวมทั้งสะท้อนกระบวนการทางการเมืองในสังคม วัฒนธรรมทางการเมืองประกอบด้วยทั้งอุดมคติ และปทัสถานที่กำลังการดำเนินงานของระบบการเมือง อีกทั้งยังเกิดจากการมีประสบการณ์ร่วมทางประวัติศาสตร์ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจและการยอมรับร่วมกันของสมาชิกในสังคม

Jarol Manhiem (1975, p.30) ได้อธิบายว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนของทัศนคติและความเชื่อร่วมกันที่สะท้อนเป้าหมายบนพื้นฐานทางสังคมเดียวกัน ซึ่งปรากฏอยู่ภายในระบบการเมือง โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ การธำรงรักษาลผลประโยชน์ร่วมกันในระดับพื้นฐาน อันตั้งอยู่บนการประเมินคุณค่าและความเชื่อที่สอดคล้องกันของสมาชิกในสังคม

Gabriel Almond and James Coleman ; อ้างอิงมาจาก สิทธิพันธ์ พุทธหนู (2530, หน้า 125) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ทรรศนะและความโน้มเอียงทางการเมืองที่คนมีต่อระบบและส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมือง ตลอดจนทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของตนเองในระบบการเมือง ดังนั้น วัฒนธรรมทางการเมือง ของชาติหนึ่ง ๆ ก็คือ ลักษณะทัศนคติของความโน้มเอียงในรูปแบบต่าง ๆ ของสมาชิกในสังคมที่มีต่อระบบและส่วนต่าง ๆ หรือกิจกรรมทางการเมืองซึ่งมีอยู่ในชาตินั้นๆ

Sindney Verba (1965 ,p.516) ได้ให้ความเห็นว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ระบบความเชื่อเกี่ยวกับแบบแผนของกิจกรรมทางการเมืองและสถาบันทางการเมือง โดยไม่ได้หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ทางการเมืองที่เกิดขึ้นทั้งหมด หากแต่หมายถึง สิ่งที่ประชาชนเชื่อในสิ่งที่เกิดขึ้น ความเชื่อเหล่านี้ วัฒนธรรมทางการเมืองปรากฏในหลายลักษณะ อาจเป็นความเชื่อเชิงประจักษ์ที่

สะท้อนวิถีชีวิตทางการเมืองที่ดำเนินอยู่จริง หรืออาจเป็นความเชื่อในเป้าหมายและค่านิยมที่พึงนำมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติทางการเมือง

Talcott Pearson (1965, p.115) ได้อธิบายวัฒนธรรมทางการเมืองไว้ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นการอบรมกล่อมเกลาที่มีต่อส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมือง การอบรมกล่อมเกลาจะเป็นช่องนำทางไปสู่การแสดงออกทางการเมือง และการอบรมจะถูกกำหนดโดยขนบธรรมเนียม ประสพการณ์ แรงจูงใจ ระเบียบทางสังคม และสัญลักษณ์ต่าง ๆ

2.1.2 ประเภทของวัฒนธรรมทางการเมือง

Almond and Verba (1965, วรรณกรรม กาญจนวรรณ, 2548) ได้จำแนกวัฒนธรรมทางการเมืองออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ (Parochial Political Culture) หมายถึง วัฒนธรรมทางการเมืองในลักษณะดั้งเดิมที่ยังไม่ปรากฏการกำหนดบทบาททางการเมืองอย่างชัดเจน ไม่มีรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการปกครอง และยังขาดความผูกพันระหว่างประชาชนกับระบอบการเมือง ทำให้ประชาชนไม่ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง รวมทั้งมิได้มีความคาดหวังหรือข้อเรียกร้องต่อระบบการเมือง วัฒนธรรมการเมืองประเภทนี้มักพบในสังคมที่ยึดถือจารีตประเพณีดั้งเดิมและมีโครงสร้างทางสังคมที่ไม่ซับซ้อน

2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า (Subject Political Culture) คือ วัฒนธรรมทางการเมืองที่สมาชิกในสังคมมีความรู้และความเข้าใจต่อระบบการเมืองอยู่ในระดับหนึ่ง โดยให้ความสำคัญกับการยอมรับอำนาจรัฐ การเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย แต่ในขณะเดียวกันกลับไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าเรียกร้อง หรือเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากมองว่าการเมืองเป็นเรื่องของผู้มีอำนาจมากกว่าที่ประชาชนทั่วไปจะเข้าไปเกี่ยวข้อง บารมีประชาชนเป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งหรือนโยบายเท่านั้น พบเห็นได้ว่ามีลักษณะที่ใกล้เคียงกับวิถีชีวิตของคนไทยเป็นอย่างมาก

3. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (Participant Political Culture) หมายถึง วัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และความผูกพันต่อระบบการเมือง พร้อมทั้งแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อผลักดันให้ระบบการเมืองตอบสนองต่อข้อเรียกร้องของสังคม ประชาชนในวัฒนธรรมลักษณะนี้ตระหนักว่าตนสามารถมีบทบาทในการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ จึงมีความตื่นตัวทางการเมือง มีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเมืองอย่างชัดเจน

2.1.3 วัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมผสาน

Almond และ Verba ให้ความสำคัญกับบุคคลหรือประชาชนที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมืองว่า มีคุณภาพในเรื่องของความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ความรู้สึกต่าง ๆ ที่มีต่อระบบการเมือง อย่างไรก็ตามการจำแนกประเภทของวัฒนธรรมทางการเมืองออกเป็น 3 ประเภท ไม่ได้หมายความว่าสังคมหนึ่งจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองประเภทเดียวเท่านั้น อาจจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองทั้ง 3 ประเภท ผสมผสานอยู่ในสังคมที่แตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้ Almond และ Verba จึงแบ่งประเภทวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีลักษณะผสม (Mix Type) ออกเป็น 3 แบบ (จุมพล หนิมพานิช. 2548, หน้า 64-65) ดังนี้

1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบผสมกับไพร่ฟ้า (Parochial-Subject Political Culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่คนส่วนใหญ่ไม่ได้ยอมรับในอำนาจดั้งเดิม เช่น อำนาจของหัวหน้าชนเผ่าหรือเจ้าของที่ดินต่อไป แต่จะให้ความรักดีต่อระบบการเมืองที่ซับซ้อนกว่าเดิม กล่าวคือ จะยอมรับอำนาจของรัฐบาลกลางมากกว่าที่จะยอมรับอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าชนเผ่า แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังไม่สนใจที่จะเรียกร้องสิทธิทางการเมืองหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมกับการมีส่วนร่วม (Subject-Participation Political) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่สมาชิกบางส่วนของสังคมเริ่มสนใจต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมีสมาชิกบางส่วนของสังคมที่ไม่กระตือรือร้นเข้าไปมีส่วนร่วมและยังยอมรับในอำนาจรัฐโดยปราศจากเงื่อนไข วัฒนธรรมทางการเมืองที่ผสมกันในลักษณะนี้อาจทำให้ระบบการเมืองไม่มั่นคง เนื่องจากกลุ่มที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมมักเป็นหมู่คนส่วนน้อยในสังคม มักจะถูกบีบคั้นและทำลายจากวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าของคนหมู่มากได้ อาทิในระยะแรกของการนำรูปแบบประชาธิปไตยมาใช้ในระบบการเมืองที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า เน้นอำนาจนิยมเป็นใหญ่ แต่ในระยะยาวถ้ามีการสร้างสรรค์องค์กรหรือสถาบันต่าง ๆ ขึ้นมารองรับรัฐธรรมนูญ เช่น พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นต้น ส่งผลให้วัฒนธรรมทางการเมืองแบบนี้ มีความคุ้นเคยเป็นเวลานานพอสมควรโดยที่มีระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยมีความต่อเนื่องในระยะยาว วัฒนธรรมทางการเมืองอาจมีอิทธิพลทำให้ผู้ที่มีความโน้มเอียงไปในทิศทางอำนาจนิยมเปลี่ยนท่าทีและทัศนคติได้

3. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบผสมกับแบบมีส่วนร่วม (Parochial-Participation Political Culture) วัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนส่วนใหญ่อยึดมั่นและรักดีต่อกลุ่มของตนเป็นสำคัญ โดยมีทัศนคติในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อบูรณาการ

ผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มหรือเฉพาะเชื้อชาติ ขาดการประนีประนอมกับกลุ่มที่แตกต่าง ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางสังคมได้

ประเภทของวัฒนธรรมทางการเมือง ดังกล่าว Almond and Verba (1975, p.338) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เอื้อ หมายถึง วัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และความผูกพันต่อระบบการเมือง พร้อมแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะที่ส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของระบบการเมือง เพื่อให้ระบบตอบสนองต่อความต้องการและข้อเรียกร้องของสังคมต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย แม้ว่าวัฒนธรรมทางการเมืองแบบนี้ จะมีลักษณะส่งเสริมให้คนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง เพราะการเข้าไปมีส่วนร่วมนี้อาจอยู่ในรูปของอารมณ์ปราศจากเหตุผล หรือเป็นไปเพื่อประโยชน์เฉพาะกลุ่มในวงแคบ ๆ ดังนั้นเขาจึงได้เสนอวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมผสาน โดยเน้นที่พฤติกรรมของคนในระบอบประชาธิปไตยที่เอื้อต่อการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย โดยที่มีความสนใจทางการเมืองกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองจะต้องใคร่ครวญอย่างรอบคอบ เป็นการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ที่มีความสมัครใจและจิตสำนึกประชาธิปไตยที่แท้จริง

2.1.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดวัฒนธรรมทางการเมือง

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2548, หน้า 254) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดวัฒนธรรมทางการเมือง มีดังนี้

1. การกล่อมเกลางานวัฒนธรรมสังคมและวัฒนธรรมทางการเมือง (Social Culture and Political Socialization) โดยการเริ่มตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ที่ทำงาน รวมไปถึงสิ่งแวดล้อมโดยรอบตัว ซึ่งเกิดขึ้นทางตรงและทางอ้อม
2. ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง (Political Knowledge) จากการปลูกฝังและหล่อหลอมกล่อมเกลางานทางการเมือง ก่อให้เกิดความรู้ทางการเมืองจากทั้งทางกว้างและทางลึก อาทิ ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ของระบบการเมือง
3. ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง คือ เมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับการเมือง กระบวนการรับรู้ (Perception Process) จะทำหน้าที่กลั่นกรองสิ่งใดดีหรือไม่ ถ้าสิ่งใดดีจะยอมรับกลายเป็นความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง
4. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation Behavior) เมื่อบุคคลมีความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมืองอย่างไรก็จะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมแสดงออกทางการเมืองอย่างนั้น

จากแนวคิดวัฒนธรรมทางการเมือง ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองเกิดขึ้นตั้งแต่มนุษย์อยู่รวมกันเป็นหมู่คณะ วัฒนธรรมทางการเมือง คือ แบบแผนในการคิดเรื่อง การเมือง และอำนาจหรือพฤติกรรมที่แสดงออก ถึงความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมและศรัทธาของประชาชนที่มีคุณค่าที่ยอมรับโดยการปลูกฝังอบรมและถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น

2.1.5 วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีความสำคัญเนื่องจาก วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจะนำไปสู่การกระจายอำนาจซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดดังต่อไปนี้

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือวัฒนธรรมประชาธิปไตย คือ การมีวิถีทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อันหมายถึง การมีทัศนคติความเชื่อที่มีเหตุผล มีการวิเคราะห์ วิจัยยอมรับมติเสียงส่วนใหญ่และมองโลกในแง่ความเป็นจริง วัฒนธรรมประชาธิปไตย ซึ่งเป็นลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมที่มีแบบแผนมีลักษณะเฉพาะตน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่ง Daniel Wit (196, หน้า 284) ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยว่าประกอบด้วย

1. การมีทัศนคติที่ดีของแต่ละคนที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เป็นการมองโลกในแง่ดี โดยมาจากความเชื่อที่ว่า มนุษย์สามารถเอาชนะสิ่งแวดล้อม และเอาชนะความบกพร่องของตนหรือการกระทำของตนเองได้
2. การมีทัศนคติที่ว่า รัฐบาลเป็นเครื่องมือของสังคม กล่าวคือ รัฐบาลสามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละคนได้ ไม่ใช่เจ้านายของประชาชน การเมืองจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง
3. การมีความเชื่อที่ว่า สิทธิและเสรีภาพเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ติดมาพร้อม ๆ กับความเป็นมนุษย์ หรือเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
4. การมีทัศนคติที่ว่า ประชาชนสามารถล้มล้างรัฐบาลได้ ถ้ารัฐบาลทำตัวเป็นนายประชาชน หรือไม่ทำตามความประสงค์ของมวลชน

ลิขิต ชีรเวคิน (2529, หน้า 108) ได้อธิบายว่า การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของไทย หรือการมีจิตใจแบบประชาธิปไตยนั้น เป็นเงื่อนไขที่จำเป็นต่อความสำเร็จของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะหากคนในสังคมไทยไม่มีจิตใจแบบประชาธิปไตยหรือไม่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแล้ว ก็ยากจะมีการปฏิรูปทางการเมืองให้มีความเป็นประชาธิปไตยได้ ลักษณะจิตใจที่เป็นประชาธิปไตยหรือการมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยพอที่จะแยกได้ดังนี้

1. จิตสำนึกและศรัทธาในการปกครองระบบประชาธิปไตย เพราะศรัทธาจะนำไปสู่ความเชื่อมั่นว่าแม้จะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม ระบบประชาธิปไตยก็จะเป็นระบอบการเมืองที่ต้องจรรโลงไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นระบบที่ทำงานได้ผลและก่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด เพราะเป็นระบบที่มีการต่อรองเพื่อหาข้อยุติ และเคารพในหลักการแห่งสิทธิเสรีภาพ ด้วยเหตุนี้จิตสำนึกและศรัทธาในระบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะในหมู่ผู้นำเป็นตัวแปรที่สำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของระบบ

2. จิตสำนึกในเรื่องเสรีภาพ ถือเป็นหัวใจสำคัญของลักษณะจิตใจประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะสิทธิเสรีภาพ คือ ฐานสำคัญของระบบเสรีประชาธิปไตย เป็นสิทธิอันศักดิ์สิทธิ์ของมนุษยชาติที่เป็นเสรีชน เช่น สิทธิในการแสดงความคิดเห็นในการชุมนุมในการเลือกที่อยู่อาศัยในการเลือกอาชีพ ฯลฯ สิทธิในการแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาสาธารณะ เป็นต้น

3. จิตสำนึกในการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น ผู้ที่มีจิตใจเป็นประชาธิปไตยจะต้องพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองอันชอบธรรม เช่น ถ้าถูกกีดกันไม่ให้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จะต้องไว้วางใจต่อสู้เพื่อให้ได้กลับคืนมาซึ่งสิทธิดังกล่าว หรือถ้าถูกปิดกั้นไม่ให้แสดงความคิดเห็นก็ต้องต่อสู้เพื่อการคืนมาซึ่งสิทธิขั้นพื้นฐานอันสำคัญ วิทยาลัยแห่งการต่อสู้เพื่อสิทธิอันชอบธรรมของตนเป็นหัวใจสำคัญของระบบประชาธิปไตย การใช้สิทธิของตนรวมทั้งการต่อสู้เพื่อสิทธิของตน ต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น การเคารพสิทธิของผู้อื่นจึงเป็นของคู่กันกับการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเอง การเอาแต่ได้โดยไม่คำนึงถึงสิทธิอันชอบธรรมของผู้อื่น ไม่ใช่ลักษณะจิตใจแบบประชาธิปไตยแต่เป็นเรื่องของความเห็นแก่ตัว ขาดจิตสำนึกอันถูกต้อง

4. จิตสำนึกในเรื่องของเสียงส่วนใหญ่ และสิทธิเสียงข้างน้อย (Majority Rule and Minority Rights) หลักการตัดสินข้อขัดแย้งและหาข้อยุติในระบบประชาธิปไตย คือ การลงคะแนนเสียงและการใช้เสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ตัดสิน แต่การใช้เสียงส่วนใหญ่จะต้องไม่ขัดต่อสิทธิของเสียงส่วนน้อย หรือต้องมีความเคารพเสียงส่วนน้อย เช่น เสียงส่วนใหญ่จะลงมติออกกฎหมายมาทำร้ายหรือกำจัดสิทธิขั้นมูลฐานเสียงข้างน้อยไม่ได้

5. จิตสำนึกในเรื่องความเสมอภาค ประชาธิปไตย หมายถึง อำนาจของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนหมายถึง ประชาชนทุกคน ไม่ใช่ประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เรื่องความเสมอภาคกันในการเมืองคือ หนึ่งคนหนึ่งเสียง และความเสมอภาคในทางกฎหมาย คือ การใช้กฎหมายฉบับเดียวกันกับทุกคนในสังคม เป็นจิตสำนึกที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะถ้าจิตสำนึกเรื่องความเสมอภาคขาดหายไป ฐานสำคัญของระบบประชาธิปไตยก็ไม่สามารถยืนหยัดได้ ความเสมอภาคทางการเมืองและทางกฎหมายจะต้องมีขึ้น มิฉะนั้นจะกลายเป็นสังคมชนชั้นที่มีอภิสิทธิ์ทางกฎหมายและทางการเมือง ทำให้ระบบประชาธิปไตยคลาญความเข้มข้นลง

6. จิตสำนึกในเรื่องความยุติธรรม ความยุติธรรม การเคารพกติกา ความมีใจนักเลง (ไม่ใช่คนเลวหัวไม้หรืออหังการ) มีจิตใจนักกีฬา เป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินการของระบบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะความขัดแย้งต่าง ๆ จะหาข้อยุติไม่ได้ถ้าไม่ตั้งอยู่บนพื้นฐานตามความยุติธรรม การมองประเด็นโดยใจอคติ ลำเอียง ผนวกผลประโยชน์เป็นที่ตั้ง ไม่เคารพกติกา ขาดความมีใจนักเลงหรือจิตใจนักกีฬา ก็ยากที่จะหาข้อยุติในข้อขัดแย้งต่าง ๆ ปัญหา ก็จะไม่สามารถแก้ไขได้

7. จิตสำนึกในการคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ จิตใจที่เป็นประชาธิปไตย จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ของสังคมและประเทศชาติ ไม่มุ่งมันเฉพาะผลประโยชน์ส่วนตัวโดยก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อผู้อื่น หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมและประเทศชาติ เช่น ไม่สร้างความมั่นคงด้วยการทำลายสภาพแวดล้อม ไม่หาความร่ำรวยด้วยการตัดไม้ทำลายป่า ไม่ผลิตยาปลอมเพื่อหารายได้ ไม่ผลิตและขายยาเสพติด เป็นต้น

8. จิตสำนึกในเรื่องความรับผิดชอบ การเคารพกฎระเบียบและวินัย ประชาธิปไตยต้องมีการสร้างจิตสำนึกในเรื่องความรับผิดชอบ เคารพกฎระเบียบและวินัย ความรับผิดชอบการเคารพกฎระเบียบและวินัยเป็นตัวคานการใช้สิทธิเสรีภาพเกินขอบเขต สิทธิเสรีภาพที่ขาดความรับผิดชอบไม่เคารพกฎระเบียบและขาดวินัย จะนำไปสู่การขาดกฎเกณฑ์และการล่มสลายของระเบียบทางการเมืองที่เรียกกันว่า อนาธิปไตย (Anarchy)

9. จิตสำนึกในความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง เมื่อผู้ใดใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น หรือมีพฤติกรรมอันใด แม้เราจะไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยก็ต้องอดทนอดกลั้น ถ้าการใช้สิทธิเสรีภาพของเขายู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย เขาอาจจะพูดแปลก ๆ ไม่เข้าหู มีที่ทำการแสดงออกแปลก ๆ แต่ก็เป็นสิทธิเสรีภาพอันชอบธรรม เราไม่มีสิทธิไปก้าวล่วงตราบที่เขาไม่ทำผิดกฎหมายหรือทำให้เราเดือดร้อน

10. จิตสำนึกในหลักนิติธรรม (The Role of Law) หลักนิติธรรมคือหลักการอันถูกต้องทางกฎหมาย ทั้งในแง่หลักการกระบวนการตรากฎหมาย แต่การบังคับการใช้กฎหมายเป็นฐานในการปกครองไม่ใช่อำนาจตามอำเภอใจของคนที่อยู่ในอำนาจของผู้ใช้เป็นหลักที่เรียกว่าการปกครองโดยคน (The Role of Man) เป็นหลักนิติธรรมอันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าจะผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรม

ดังนั้นจิตสำนึกทั้ง 10 ข้อ คือลักษณะจิตใจประชาธิปไตย เป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาจิตวิญญาณประชาธิปไตยและการพัฒนาระบบประชาธิปไตย หรือระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ดังนั้น การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นจะเป็นรากฐานที่สำคัญที่จะเป็นแบบแผนนำไปสู่พฤติกรรมในทางการเมือง โดยจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่ครอบครัว สถาบันการศึกษา องค์กรทางสังคม ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการกล่อมเกลาเรียนรู้

(Socialization) ให้มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยดังกล่าวข้างต้น เรียกว่า กระบวนการกลมเกลียวทางการเมือง (Political Socialization) ซึ่งมีขั้นตอนและกระบวนการทั้งในแง่การสร้างค่านิยมในลักษณะหลักการ และรวมตลอดทั้งการปฏิบัติที่อยู่ในสังคม

วิสุทธิ์ โพธิ์แท่น (2547) ได้อธิบายว่า “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย” หรือ “วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย” หรือ “บุคลิกภาพประชาธิปไตย” มีลักษณะสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

1. การมีเหตุผล หมายความว่า “นักประชาธิปไตย” จะต้องใช้เหตุผลที่สมเหตุสมผล มากกว่าการใช้อารมณ์ในการดำรงชีวิตและดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับคนอื่นและสังคม
2. การเคารพตนเคารพท่าน ก็คือการเคารพซึ่งกันและกัน (Mutual Respect) โดยต่างคนต่างเคารพในความเป็นคน และเคารพในความสามารถของกันและกัน จะนำมาซึ่งความน่าเชื่อถือ ไม่ถูกดูแคลนกันเนื่องจากความแตกต่างทางเศรษฐกิจ ทางสังคมหรือทางการเมือง
3. การอดกลั้นในความแตกต่าง เป็นการยอมรับความแตกต่างที่มีอยู่และเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างกันทางกายภาพหรือทางความคิดเห็น トラบใดที่ความแตกต่างเหล่านั้นไม่ทำให้เกิดความเสียหายหรือเป็นอันตรายแก่ผู้ใด คนที่มีความแตกต่างกันสามารถอยู่ร่วมกันได้ในสังคม ได้อย่างสันติสุขโดยการสร้าง “เอกภาพในความแตกต่าง” (Unity in Diversity) โดยสามารถหาความเห็นพ้องต้องกัน (Consensus) ในระเบียบวิธี (Procedures) หรือหลักเกณฑ์พื้นฐานการอยู่ร่วมกัน
4. การตกลงกันอย่างสันติวิธี หมายความว่าในการตัดสินใจต่าง ๆ ของหมู่คณะหรือของสังคมร่วมกันจะต้องอยู่ในแนวทางที่สันติวิธีเป็นหลักการโดยพูดถกเถียง (ไม่ใช่การทะเลาะ) กัน ด้วยเหตุผล หากเสียงเห็นพ้องต้องกันอย่างเอกฉันท์ไม่ได้ก็ต้องตัดสินกันโดยเสียงข้างมากที่เคารพสิทธิของฝ่ายเสียงข้างน้อย “นักประชาธิปไตย” จะต้องหลีกเลี่ยงการใช้กำลังความรุนแรงมากที่สุดเท่าที่ทำได้
5. การรู้จักการมีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นเรื่องที่สำคัญมาก และมีอยู่มากมายหลายอย่าง (การเลือกตั้งก็เป็นอย่างหนึ่ง) คนแต่ละคนจึงต้องรู้จักที่จะมีส่วนร่วมอย่างมีคุณภาพเพื่อสร้าง พัฒนา และรักษาประชาธิปไตยไว้ให้เจริญมั่นคง
6. การไม่ลืมเรื่องสิทธิและหน้าที่ นั่นคือแต่ละคนจะต้องคำนึงถึงอยู่เสมออย่างมีความรับผิดชอบถึงสิทธิ (ประโยชน์ที่กฎหมายรองรับและคุ้มครองให้) และหน้าที่ (สิ่งที่ต้องทำ) ของตนเองและผู้อื่น เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วการละเมิดซึ่งกันและกันจะไม่เกิดขึ้น
7. การทำดีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง แต่ละคนจะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นที่เสียหายแก่ส่วนรวมทั้งจะต้องช่วยสร้างและร่วมมือกันบำรุงรักษาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอยู่เสมอ ประโยชน์ส่วนรวม (Common Interest) คือ ประโยชน์ของทุกคนร่วมกัน

8. การมีอุดมการณ์ร่วมกันกับประชาธิปไตยที่แน่วแน่ หมายความว่านักประชาธิปไตยต้องเข้าใจประชาธิปไตย (รู้ว่าเป็นอะไร) และต้องการประชาธิปไตยอย่างหนักแน่น เพราะถ้าขาดความรู้ความเข้าใจและขาดความต้องการแล้ว ก็ไม่สามารถร่วมกันสร้าง พัฒนา และรักษาประชาธิปไตยได้

9. การเห็นแก่ประเทศชาติ ก็คือการรักชาติที่ไม่ใช่การคลั่งชาติ ชาติคือทุกคนและแผ่นดิน โดยรักษาสິงที่ดีอยู่แล้วให้ต่อไป ปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ไม่ดีทั้งหลายให้ดีขึ้น

10. การพัฒนาความรู้ความสามารถของตน เป็นการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาทุกรูปแบบ ซึ่งจะทำให้มีความรู้และโลกทัศน์ที่กว้างขวางขึ้น และมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และทัศนคติ จนทำให้ได้เรียนรู้ศิลปะแห่งความอดทนอดกลั้นในการแลกเปลี่ยนและการแสดงออก

ทินพันธุ์ นาคะตะ (2546, หน้า 136-137) ได้สรุปลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนในสังคมนั้น จะต้องมึจิตใจสนับสนุนหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีหลักการที่ถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน เพราะยึดมั่นในสำคัญของความเสมอภาคและเสรีภาพของบุคคล มีวิธีทำให้ประชาชนได้ใช้อำนาจดังกล่าว โดยมีข้อกำหนดต่าง ๆ ให้เกิดการใช้อำนาจนั้น เช่น รัฐธรรมนูญ การเลือกตั้ง รวมทั้งมีวัตถุประสงค์ในการปกครองเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน และเห็นด้วยในหลักการที่ว่าในหลักการของระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

2. ยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทั้งผู้นำและประชาชนจะต้องยึดมั่นในความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล จะต้องมีความเชื่อมั่นในความเสมอภาคของบุคคลรวมทั้งรู้จักเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นในการพูด การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออก แม้ว่าสิ่งนั้นจะขัดแย้งหรือคัดค้านกับความคิดเห็นและรสนิยมของตนก็ตาม คนที่มีจิตใจเป็นประชาธิปไตยจะต้องยอมรับหรือมีความอดทนอดกลั้นในเรื่องความแตกต่างในการประพฤติปฏิบัติของผู้อื่นตราบดีที่บุคคลผู้นั้นไม่ละเมิดต่อศีลธรรมหรือสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ทั้งเพราะคนเรามีผลประโยชน์ ความเชื่อ และเหตุผลที่แตกต่างกัน

3. เคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ หลักการตัดสินด้วยเสียงข้างมาก โดยมีข้อผูกพันที่จะต้องได้รับการปฏิบัติตามจากทุก ๆ ฝ่าย ทั้งนี้จะต้องให้ความคุ้มครองในสิทธิเสรีภาพของเสียงส่วนน้อยด้วย เพื่อเป็นหลักประกันว่าการแก้ปัญหานั้น ๆ กระทำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม และให้เป็นไปตามหลักการที่ว่าแต่ละคนมีสิทธิมีเสียงเท่ากัน ส่วนบุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับเสียงข้างมาก จะถือว่าเป็นฝ่ายตรงข้ามหรือจะจัดออกนอกสังคมไม่ได้ เช่น จะห้ามการวิพากษ์วิจารณ์ของฝ่ายนั้นไม่ได้ ยิ่งไปกว่านั้นกติกาของการปกครองแบบนี้ยังรวมถึงการปฏิบัติต่อ

กันอย่างยุติธรรม การยึดถือระเบียบวิธีการทางกฎหมาย และการเคารพสิทธิของบุคคลที่จะได้รับ การพิจารณาคดีโดยยุติธรรม

4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง โดยการติดตามข้อมูลข่าวสาร ของบ้านเมือง พุดคุยถึงปัญหาบ้านเมืองกับผู้อื่นในทางสร้างสรรค์ และพยายามมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจหรือในการกำหนดนโยบายของทางราชการ เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง การออกเสียง ประชามติ

5. มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล่าวคือ ต้อง เชื่อมั่นว่าตนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือการกำหนดนโยบายของรัฐบาล การใช้ สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากการปฏิบัติเช่นนี้ถือว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

6. การมองโลกในแง่ดี สิ่งนี้นับว่ามีความจำเป็นต่อความสำเร็จของการปกครองแบบ ประชาธิปไตยอยู่ไม่น้อย เพราะตามธรรมชาติการเมืองเป็นเรื่องของความร่วมมือร่วมใจกัน แม้จะมี ความขัดแย้งกันอยู่ด้วยก็ตาม

7. การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและเป็นไปได้ในทางสร้างสรรค์ โดยเฉพาะต่อการใช้อำนาจหน้าที่และการปฏิบัติของทางราชการ เพราะถ้าปล่อยให้ฝ่ายหลังนี้ทำอะไรได้โดยไม่มีการ คัดค้าน การควบคุม การตรวจสอบ หรือการเหนี่ยวรั้งแล้ว อาจทำให้ฝ่ายหลังนั้นหลงอำนาจ ปฏิบัติตามอำเภอใจ และเกิดความผิดพลาดขึ้นโดยง่าย ในประเทศที่เป็นเผด็จการคนส่วนมาก มักจะมอบความไว้วางใจให้แก่ผู้มีอำนาจโดยสิ้นเชิง และปราศจากการโต้แย้งหรือการ วิพากษ์วิจารณ์ใด ๆ

8. การไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ เพราะหากคนส่วนใหญ่ในสังคมมีจิตใจเป็นเผด็จการก็ ยากที่การปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศนี้จะประสบความสำเร็จได้ เพราะผู้มีจิตใจเป็น เผด็จการจะมอบความรับผิดชอบทุกอย่างไว้ที่ผู้นำ ชอบการใช้อำนาจอย่างเด็ดขาด อ่อนน้อมยอม จ्ञานต่อผู้ที่นิยมอำนาจ ระบบเจ้าขุนมูลนาย ไม่ยอมรับความเสมอภาคของบุคคล ไม่ยอมรับความ แตกต่างของผู้อื่นในการใช้สิทธิเสรีภาพของเขา และยึดมั่นในค่านิยมดั้งเดิม รวมทั้งการมีความคิดอ่านที่ตรงกันข้ามกับจิตใจแบบประชาธิปไตยตามที่กล่าวมาแล้ว

จากแนวคิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวคิด วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย หมายถึง การมีทัศนคติความเชื่ออย่างมีเหตุผล มีการ วิเคราะห์ วิจัยยอมรับมติเสียงส่วนใหญ่ และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีการเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยผู้วิจัยได้สรุป 3 ประเภท ดังนี้

วัฒนธรรมแบบท้องถิ่นนิยม (Parochial Political Culture) ประชาชนไม่ค่อยสนใจการเมือง ไม่รับรู้บทบาทของรัฐหรือรัฐบาล ขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง มุ่งเน้นเพียงชีวิตประจำวัน วัฒนธรรมแบบไพร่ฟ้า (Subject Political Culture) ประชาชนรับรู้การเมือง แต่ไม่กล้าแสดงออก หรือมีส่วนร่วมมากนักเชื่อฟังอำนาจรัฐมากกว่า ตั้งอยู่บนความสัมพันธ์เชิงบน-ล่าง วัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม (Participant Political Culture) ประชาชนตระหนักสิทธิหน้าที่ และมีความสนใจการเมืองพร้อมแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบ และมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง ในสังคมประชาธิปไตยที่มั่นคง มักต้องการ วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม เป็นพื้นฐาน แต่ในความเป็นจริงของแต่ละประเทศมักเป็น การผสมผสาน ของทั้ง 3 ประเภท ไม่ได้มีเพียงแบบเดียว และผู้วิจัย ได้นำลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย 8 ประการ ไปใช้เป็นกรอบแนวคิด ในการสอบถาม ในการวิจัยต่อไป

2.2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีความสำคัญเนื่องจากการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะนำไปสู่ความเสมอภาค เสรีภาพ และอำนาจการตัดสินใจจากเสียงข้างมากซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดดังต่อไปนี้

2.2.1 ประเภทของประชาธิปไตย

แนวคิดทฤษฎีประชาธิปไตย มีลักษณะสำคัญในแง่หลักการและอุดมการณ์ที่ได้มีการวิวัฒนาการตั้งแต่นครรัฐกรีก มาสู่ประชาธิปไตย 2 แบบ คือ ประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative Democracy) อันเป็นมรรควิธีในการทำให้ผลประโยชน์ของคนในสังคมได้รับการตอบสนองจากรัฐ กับประชาธิปไตยแบบเปิดกว้าง (Dialogic Democracy) ที่เน้นการเปิดพื้นที่สาธารณะในสังคม ให้เกิดการถกเถียงอย่างกว้างขวางเพื่อสร้างวาทกรรม “สาธารณะ” (Public Discourse) อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาร่วมกัน และมีความหมายคล้ายกับ “ประชาธิปไตยแบบเข้มข้นและมีพื้นที่ให้ความแตกต่างกับความหลากหลาย” ส่วนการเมืองของประชาธิปไตยแบบหลังนี้ ไม่ได้ช่วงชิงอำนาจรัฐ แต่เป็นการช่วงชิงการนำในการสร้างนำนิยามความหมายชุดใหม่ให้กับสิ่งที่ต่อสู้เพื่อให้มีฐานะเป็นค่านิยมหลักของสังคม

จะเห็นได้ว่า โดยทางทฤษฎีแนวคิดประชาธิปไตย มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง แต่อย่างไรก็ตามในสภาพของความเป็นจริง ประชาธิปไตยได้พัฒนามาสู่ระบบของการแข่งขันระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ มากกว่า ผู้ปกครองมักอ้างเสียงประชาชนที่เลือกตนเองเข้ามาเป็นความชอบธรรมในการดำเนินการตัดสินใจ แม้จะเป็นการกระทำที่ท้ายที่สุดมุ่งที่ประโยชน์เฉพาะกลุ่มหรือพวกพ้อง ดังที่ ไชยวัฒน์ เจริญสินโอฬาร (2545, หน้า 49) ได้กล่าวว่า การเมืองบนฐานผู้ปกครองยุคสมัยใหม่ วางอยู่บนพื้นฐานของรัฐ-ชาติ อย่างเดียว ที่ให้รัฐ-ชาติ เป็นศูนย์กลาง

ของการเมืองเป็นเรื่องการช่วงชิงอำนาจและการเลือกตัวแทนเพื่อเข้าไปปกป้องผลประโยชน์ของตนเท่านั้น

2.2.2 หลักการที่สำคัญของประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองที่ประชาชนมีอำนาจสูงสุดในการปกครองตนเอง โดยทั่วไปแล้ว ประชาชนจะใช้สิทธินี้ผ่านการเลือกตั้งตัวแทนของตนไปดำรงตำแหน่งในรัฐบาลซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดดังต่อไปนี้

ชัยอนันต์ สมุทวนิช (2545) ได้กล่าวถึงหลักการประชาธิปไตยไว้ดังนี้

1. หลักเสรีภาพ ฐานความคิดของประชาธิปไตยในเรื่องเสรีภาพ เชื่อว่ามนุษย์มีความสามารถที่จะใช้สติปัญญาในการใช้เหตุผลเลือกสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม ดังนั้นมนุษย์ควรมีเสรีภาพที่จะเลือกการดำรงชีวิตที่ตนเองพึงพอใจ เสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็น เสรีภาพที่จะกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังที่ รัสโซ ถือเป็นหัวใจ แต่ที่น่าสนใจคือว่า ความเชื่อในเรื่องความสามารถของมนุษย์ในเรื่องการใช้เหตุผล มีความแตกต่างกัน ทำให้ระดับของประชาธิปไตยแตกต่างกันไปด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาจากฐานความเชื่อที่เห็นว่าการกระทำของมนุษย์ มุ่งทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ด้วยสำนึกของมนุษย์ที่เห็นว่าประโยชน์ส่วนรวมคือประโยชน์ของแต่ละคนรวมกัน เพราะประโยชน์ส่วนรวมที่แท้จริงแล้ว คือสิ่งที่เป็นผลประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ของทุกคนในที่สุด ส่วนในประเด็นการล่วงละเมิด หากพิจารณาในมุมมองที่ว่าในสังคมที่เปิดให้มีเสรีภาพอย่างเต็มที่ มนุษย์ทุกคนในสังคมที่ใช้เสรีภาพ และไปล่วงละเมิดเสรีภาพของผู้อื่นย่อมมีโอกาสถูกละเมิดพอ ๆ กัน ดังนั้นมนุษย์ที่มีเหตุผลย่อมไม่ไปละเมิดผู้อื่น เพราะไม่ประสงค์ที่จะถูกละเมิดในทางกลับกันเช่นกัน ประเด็นปัญหาจึงไม่น่าจะเป็นเรื่องของการละเมิดในตัวของมันเอง แต่น่าจะเป็นเรื่องของความเสมอภาคด้วย เพื่อมิให้ใครใช้เสรีภาพเกินเลยไปกว่าผู้อื่นที่อาจนำไปสู่การละเมิด

2. หลักความเสมอภาค หลักความเสมอภาคในระบอบประชาธิปไตย ไม่ได้มีความหมายถึงการที่มนุษย์จะต้องมีความเท่าเทียมกันในทุกกายภาพ ความสามารถ สติปัญญา ความรู้ ความเป็นอยู่ รายได้ เศรษฐกิจ เพราะตามข้อเท็จจริงย่อมเป็นไปไม่ได้ ความเสมอภาคในที่นี้จึงเป็นความเสมอภาคทางการเมือง ทางกฎหมาย สาระสำคัญของหลักความเสมอภาค ได้แก่

ประการแรก การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองประเทศอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน เช่น ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีคะแนนเสียงหนึ่งเสียงเท่ากันหมดในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอันมีผลต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเหมือนกัน ความเสมอภาคในเรื่องนี้ ได้ผ่านการพัฒนาเปลี่ยนแปลงมาตั้งแต่สมัยนครรัฐกรีกซึ่งถือเป็นต้นแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตยทางตรง ที่จำกัดสิทธิพลเมือง ไม่ให้ผู้หญิง เด็ก ทาส และคนต่างถิ่น มีสิทธิทางการเมือง จากนั้นมีการพัฒนาไปสู่ประเด็นการเลือกปฏิบัติโดยให้สิทธิตามฐานะเศรษฐกิจ จนมาถึงปัจจุบันที่มี

ข้อจำกัดเพียงในเรื่องของอายุ และคนต่างถิ่น ดังนั้นการกำหนดให้อายุ และสัญชาติ เป็นคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น

ประการที่สอง ความเท่าเทียมกันในด้านสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมือง อาทิ สิทธิในการมีชีวิตอยู่ มีอากาศบริสุทธิ์หายใจ มีที่อยู่อาศัย มีน้ำสะอาดดื่ม มีอาหารกินอย่างเพียงพอ ได้รับการศึกษา การเข้าถึงการรักษาพยาบาล การได้รับบริการสาธารณะจากรัฐ ฯลฯ สิทธิต่าง ๆ เหล่านี้ แม้จะปรากฏเป็นหลักประกันภายใต้รัฐธรรมนูญ แต่ในความเป็นจริงแล้วยังมีข้อจำกัดอยู่มาก

ประการที่สาม ความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย แม้รัฐธรรมนูญทุกฉบับจะมีข้อบัญญัติชัดเจนในเรื่องความเสมอภาค แต่มีการเลือกปฏิบัติยังปรากฏอยู่ในสภาพความเป็นจริงในสังคมและในกฎหมายลูกหลายฉบับ ไม่ว่าจะเป็นเหตุเนื่องมาจากเพศ การศึกษา หรือสถานะทางสังคม

ประการสุดท้าย ซึ่งเป็นประการที่สำคัญที่สุด คือ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ที่เห็นว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมามีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เสมอกัน ไม่มีใครบังอาจล่วงละเมิดความเป็นมนุษย์ของบุคคลใดได้ ไม่ว่าจะเป็นสถานภาพทางสังคม ยศถาบรรดาศักดิ์ ฐานะทางเศรษฐกิจ ตำแหน่งหน้าที่การงาน ความรู้ความสามารถ การศึกษา แตกต่างกันอย่างน้อยเพียงใด มนุษย์ทุกคนต่างมีความเป็นคนเท่ากัน ความข้อนี้ดูเหมือนว่าจะจะเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญในสังคมไทย ที่ยังให้ความสำคัญกับยศถาบรรดาศักดิ์ ดิตยัตถิ์กับระบบเจ้าขุนมูลนาย ระบบอุปถัมภ์ แม้จะมีการเลิกทาสไปนานแล้วก็ตาม

3. หลักเหตุผล หลักเหตุผลเป็นหลักการเบื้องต้นของระบอบประชาธิปไตย บนสมมติฐานที่สำคัญอย่างยิ่งอย่างหนึ่งว่า “มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่มีเหตุ กระทบสามารถใช้เหตุผลที่ตนมีอยู่ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ตนเผชิญอยู่ ตลอดถึงการปรับปรุงพัฒนาความเป็นอยู่ของตนให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ” อย่างไรก็ตามมีผู้โต้แย้งว่า พฤติกรรมการกระทำของมนุษย์ไม่ใช่เหตุทางสติปัญญาเสมอไป การแสดงออกทางการเมืองอาจเกิดจากแรงผลักดันปลูกเร้าหรือสัญชาติญาณได้ เราอาจเห็นการแสดงออกของมนุษย์ที่เป็นไปด้วยอารมณ์ ความรู้สึกและไร้เหตุผล อย่างไรก็ตามแม้บางครั้งมนุษย์ดูจะไม่มีเหตุผล แต่อาจเพียงเปลี่ยนมุมมองหนึ่ง เพราะมนุษย์ต่างมีเหตุผลไม่เหมือนกัน มีสติปัญญาแตกต่างกัน อาจพิจารณาได้ว่า การที่มนุษย์ไม่ได้ใช้เหตุผลในพฤติกรรมหนึ่ง ๆ หรือการกระทำหนึ่ง ๆ ไม่ได้หมายความว่าคน ๆ นั้นเป็นผู้ที่ไม่มีเหตุผล หรือใช้เหตุผลไม่เป็น เพราะในความเป็นจริงของมนุษย์ แม้บุคคลที่ประกอบด้วยปัญญาความรู้ ก็ไม่ได้มีพฤติกรรมที่เป็นเหตุเป็นผลเสมอไป ดังนั้นข้อโต้แย้งที่ว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากแรงผลักดันปลูกเร้าหรือสัญชาติญาณ แสดงว่ามนุษย์เป็นผู้ไม่มีเหตุไม่มีผลนั้นไม่จริงเสมอไป โดยพื้นฐานแล้วยังมีความเชื่อว่าในความมีเหตุมีผลของมนุษย์ ด้วยเห็นว่าพื้นที่สำคัญของความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนา

ของมนุษย์ เพราะหากไม่เชื่อนั้นเท่ากับว่าเรากำลังจะบอกมนุษย์ว่าไม่มีความสามารถที่จะเรียนรู้พัฒนาได้

4. หลักการยินยอม ความยินยอมหรือความสมัครใจเป็นแก่นของกระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้วยประชาธิปไตยเชื่อมั่นในจิตวิญญาณเสรีของมนุษย์ การที่สังคมจะมีระบอบการปกครองได้ สมาชิกในสังคมต้องยินยอมพร้อมใจที่จะสละเสรีภาพบางส่วนของตนให้เป็นอำนาจของผู้ปกครอง เป็นต้น ความยินยอมพร้อมใจจึงเป็นสาระสำคัญของประชาธิปไตย เพราะถ้าปราศจากการยินยอมของประชาชนผู้อยู่ใต้อำนาจการปกครองแล้ว การปกครองนั้นนับได้ว่าเป็นการปกครองแบบเผด็จการ และมีนักวิชาการหลายท่านได้วิพากษ์วิจารณ์ถึงการล้มลุกคลุกคลานของประชาธิปไตยว่า เป็นผลเนื่องจากการนำเอาความคิดประชาธิปไตยแบบตะวันตกมาลอกเลียนแบบอย่างไม่สมเหตุสมผลและไม่ผสมผสานกับวัฒนธรรมแวดล้อมกับความเป็นสังคมไทย หรือเป็นการนำเอาเฉพาะกระ皮เพื่อประโยชน์ของชนชั้นปกครองในสมัยนั้น แต่ละเลยสาระและหลักการสำคัญที่ทำให้ประชาธิปไตยไม่ถูกพัฒนาในบริบทของสังคมไทย

ประเด็นคำถามในเรื่องของความยินยอมพร้อมใจ อาจต้องมองลึกไปถึงพื้นฐานความเชื่อในเรื่องเสรีภาพของมนุษย์ เพราะถ้าไม่เชื่อในเรื่องเสรีภาพ ซึ่งจำเป็นต้องมีความยินยอม เพราะเมื่อไม่มีเสรีภาพ ย่อมสามารถบังคับกะเกณฑ์ประการใด ๆ ก็ได้ ได้มีนักวิชาการไทยตั้งสมมติฐานว่า สังคมไทยเป็นสังคมทาสที่ปล่อยไม่ไป ยังเป็นสังคมที่ยึดอยู่กับระบบอุปถัมภ์ แต่มีบางฝ่ายเห็นตรงข้ามว่าสังคมไทยเป็นสังคมเสรี มักทำอะไรแต่ตามใจตนเองดังคำพูดที่ว่า “ทำอะไรตามใจ คือไทยแท้” ดังนั้นความยินยอมพร้อมใจจึงถือได้ว่าเป็นวิถีที่มีอยู่ในชีวิตของสังคมไทย ข้อถกเถียงเรื่องการกำหนดให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญบัญญัติ จึงมองได้ว่าขัดกับหลักการพื้นฐานของประชาธิปไตยในเรื่องการยินยอมพร้อมใจ เพราะถ้าคนจำนวนหนึ่งไม่ยินยอมพร้อมกันไปเลือกตั้งด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม จะตีความได้หรือไม่ว่าเขาไม่ยินยอมพร้อมใจในการมอบอำนาจการปกครองให้ผู้อื่น จึงเป็นที่น่าสงสัยได้ว่าความเข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์ของอำนาจกับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นความรู้ความเข้าใจทั่วไปในสังคมไทยหรือไม่

5. หลักศีลธรรมคุณธรรม หลักข้อนี้เป็นผลมาจากสมมติฐานที่ว่า มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่ศีลธรรม จริยธรรม ไม่เห็นแก่ตัวจนเกินไป มีคุณธรรม ความเสียสละที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ดังที่นครรัฐกรีกโบราณจึงให้ความสำคัญกับ Civic Virtue หรือคุณธรรมพลเมืองว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย โสกราตีส เห็นว่ามนุษย์จะมีชีวิตที่ดีและมีความสุขต้องยึดมั่นในคุณธรรม ผู้ปกครองต้องมีคุณธรรม เพื่อให้ทุกคนตระหนักในคุณค่าของคุณธรรมและยึดถือเป็นคุณค่าแห่งวิถีชีวิต เพื่อชีวิตที่ดีของสังคม คุณธรรมที่สำคัญตามแนวคิดของโสกราตีส ประกอบด้วย 1) ปัญญา คือ ความรู้เกี่ยวกับความดี อะไรคือความดี ความเลว ความดีสามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล และเหตุผลของความดีที่ทำให้มนุษย์มีความสุข 2) ความกล้า

หาญ คือ ความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เราควรกลัวหรือไม่กลัว และมีความกล้าหาญที่ทำความดีในทุกสถานการณ์ แม้ความดีนั้นจะเสี่ยงกับชีวิตก็ตาม 3) การควบคุมตนเอง คือ การมีชีวิตตามทำนองคลองธรรมแห่งความดีไม่ปล่อยให้ชีวิตตกเป็นทาสของอารมณ์และความปรารถนาต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสมไม่ควร 4) ความยุติธรรม การแสดงออกในรูปแบบการกระทำที่เคารพสิทธิคนอื่น และการไม่ยินยอมทำความชั่วต่อผู้อื่น คนที่ยุติธรรมจะต้องไม่ตอบแทนการกระทำที่ อยุติธรรมของผู้อื่นด้วยความ อยุติธรรมทั้งนี้บรรทัดฐานทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง หรือศีลธรรมทางการเมืองในสังคมประชาธิปไตยแต่ละสังคมมีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับคุณธรรมผู้ปกครองและความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนพลเมือง รวมถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางสังคมด้วย

6. หลักความสามารถในการพัฒนาตนเอง นักคิดประชาธิปไตยเชื่อว่ามนุษย์มีความสามารถในการปรับปรุงตนเองให้ก้าวหน้า มีความเจริญทั้งทางความคิด สติปัญญา ความรับผิดชอบชั่วดี และวิทยาการต่าง ๆ ในมนุษย์แต่ละคนมีธรรมชาติหรือมีศักยภาพที่ซ่อนเร้นอยู่ ศักยภาพนี้สามารถทำให้มนุษย์บรรลุความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีจิตใจที่เป็นอิสระ ประกอบด้วยความสุขและความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ ศักยภาพ ความมีเหตุมีผลและความรู้สึกรักความยุติธรรม เป็นสิ่งที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิด คุณสมบัตินี้ น่าจะอยู่เหนือความใฝ่ต่ำหรือความเห็นแก่ตัวของบุคคล โดยเฉพาะเมื่อได้รับการศึกษาอบรมแล้ว และมีความเข้าใจในความจำเป็นของมนุษย์ที่ต้องอยู่ร่วมกันพึ่งพาอาศัยกัน มนุษย์จะรู้จักการประนีประนอม หลีกเลี่ยงการใช้กำลังความรุนแรง และเกิดความรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากขึ้น

ประเด็นที่สำคัญประเด็นหนึ่งคือ ประชญาพื้นฐานของประชาธิปไตยไม่นิยมการใช้ความรุนแรง หรือมีการล้มล้างเปลี่ยนแปลงด้วยวิธีการที่รุนแรง ประชาธิปไตยที่ยึดหลักการที่ค่อยเป็นค่อยไป ด้วยการใช้สติปัญญาเหตุผลเพื่อให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ด้วยเชื่อว่าเมื่อทุกคนใช้เหตุผล สามารถนำไปสู่ความสำเร็จ การเห็นพ้องและการยอมรับด้วยความสมัครใจในที่สุด ดังที่หลักการนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่มาของสัญญาประชาคม และการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี หลักการประชาธิปไตยไม่เชื่อในการกระทำที่ไร้เหตุผลด้วยการบังคับให้คนยินยอมรับความคิดเห็นของตนเองว่าเป็นความคิดเห็นที่ถูกต้องที่สุด ที่ทุกคนต้องเชื่อตามปฏิบัติตามด้วยการใช้กำลังบังคับ แต่ด้วยการใช้เหตุผลความอดทน อดกลั้น จนความคิดเห็นที่แตกต่างได้รับการยอมรับ

7. หลักการปกครองตนเอง การปกครองตนเองนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เมื่อมนุษย์มีสติปัญญา มีเหตุผล มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เสมอกัน จึงไม่ควรมีใครมีสิทธิมีอำนาจเหนือใครในการปกครองจนกว่าจะได้มีการตกลงยินยอม การปกครองนั้นจึงจะมีความชอบธรรมอย่างใดก็ตาม การปกครองตนเองหรือประชาธิปไตยโดยตรงควรเป็นทางเลือกเป็นอันดับแรก ดังนครรัฐกรีกโบราณที่ถือเป็นตัวอย่างคลาสสิกของการปกครองตนเองที่พลเมืองทุกคนมีส่วนร่วม

โดยตรงในความรับผิดชอบบริหารจัดการดูแลบ้านเมืองด้วยตนเอง โดยหลักประชาธิปไตยแล้ว การปกครองตนเอง ถือเป็นการปกครองที่ดีที่สุด ที่เปิดโอกาสให้มนุษย์ได้ใช้เสรีภาพอย่างมากที่สุด ในการกำหนดวิถีชีวิตของตนเองและชุมชนที่ตนอยู่ด้วย หลักประชาธิปไตยเชื่อว่าทางที่ดีที่สุดใน การแก้ปัญหาของสาธารณชน คือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาศึกษาและมีข้อตกลงใจ ในเรื่องนั้น ดังที่ รูสโซ่ กล่าวไว้ว่าในสัญญาประชาคมในเรื่องเจตจำนงทั่วไป คนหมู่มากทำให้เกิด วิจารณ์ถ้อยแถลงที่รอบคอบและถูกต้องในสิ่งที่คิดและปฏิบัติภายหลังจากที่ได้สามารถหล่อหลอม ความคิดทั้งหลายเป็นหนึ่งเดียวกันแล้ว

เหตุผลของความเชื่อมั่นในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยน่าจะดีที่สุด ได้แก่ 1) ไม่เชื่อในผู้นำ หรือคณะผู้นำที่ปกครองประเทศว่าจะดำรงไว้ซึ่งคุณธรรม และยุติธรรมตลอดไป เพราะที่สุดแล้วแนวโน้มว่าบุคคลเหล่านี้จะเห็นแก่ตัวมากกว่าประโยชน์โดยรวม การปกครอง ตนเองของประชาชนจึงน่าจะตัดความบงการจากชนชั้นปกครอง 2) ความเชื่อว่าประชาชนจะ เต็มใจปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ยอมรับภาระและข้อจำกัดทั้งปวงในสังคมที่ตนเองมีส่วนร่วมใน การกำหนดกฎเกณฑ์หรือบัญญัติกฎเกณฑ์เหล่านี้ขึ้น และ 3) บุคคลย่อมปรารถนาที่จะอยู่ในโลกที่ ตนสร้างขึ้นเองมากกว่าโลกที่คนอื่นสร้างให้แม้ว่าโลกของคนอื่นจะสะดวกสบายก็ตาม

หลักการประชาธิปไตยทั้ง 7 ข้อข้างต้น อาจนำไปสู่ข้อถกเถียงอภิปรายในมุมมอง ต่าง ๆ ได้ต่อไปอีก แต่ประเด็นสำคัญ คือ หลักการแห่งเสรีภาพ ความเสมอภาค ศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ หลักความเป็นธรรม ที่เป็นเป้าหมายของประชาธิปไตยที่มีธรรมาธิปไตยเป็นจิตวิญญาณ สังคมประชาธิปไตยจึงไม่เป็นเพียงชุมชนที่ประกอบด้วยผู้คนที่อยู่กันด้วยเสรีภาพและเสมอภาค แต่เป็นชุมชนที่มีอิสรภาพในการตัดสินใจด้วยตนเองมาร่วมก่อร่างสร้างชุมชนบนความเสมอภาค เท่าเทียม การพัฒนาชุมชนที่เป็นหน่วยทางสังคม มีภราดาภาพและความสมานฉันท์จึงต้องมี ประชาธิปไตยในวิถีชีวิตของชุมชนการเมือง

2.2.3 รูปแบบของประชาธิปไตย

Austin Ranney (1958, p.10) นักรัฐศาสตร์รุ่นแรก ๆ ที่ทำการศึกษาเปรียบเทียบ การเมืองโดยจำแนกประเภทโดยใช้หลักการประชาธิปไตยเป็นแกนในการวิเคราะห์และอาศัย ข้อมูลรัฐธรรมนูญประกอบ ซึ่งแบ่งรูปแบบประชาธิปไตยได้ดังนี้

1. ประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative Democracy) เป็นรูปแบบที่ ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยเลือกผู้ที่ตนคิดว่าจะสามารถทำงานสนองเจตนารมณ์ ตนเองให้ทำการแทนในการบริหารจัดการดูแลประเทศในรูปคณะรัฐมนตรี และการออกกฎหมาย เพื่อเป็นเครื่องมือในการทำงานจัดการดูแลประเทศในรูปของรัฐสภา ด้วยการไปลงคะแนนเสียง เลือกตั้ง เมื่อพิจารณาตามแนวคิดนี้ จะเห็นได้ว่าประชาธิปไตยแบบตัวแทนเป็นระบบที่ต้องการหา

คนทำงานแทนประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจในเรื่องหลัก คือ การบริหารจัดการประเทศตามกรอบที่รัฐธรรมนูญกำหนด โดยบางประเทศมีการกำหนดกฎหมายเป็นแนวทางในการบริหารราชการแผ่นดิน บางประเทศอาศัยประเพณี มีประเด็นสำคัญที่เป็นข้อถกเถียงถึงการทำหน้าที่ของผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนในเรื่องการใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จกับเรื่องการใช้อำนาจของเสียงข้างมากดังนี้

1.1 การใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จประเด็น คือ พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งเข้าไปทำงานในรัฐสภา และสามารถได้รับเลือกให้เป็นผู้บริหารประเทศในนามคณะรัฐมนตรี ใช้อำนาจตัดสินใจได้ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ ดังนั้นเมื่อประชาชนให้อำนาจทำการแทน ก็ต้องเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ เนื่องจากการใช้อำนาจของประชาชนต้องเป็นไปตามข้อตกลงที่เห็นพ้องในสังคม ซึ่งเป็นเสมือนของสัญญาประชาคม (Social Contract) ผู้ใดจะละเมิดไม่ได้

1.2 การใช้อำนาจบนฐานเสียงข้างมาก มีประเด็นที่น่าสนใจในเรื่องการให้ความหมายที่ว่า ผู้บริหารประเทศทำหน้าที่บนพื้นฐานที่เมื่อตนเป็นตัวแทนที่ได้รับเลือกด้วยเสียงข้างมาก คือเป็นพรรคการเมืองที่มีสมาชิกพรรคได้รับเลือกเข้ามาเป็นตัวแทนจำนวนมากที่สุด ก็สามารถดำเนินการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ โดยไม่ต้องรับฟังเสียงของประชาชนอีกต่อไป เนื่องจากถือว่าได้รับมอบหมายอำนาจมาอย่างเบ็ดเสร็จ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้บริหารประเทศที่เมื่อได้รับเลือกตั้งเข้ามาแล้ว ต้องมาทำหน้าที่เพื่อให้บรรลุถึงซึ่งเจตนารมณ์ร่วมของประชาชนส่วนใหญ่ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

2. ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอธิปไตยทำหน้าที่ดูแลประเทศด้วยความรับผิดชอบที่พึงมีต่อชุมชนที่ตนอยู่อาศัย ทั้งโดยตรงและโดยผ่านผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้ง แนวคิดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมให้ความสำคัญกับการที่ประชาชนพึงทำหน้าที่ในการดูแลประเทศโดยตรง กล่าวคือ ประชาชนต้องทำหน้าที่ใช้อำนาจตัดสินใจในบางเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจการสาธารณะโดยรวม หรือทำหน้าที่ให้ความเห็นพ้องให้การตัดสินใจใช้อำนาจของผู้แทนเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่พึงประสงค์

แนวคิดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ที่ให้ความสำคัญกับการที่ประชาชนเข้าไปติดตามดูผู้บริหารประเทศที่ตนเลือกเข้ามาไปทำงานอย่างใกล้ชิด เห็นว่าการทำหน้าที่ดูแลประเทศร่วมกัน ควรมีการวางกรอบกติการ่วมกันเป็นสัญญาประชาคม คือ รัฐธรรมนูญ ที่กำหนดกรอบแนวทางในการดำเนินงาน เช่น การกำหนดการสรรหาที่มาของผู้มาทำหน้าที่บริหารดูแลประชาชนส่วนประชาชนจะปล่อยให้งานต่าง ๆ ดำเนินไปโดยไม่ค่อยเข้าไปติดตามดูผลงานเมื่อครบวาระ

ของผู้บริหารประเทศ จึงมีการประเมินทบทวนว่าจะยังคงให้ผู้บริหารคณะนั้นทำหน้าที่ต่อไปหรือไม่ ในบางประเทศมีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญถึงกลไกการตรวจสอบติดตาม ถอดถอน หรือจำกัดอำนาจบางอย่างให้กับผู้บริหารประเทศ

3. ประชาธิปไตยแบบถกเถียงเรียนรู้ (Deliberative Democracy) แนวคิดประชาธิปไตยแบบถกเถียงเรียนรู้ เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจของประชาชนที่ควรเป็นไปด้วยความไตร่ตรองพิจารณาอย่างรอบครอบ และเป็นความเห็นร่วมอย่างแท้จริงของผู้ที่เกี่ยวข้อง องค์ประกอบของแนวคิดนี้คือ การให้และรับข้อมูลข่าวสาร และการหาข้อสรุปที่เห็นพ้องกัน โดยมีประชาชนที่เกี่ยวข้องในประเด็นเรื่องนั้น ๆ มีส่วนเข้ามาร่วมมากที่สุด แนวคิดนี้สอดคล้องกับของแนวทางการประชุมของพระสงฆ์ในพุทธศาสนา แนวคิดแบบถกเถียงเรียนรู้ มีหลักความสำคัญคือ การแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ การยอมรับในความแตกต่างหลากหลายเคารพทุกความเห็นอย่างเสมอกัน และมีความเชื่อมั่นต่อการทำความเข้าใจพ้องต้องกันมากที่สุด ไม่ใช้อำนาจอิทธิพลแทรกแซงความเห็นของคนอื่น แต่เป็นความเห็นพ้องที่เกิดจากฐานความเข้าใจร่วมกันตามเหตุตามผล ตามข้อมูลที่ได้รับ เป็นต้น

จากแนวคิดกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวคิดกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะสำคัญและอุดมการณ์ที่ได้มีการวิวัฒนาการแบ่งประชาธิปไตยออกได้ 2 แบบ คือคือประชาธิปไตยแบบตัวแทน กับประชาธิปไตยแบบเปิดกว้าง เน้นการเปิดพื้นที่สาธารณะในสังคม ให้เกิดการถกเถียงอย่างกว้างขวาง โดยแนวคิดการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

2.2.4 แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น

ประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นเป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองตนเองที่ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนของตนเอง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาดังต่อไปนี้

1) ความหมายประชาธิปไตยในท้องถิ่น

เอนก เหล่าธรรมทัศน์ (2550, หน้า 8-9) ได้กล่าวไว้ว่า ประชาธิปไตยท้องถิ่น (local democracy) คือ รูปแบบประชาธิปไตยในระดับรากฐานของสังคม ที่ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเรียนรู้และเข้าใจวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยได้ผ่านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การรวมกลุ่มชาวบ้านเพื่อตัดสินใจทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น การสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน การสร้างบ่อกำจัดขยะ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาชุมชน เหล่านี้เป็นสิ่งที่มีโอกาสมีผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตความเป็นอยู่และความใกล้ชิดกับชาวบ้านในท้องถิ่น ดังนั้นประชาธิปไตยท้องถิ่นจึงแตกต่างจากประชาธิปไตยระดับชาติในปัจจุบัน ซึ่งเป็นรูปแบบประชาธิปไตยสมัยใหม่ (modern democracy) ที่ประชาชนใช้วิธีการเลือกตัวแทนมา

ปฏิบัติหน้าที่แทนตนเอง (representative government) ความแตกต่างที่เด่นชัดระหว่างประชาธิปไตยทั้งสองระดับนี้ อยู่ที่การเน้นหลักการเรื่อง “การปกครองตนเอง” เป็นสำคัญ (self-government democracy)

Andrew Heywood (2000, p. 250) ได้กล่าวไว้ว่า ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของประชาธิปไตยที่แท้จริงแล้วสิ่งนี้สะท้อนออกมาในรูปแบบของประชาธิปไตยท้องถิ่น ในแง่แนวคิดนักปรัชญาชาวอังกฤษ จอห์น สจ๊วต มิลล์ (John Stuart Mill) ได้เสนอแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประชาธิปไตยท้องถิ่นกับการปกครองส่วนท้องถิ่นว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะประชาธิปไตยควรให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงแนวคิดเรื่องความเป็นอิสระของท้องถิ่น (local autonomy) เข้ากับเป้าหมายในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน (popular responsiveness) เพื่อให้การปกครองท้องถิ่นเป็นกลไกที่สามารถรับประกันเสรีภาพได้อย่างแท้จริงของประชาชน ในการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐบาลส่วนกลาง และเป็นกลไกหนึ่งที่จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งท้ายที่สุดจะทำให้เกิดการศึกษาทางการเมืองของประชาชนอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2) หลักการสำคัญของประชาธิปไตยท้องถิ่น

Frank Cunningham (2002, pp. 15-18) ได้กล่าวไว้ว่า ภายใต้บริบททางกายภาพที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากรัฐสมัยใหม่ (modern state) ที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น มีอาณาเขตที่กว้างขวางและมีประชากรจำนวนมาก ยากที่จะบริหารจัดการให้เกิดประชาธิปไตยทางตรงในระดับชาติได้ ประชาธิปไตยท้องถิ่นมีข้อดีที่สำคัญที่สุด อยู่ที่เรื่องของการทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่น มากกว่าจะเป็นเพียงแค่ ผู้รับผลประโยชน์ทางนโยบายสาธารณะ หรือผู้ปฏิบัติตามนโยบายที่ผู้ปกครองได้ให้เอาไว้ ดังนั้น ด้วยลักษณะสำคัญของประชาธิปไตยท้องถิ่นดังกล่าว เราจึงสามารถกล่าวได้ว่าโดยหลักการแล้ว ประชาธิปไตยท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการ “เป็นของประชาชน” และ “ทำโดยประชาชน” มากกว่าการเป็นประชาธิปไตย “เพื่อประชาชน” ซึ่งลักษณะสำคัญดังกล่าวของประชาธิปไตยท้องถิ่น จะช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในประชาธิปไตยสมัยใหม่ ซึ่งเป็นประชาธิปไตยระดับชาติได้ ดังเช่น ปัญหาทรราชจากเสียงข้างมาก (tyranny of the majority) การมีรัฐบาลที่ไม่มีประสิทธิภาพ (ineffective government) การเกิดความขัดแย้งระหว่างตัวแทนจากพรรคการเมืองต่างๆของฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล เป็นต้น

3) ประสบการณ์ด้านประชาธิปไตยท้องถิ่นของไทย

เอกพลณัฐ ญัฐพัทธนันท์ (2549, หน้า 220-272) ได้กล่าวไว้ว่า ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 คณะราษฎรได้เริ่มทำเรื่องเทศบาล โดยมีการก่อตั้งขึ้นมากกว่า 100 แห่งภายในปีเดียวหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง อย่างไรก็ตามการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นในช่วงนั้น ยังไม่ได้มุ่งเน้นไปที่การปลูกฝังความรักความผูกพันต่อ

ท้องถิ่นหรือการสร้างความสะดวกในบทบาทของพลเมืองอย่างแท้จริง เนื่องจากคณะราษฎรให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยระดับชาติเป็นหลัก ดังนั้น หลักการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของประชาธิปไตยท้องถิ่น จึงเริ่มถูกละเลยและลดความสำคัญลงอย่างต่อเนื่อง เห็นได้ชัดจากการที่หน่วยงานของรัฐทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเข้ามาทำหน้าที่แทนหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ในช่วงก่อนหน้าที่จะมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อย่างไรก็ตาม การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นภายหลังการกระจายอำนาจ กลับไม่ได้ทำให้ประชาธิปไตยท้องถิ่นที่เกิดขึ้น เป็นไปตามหลักการปกครองตนเองอย่างแท้จริง เพราะให้ความสำคัญกับการใช้ประชาธิปไตยผ่านตัวแทน เช่นเดียวกับประชาธิปไตยระดับชาติ โดยมีการเลือกผู้แทนสำหรับทำหน้าที่การบริหาร และหน้าที่นิติบัญญัติในสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละระดับ ทำให้ประชาธิปไตยท้องถิ่นที่เกิดขึ้นมีปัญหาไม่ต่างจากประชาธิปไตยระดับชาติ

ด้วยข้อจำกัดของการเมืองเชิงสถาบันที่เกิดขึ้นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลักษณะดังกล่าว จึงทำให้บทบาทของการเมืองภาคประชาชนในระดับท้องถิ่น กลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชาวบ้านในท้องถิ่นที่ต้องการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจและการบริหารจัดการท้องถิ่น โดยประชาชนสามารถใช้ช่องทางการมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ เช่น การเข้าชื่อเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือการเข้าชื่อเรียกร้องเพื่อลงคะแนนถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ผู้บริหารหรือประชาชนในท้องถิ่นอาจเลือกใช้ช่องทางการมีส่วนร่วมแบบไม่เป็นทางการผ่านการรวมกลุ่มประท้วงในรูปแบบขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม (social movement) เพื่อปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของตนเองที่อาจได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น ปัญหามลภาวะจากนิคมอุตสาหกรรม การก่อสร้างโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ หรือการแย่งชิงทรัพยากรในท้องถิ่นระหว่างชาวบ้านกับภาคเอกชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง ดังที่เห็นได้จากกรณีที่เกิดขึ้นกับกลุ่มคนจนคนด้อยอำนาจในสังคม อย่างเช่น สมัชชาคนจน เครือข่ายสลัมสี่ภาค เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรภาคเหนือ เป็นต้น การเคลื่อนไหวต่อต้านโครงการพัฒนาของรัฐและเอกชน โดยกลุ่มประชาชนตามท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศไทย จึงกลายเป็นภาพตัวอย่างหนึ่ง ของการเมืองภาคพลเมืองในระดับท้องถิ่นที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นอย่างมาก ภายหลังจากการขยายสิทธิของประชาชนในการจัดการชุมชนท้องถิ่นของตน ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ นับตั้งแต่ฉบับปี 2540 เป็นต้นมา

จากแนวคิดประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ประชาธิปไตยท้องถิ่น คือ ประชาธิปไตยในระดับพื้นฐานของสังคม เพราะประชาชนในท้องถิ่น สามารถเรียนรู้เข้าใจวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยการรวมกลุ่มชาวบ้านในท้องถิ่น ช่วยตัดสินใจทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นของตน และประชาธิปไตยท้องถิ่นให้ความสำคัญกับ การ “เป็นของประชาชน” และ “ทำโดยประชาชน” และ “เพื่อประชาชน”

2.3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับอธิปไตยในพระพุทธศาสนา

[๔๗๙] ดุรภิกษุทั้งหลาย อธิปไตย ๓ อย่างนี้ ๓ อย่างเป็นไฉน คือ อัตตอธิปไตย ๑ โลกาธิปไตย ๑ ธรรมาธิปไตย ๑ ดุรภิกษุทั้งหลาย ก็ อัตตอธิปไตยเป็นไฉน ดุรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้ อยู่ในป่าก็ดี อยู่โคนไม้ก็ดี อยู่ในเรือนว่างก็ดี ย่อมสำเหนียกตั้งนี้ว่า ก็เราออกบวชเป็นบรรพชิตไม่ใช่เพราะเหตุแห่งจีวร ไม่ใช่เพราะเหตุแห่งบิณฑบาต ไม่ใช่เพราะเหตุแห่ง

เสนาสนะ เราออกบวชเป็นบรรพชิต ไม่ใช่เพราะเหตุแห่งความมีและความไม่มีเช่นนั้น ก็ แต่ว่า เราเป็นผู้อันชาติ ชรา มรณะ โสกะ ปริเทวะ ทุกข์ โทมนัสอุปายาส ครอบงำแล้ว ชื่อว่าเป็นผู้มีทุกข์ครอบงำแล้ว มีทุกข์ท่วมทับแล้ว ไฉนความทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้จะพึงปรากฏ ก็ การที่เราจะพึงแสวงหากามที่ละได้แล้วออกบวชเป็นบรรพชิตนั้น เป็นความเลวทรามอย่างยิ่ง ข้อนั้นไม่เป็นการสมควรแก่เราเลย เธอย่อมสำเหนียกว่า ก็ความเพียรที่ปรารภแล้ว จักไม่ย่อหย่อนสติที่เข้าไปตั้งมั่นแล้วจะไม่หลงลืม ภายหลังสงบแล้วจักไม่ระส่ำระสาย จิตที่เป็นสมาธิแล้วจักมีอารมณ์แน่วแน่ ดังนี้ เธอทำตนเองแลให้เป็นใหญ่ แล้วละอกุศล เจริญกุศล ละกรรมที่มีโทษ เจริญกรรมที่ไม่มีโทษ บริหารตนให้บริสุทธิ์ดุรภิกษุทั้งหลาย นี้เรียกว่าอัตตอธิปไตย ฯ

ดุรภิกษุทั้งหลาย ก็โลกาธิปไตยเป็นไฉน ดุรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้ อยู่ในป่าก็ดี อยู่โคนไม้ก็ดี อยู่ในเรือนว่างก็ดี ย่อมสำเหนียกว่าก็เราออกบวชเป็นบรรพชิต ไม่ใช่เพราะเหตุแห่งจีวร ไม่ใช่เพราะเหตุแห่งบิณฑบาตไม่ใช่เพราะเหตุแห่งเสนาสนะ เราออกบวชเป็นบรรพชิต ไม่ใช่เพราะเหตุแห่งความมีและความไม่มีเช่นนั้น ก็ แต่ว่า เราเป็นผู้อันชาติ ชรา มรณะ โสกะ ปริเทวะทุกข์ โทมนัส อุปายาส ครอบงำแล้ว ชื่อว่าเป็นผู้มีทุกข์ครอบงำแล้ว มีทุกข์ท่วมทับแล้ว ไฉนความทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้จะพึงปรากฏ ก็ การที่เราออกบวชเป็นบรรพชิตเช่นนี้ พึงตรีกามวิตกก็ดี พึงตริภยาบาทวิตกก็ดี พึงตริภวิหิงสาวิตกก็ดี ก็โลกสันนิวาสนี้ใหญ่โต ในโลกสันนิวาสนี้ใหญ่โต ย่อมจะมีสมณพราหมณ์ที่มีฤทธิ์ มีทิพยจักขุ รู้จิตของคนอื่นได้ สมณพราหมณ์เหล่านั้นย่อมมองเห็นได้แม้แต่ไกล แม้ใกล้ๆ เราก็มองท่านไม่เห็น และท่านย่อมรู้ชัดซึ่งจิตด้วยจิต สมณพราหมณ์แม้เหล่านั้น ก็พึงรู้เราดังนี้ว่า ดุรของท่านผู้เจริญทั้งหลายดูกุลบุตรนี้ซิ เขาเป็นผู้มีศรัทธาออกบวชเป็นบรรพชิตแล้ว แต่เกลื่อนกล่นไปด้วยธรรมที่เป็นบาปอกุศลอยู่ ถึงเวทดาที่มี

ฤทธิ์ มีทิพยจักขุ รู้จิตของคนอื่นได้ก็มีอยู่เหวตาทเหล่านั้นย่อมมองเห็นได้แต่ไกล แม้ใกล้ๆ เราก็มอง
 ท่านไม่เห็น และท่านย่อมรู้ชัดซึ่งจิตด้วยจิต เหวตาทเหล่านั้นก็พึงรู้เราดังนี้ว่า ดูกรท่านผู้เจริญ

ทั้งหลาย ดูกุลบุตรนี้ซี เขาเป็นผู้มีศรัทธาออกบวชเป็นบรรพชิตแล้ว แต่เกลื่อนกล่นไป
 ด้วยธรรมที่เป็นบาปอกุศลอยู่ เธอย่อมสำเหนียกว่า ความเพียรที่เราปรารภแล้วจักไม่ย่อหย่อน สติ
 ที่เข้าไปตั้งมั่นแล้วจักไม่หลงลืม กายที่สงบระงับแล้วจักไม่ระส่ำระสาย จิตที่เป็นสมาธิแล้วจักมี
 อารมณ์แน่วแน่ ดังนี้ เธอทำโลกให้เป็นใหญ่ แล้วละอกุศล เจริญกุศล ละกรรมที่มีโทษ เจริญกรรม
 ที่ไม่มีโทษ บริหารตนให้บริสุทธิ์ ดูกรภิกษุทั้งหลาย นี้เรียกว่าโลกาธิปไตย

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ธรรมาธิปไตยเป็นไฉน ดูกรภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้
 อยู่ในป่าก็ดี อยู่ในโคนไม้ก็ดี อยู่ในเรือนว่างก็ดี ย่อมสำเหนียกว่า ก็เราออกบวชเป็นบรรพชิต ไม่ใช่
 เพราะเหตุแห่งจีวร ไม่ใช่เพราะเหตุแห่งบิณฑบาตไม่ใช่เพราะเหตุแห่งเสนาสนะเราออกบวชเป็น
 บรรพชิต ไม่ใช่เพราะเหตุแห่งความมีและความไม่มีเช่นนั้น ก็แต่เราเป็นผู้อันชาติ ชรา มรณะ โส
 กะ ปริเทวะ ทุกข์ โทมนัส อุปายาส ครอบงำแล้ว ชื่อว่าเป็นผู้มีทุกข์ท่วมทับแล้ว ไฉนความทำที่สุด
 แห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้จะพึงปรากฏ พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคตรัสดีแล้ว อันบุคคลพึงเห็นเอง ไม่
 ประกอบด้วยกาล ควรเรียกให้มาดู ควรน้อมเข้ามาในตน อันวิญญูชนจะพึงรู้เฉพาะตน ก็เพื่อนส
 พรหมจรรย์ที่รู้้อยู่ เห็นอยู่ มีอยู่แล ก็และการที่เราได้ออกบวชเป็นบรรพชิต ในธรรมวินัยอันพระผู้มี
 พระภาคตรัสดีแล้ว จะพึงเป็นผู้เกียจคร้านมัวเมาประมาทอย่างนี้ ข้อนั้นไม่เป็นการสมควรแก่เรา
 เลย ดังนี้ เธอย่อมสำเหนียกว่า ก็ความเพียรที่เราปรารภแล้วจักไม่ย่อหย่อน สติที่เข้าไปตั้งมั่นแล้ว
 จักไม่หลงลืม กายที่สงบระงับแล้วจักไม่ระส่ำระสาย จิตที่เป็นสมาธิแล้วจักมีอารมณ์แน่วแน่ ดังนี้
 เธอทำธรรมนั้นแหละให้เป็นใหญ่ แล้วละอกุศล เจริญกุศล ละกรรมที่มีโทษ เจริญกรรมที่ไม่มีโทษ
 บริหารตนให้บริสุทธิ์ ดูกรภิกษุทั้งหลาย นี้เรียกว่าธรรมาธิปไตย ดูกรภิกษุทั้งหลาย อธิปไตย ๓
 อย่างนี้แล ฯ

ขึ้นชื่อว่าความลับไม่มีในโลก สำหรับผู้ทำบาปกรรม ดูกรบุรุษ จริ่งหรือเทีจ ตัวของท่าน
 เองย่อมจะรู้ได้ แน่ะผู้เจริญ ท่านสามารถที่จะทำความดีได้หนอ แต่ท่านดูหมิ่นตนเองเสียอนึ่ง ท่าน
 ได้ปกปิดความชั่วซึ่งมีอยู่ในตนท่านนั้นซึ่งเป็นคน พาล ประพฤติตึงๆ หย่อนๆ อันเหวตาทและพระ
 ตถาคตย่อมเห็นได้ เพราะฉะนั้นแหละ คนที่มีตนเป็นใหญ่ ควรมีสติเที่ยวไป คนที่มีโลกเป็นใหญ่
 ควรมีปัญญาและเพ่งพินิจ และคนที่มีธรรมเป็นใหญ่ ควรเป็นผู้ประพฤติดุขสมควรแก่ธรรม มุนีผู้ม
 ความบากบั่นอย่างจริงจัง ย่อมจะไม่เลวลง อนึ่งบุคคลใดมีความเพียร ช่มชี่มาร ครอบงำมัจจุ ผู้ทำ
 ที่สุดเสีย ได้แล้ว ถูกต้องธรรมอันเป็นที่สิ้นชาติ บุคคลผู้เช่นนั้น ย่อมเป็นผู้รู้แจ้งโลก มีเมธาติ เป็น
 มุนี ผู้หมดความทะยานอยากในธรรมทั้งปวง ฯ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๐ ข้อที่ [๔๗๙] บรรทัดที่
 ๓๘๒๗-๓๘๔๙ หน้าที่ ๑๖๕-๑๖๗.)

จากแนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับอริปไตย 3 ในพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้ศึกษาหลัก อริปไตย 3 ทางพระพุทธศาสนา เพื่อนำมาเป็นแนวทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่ใช้ในการปกครอง และการแสดงออกต่าง ๆ ทางวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ อริปไตย 3 ใน ดังต่อไปนี้

ความเป็นอริปไตยที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อาจกล่าวได้ว่า หลักคำสอนของพระพุทธเจ้า มีการกล่าวถึง อริปไตย ซึ่งมีไม่มากนักที่พระพุทธเจ้าจะกล่าวถึงเรื่องการเมืองการปกครอง ในอริปไตยสูตรจึงขอยกพระสูตรนี้มาให้ศึกษาเพื่อเป็นการเปรียบเทียบ วัตถุประสงค์ที่พระพุทธเจ้าแสดงพระสูตรก็เพื่อสอนให้ ผู้คนไม่เกียจคร้านมาหาประมาท มีความเพียรไม่ย่อหย่อน มีสติที่เข้าไปตั้งมั่น ไม่หลงลืมสงบระงับไม่ระส่ำระสายจิตมีสมาธิ มีอารมณ์แน่วแน่ คือธรรมความเป็นใหญ่แล้วละอกุศล เจริญกุศล ละการที่มีโทษ เจริญกรรมที่ไม่มีโทษ บริหารตนให้บริสุทธิ์ เรียกว่าอริปไตย คำสอนสอนของ อริปไตย 3 มีท่านผู้รู้อธิบายไว้ดังนี้

1) อัตตาริปไตยแนวคิดยึดเป็นศูนย์กลาง

คำว่าอัตตาริปไตย มาจากศัพท์ อัตตา + อริปไตย มีแนวคิดถือตนเป็นใหญ่ คือถือเอาศักดิ์ศรีเกียรติภูมิตนเอง ตลอดจนผลประโยชน์ตนเป็นใหญ่ กระทำการด้วยยึดตนเองเป็นประมาณ

อริปไตย ได้แก่ การให้อำนาจไว้กับคนๆเดียว เช่น มอบให้พระราชาหรือผู้นำคนใดคนหนึ่ง หากมอบอำนาจให้กษัตริย์ก็เรียกว่า ราชาริปไตย หากมอบอำนาจให้ผู้ปกครองเผด็จการก็เป็นระบบอำนาจนิยมอาจเป็นฝ่ายซ้ายหรือฝ่ายขวา ในสมัยพุทธกาลรูปแบบการปกครองใกล้เคียงกับอัตตาริปไตย คือมีพระราชาเป็นใหญ่ชี้ขาดแต่เพียงผู้เดียว แต่ถ้าศึกษาในรายละเอียดแล้วจะพบว่าไม่ใช่แบบราชาริปไตยทีเดียว เพราะการปกครองดังเช่นในกรุงกบิลพัสดุ์ พระราชวงศ์ศากยาร่วมมือกันปกครอง ตามรูปแบบสภามนตรีโดยเจ้าศากยะผลัดกันเป็นหัวหน้าหรือประมุขสภา เรียกว่า ราชา สมัยพระพุทธเจ้าประสูติตรงกับวาระที่พระเจ้าสุทโธทนะเป็นราชาหรือหัวหน้าสภามนตรี

2) โลการิปไตยแนวคิดยึดมวลชนเป็นศูนย์กลาง

คำว่า โลการิปไตย มาจากศัพท์ โลก + อริปไตย มีแนวคิดถือโลกเป็นใหญ่ ถือความนิยมของชาวโลกเป็นใหญ่ เปลี่ยนไปตามกระแสเสียงนินทาอละสรรเสริญไม่มีหลักการที่แน่นอน กระทำการเอาใจ หมู่ชนหาความนิยมตามเสียงเป็นประมาณ

โลการิปไตย ได้แก่ การปกครองที่ใกล้เคียงกับระบอบประชาธิปไตย เพราะยกอำนาจอริปไตยให้พลเมืองเป็นใหญ่ คำสอนที่พระพุทธเจ้าที่ส่งเสริมหรือสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย เช่น

2.1) เรื่องความเสมอภาค (Equality) พระพุทธศาสนาถือว่ามนุษย์เท่ากัน ไม่มีว่าจะมีตระกูลหรือเกิดในวรรณะใดก็ตาม ต่างก็ตกอยู่ภายใต้การเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทุกคน มนุษย์ได้รับความทุกข์ความสุขเหมือนกันทุกคนขึ้นว่ากับใครทำกรรมไว้อย่างไร (กรรมคือการกระทำ) ตามผลกระทำของตน

2.2) เรื่องเสรีภาพ (Liberty) พุทธศาสนามีคำสอนในกาลามสูตร สนับสนุนให้บุคคลใช้เหตุผลและความคิดอิสระในการตัดสินใจปัญหา ไม่ติดอยู่กับความยึดมั่นคือไม่ให้เชื่อฟังตามกันมานำสืบกันมา ตื่นข้างลือ อ้างตำรา นึกเดา คาดคะเน ตรึกตรองตามอาการ พอใจว่าเหมาะสมกับความเห็นของตน เห็นว่าผู้พูดเชื่อถือได้หรือมีฐานะเป็นสมณะและเป็นครู แต่ให้สืบสวนค้นคว้าเสียก่อนจึงเชื่อ

2.3) ธรรมาธิปไตยแนวคิดยึดคุณธรรมเป็นศูนย์กลาง

คำว่าธรรมาธิปไตย มาจากศัพท์ ธรรม + อธิปไตย หมายความว่าธรรมเป็นใหญ่ คือถือหลักความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม เอาเหตุผลเป็นใหญ่ กระทำด้วยการศึกษาตรวจสอบข้อเท็จจริง ความคิดเห็นที่รับฟังอย่างกว้างขวางแจ้งชัด พิจารณาที่สุจริตสติปัญญา จะมองเห็นได้ด้วยคามบริสุทธิ์ใจว่าเป็นไปได้โดยชอบทำและเพื่อความดีงามเป็นประมาณ

ธรรมาธิปไตยเป็นแบบการปกครองที่ดีที่สุด เท่าที่เคยมีมาในวิถีทางรัฐศาสตร์ที่กล่าวถึงระบบการเมืองการปกครอง ในอดีตที่ผ่านมาได้มีผู้นำบางท่านได้พยายามนำระบบนี้มาใช้โดยเอาหลักธรรมนำหน้าการเมืองแต่ก็ไม่ชัดเจนปรากฏให้เห็นมากนัก ปัจจุบันประชาคมโลกเข้าถึงเพียงระบบโลกาธิปไตยหรือที่เรียกว่า ประชาธิปไตยเท่านั้น ถ้าหากประเทศไหนเข้าถึงระบบการปกครองแบบธรรมาธิปไตยประเทศนั้นจะหน้าอยู่มากที่สุด

จะเห็นได้ว่า แนวความคิดทางการเมืองการปกครองที่ดี ตามทัศนะที่ปรากฏในภาพไตรปิฎกคำภีร์ พระพุทธศาสนา คือ ธรรมาธิปไตย การยกย่องธรรมะให้เป็นใหญ่ผู้นำและประชาชนทั่วไปเทิดทูนผู้มีพระคุณ ให้เป็นใหญ่ในแผ่นดินบริหารกิจการต่าง ๆ ของรัฐให้เป็นไปตามความชอบธรรม

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ พบว่า การปกครองสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช หลังจากที่ทรงยอมรับ นับถือพระพุทธศาสนาแล้ว พระองค์พยายามเอา แนวความคิดระบบการปกครองแบบนี้มาใช้ บริหารประเทศ เป็นแบบธรรมาธิปไตย พยายามยกย่องผู้มีธรรม เป็นการปกครองที่อยู่ในกรอบแห่งศีลธรรมและจริยธรรม มุ่งให้ ราษฎร ยึดทำเป็นเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกัน พยายามดึงเอาคำสอนพระพุทธเจ้ามาประยุกต์ใช้ ให้เข้ากับประเทศ ของพระองค์ ภายหลังแนวความคิดแบบนี้ได้มีผู้นำหลายประเทศพยายามอยู่ นำไปใช้ บางประเทศก็ได้ผลบาง ประเทศก็ล้มเหลว ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมในประเทศนั้น ๆ

สมัยนี้ผู้นำคำสอนเรื่องอธิปไตย 3 อธิบายปรัชญาการเมือง ของพระพุทธศาสนา มักจะเข้าใจว่า คำว่าอธิปไตย ดังกล่าวมีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า อธิปไตยในปัจจุบัน เช่น ประชาธิปไตย อภิชนาธิปไตย คณาธิปไตย เป็นต้น ที่จริงคำว่า อธิปไตย ทั้งแบบพระพุทธเจ้า ทรงสอนกับแบบที่ใช้ กันในปัจจุบัน ต่างก็หมายถึง ความเป็นใหญ่ทั้งคู่ แต่ปรัชญาอธิปไตย 3 ที่พระพุทธเจ้าเสนอ จะเน้นหลักที่ผู้ปกครองพึงยึดถือ เมื่อเป็น ผู้ปกครองแล้วจะยึดถืออะไรเป็นใหญ่ ส่วนอธิปไตยในปัจจุบันจะเน้นว่าอำนาจอธิปไตย หรืออำนาจในการปกครองควรอยู่ที่ใด หรืออยู่ที่ใคร เช่นอยู่ที่ประชาชน ที่ขุนนาง พวกเศรษฐี เป็นต้น (สุขพัฒน์ อนนท์จารย์, 2558 หน้า 48-49)

3) ชุดความคิดทางการเมืองในพระพุทธศาสนา

จากหลักฐาน ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก เกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมือง การปกครอง พบว่า พระพุทธเจ้ามิได้ทรงเน้นว่าระบบ การปกครองได้ดีที่สุดไม่ได้ส่งเสนอว่าจะเลือกผู้ปกครอง ด้วยวิธีใด หรือมีระบบในการจัดสรรอำนาจอธิปไตยอย่างไรถึงจะดีที่สุด เว้นแต่เน้นว่าถ้าเป็น ผู้ปกครองแล้วควรยึดถืออะไร เป็นหลักการปกครองพระพุทธเจ้าได้ชี้ให้เห็นว่า การปกครองที่เหมาะสมกับมนุษย์อยู่ที่ผู้นำ ตั้งตนอยู่ในธรรม ยึดธรรม หรือความถูกต้องตามเหตุผลเป็นแนวคิด การปกครองที่เหมาะสมมากที่สุด ระบบการปกครอง ต่าง ๆ หากยึดถือหรือยึดโยงกับทำถือว่ามี ความสมดุลภาพกับมนุษย์ เพราะว่าทุกระบบต่างก็เชื่อว่า การปกครองตามระบอบที่ตน ดำเนินการอยู่ เป็นไปเพื่อความถูกต้อง ชอบธรรมทั้งสิ้น กล่าวคือทุกระบบต่างก็เชื่อว่าระบบของตน เป็น ธรรมาธิปไตย ธรรมาธิปไตย จึงเป็นจุดมุ่งหมายของระบบการปกครอง ไม่ใช่หมายถึงระบบการ ปกครอง แม้ว่าจะใช้คำว่า อธิปไตย เช่นเดียวกับ กันกับอธิปไตย นอกจากนี้ ระบบการปกครองที่ ไม่ได้ใช้ คำว่าอธิปไตย เช่น

กลุ่มชนสังคมนิยม คอมมิวนิสต์ อนุรักษนิยม ประชาชนนิยม เป็นต้นก็ถือว่า ระบบของตน ชอบธรรมเป็นวิธีดำเนิน การปกครองของตนเป็นธรรมาธิปไตย

กลุ่มชนทุนนิยม ต่างก็มีแนวความคิดว่า การจัดระบบเศรษฐกิจแบบของตนถูกต้อง ชอบ ธรรม

กลุ่มชนสังคมนิยมที่มีความเห็นตรงข้าม ถือว่า การจัดระบบเศรษฐกิจแบบของตนถูกต้อง ชอบธรรม กว่าทุนนิยม

จะเห็นได้ว่า ต่างก็มีเหตุผลที่จะยืนยันว่าทัศนคติของตนถูกต้องเป็นธรรม ส่วนท่าน คณะอื่นไม่เป็นธรรมหรือเป็นธรรมน้อยกว่า ไม่มีระบบการปกครองได้ที่ ไม่ถือว่าระบบของตนเป็น ธรรมาธิปไตยและไม่มีระบบการปกครองที่เรียกว่าธรรมาธิปไตย ที่ถูกแยกออกไป อยู่อย่างเป็น เอกเทศ คำว่าอธิปไตยที่ใช้ในพระพุทธศาสนากับที่ส่ายในการเมืองปัจจุบันในรูปแบบของตัวอักษร อาจจะมี ความเหมือนกัน แต่ในทางปรัชญาส่ายต่างความหมายกันจะดูแต่เพียงคำแล้วถือว่าเอา พระพุทธเจ้าทรงกล่าวถึงระบบการปกครองเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง (สุขพัฒน์ อนนท์จารย์, 2558)

การปกครองโดยธรรม หรือความเป็นธรรม พระพุทธเจ้าไม่ได้ทรงสอนไว้โดยตรง และไม่ได้ทรงสอน เรื่อง เหตุกระบวนการความเปลี่ยนแปลง และอุดมคติทางการเมือง โดยเฉพาะปัญหาที่มาแห่งอำนาจรัฐสิทธิของผู้ปกครองที่จะปกครองที่มาแห่งกฎหมายสิทธิ และหน้าที่ของพลเมือง จุดมุ่งหมายของรัฐเรื่องเหล่านี้มีปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎกค่อนข้างน้อยและไม่มากนัก และส่วนใหญ่มิใช่คำสอน เพื่อจุดมุ่งหมายทางการเมืองโดยตรงการนำธรรมมาอธิบายเป็นความคิดทางการเมืองการปกครอง เป็นเพียงการตอบปัญหาว่า ทธระณะ ได้ที่ไปกันได้อย่างไร คำ สอน ในพระพุทธศาสนาเท่านั้น ไม่อาจยืนยันได้ว่าระบอบการเมืองทั้งระบบจะต้องเป็นอย่างไร เรื่องนี้ดูเหมือนจะ ไม่ใช่ปัญหา ที่คนสมัยพุทธกาลรู้จัก หรือ ให้ความสำคัญ (สุพัฒน์ อนนท์จารย์, 2558 หน้า 49 - 50)

บทสรุป แนวคิดทางการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยดังที่กล่าวมาเมื่อคำสอนของพระพุทธศาสนา ไม่มุ่งที่ระบบการเมืองว่า ระบบใดดีที่สุด แต่เน้นการสอนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเมือง โดยเฉพาะผู้มีอำนาจ เช่น ผู้ปกครอง และข้าราชการอาจพิจารณาได้ว่าหลักคำสอนเหล่านั้น เข้ากับระบบจริยศาสตร์ คือ หลักแห่งความประพฤติ ของมนุษย์ อย่างไรก็ตามโดยถือสมมุติฐานว่า เมื่อพระพุทธเจ้าทรงสอนธรรมในการปกครองแก่รัฐต่าง ๆ โดยมีได้ทรง พยายามเปลี่ยนระบอบการปกครอง แสดงว่าทรงให้ความสำคัญแก่ ตัวบุคคลผู้มีหน้าที่ในการปกครองมากกว่า กล่าวคือเมื่อบุคคลเป็นคนดี ไม่ว่าจะปกครองด้วยระบอบใด ก็จะทำประชาชนไปสู่ความดีและความสุข ทั้งสิ้น ความเชื่อนี้อาจเป็นอุดมคติเกินไปเมื่อพิจารณาถึงการนำไปปฏิบัติ แต่การถือว่าระบอบการเมืองจะเปลี่ยน คนให้ดี และมีความสุขได้หมด โดยไม่สร้างผู้ปกครองที่ดีก็เป็นอุดมคติ พอ ๆ กัน

แสดงให้เห็นว่ามีรูปแบบการปกครองที่หลากหลายรูปแบบ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสังคมได้ และ นำไปใช้ในสังคมของตนเองตามความเหมาะสม เช่น แนวคิดการปกครองตามรูปแบบประชาธิปไตย และ สามัคคีธรรมหากว่า จะเลือกแนวคิดการปกครองรูปแบบใดก็ตามก็ต้องมีแนวคิดหลักการปกครองสำหรับผู้ปกครอง ได้ ใช้ เป็นแนวทางในการดำเนินการปกครองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งเอาไว้แม้แต่การปกครองของคณะสงฆ์ ก็เช่นเดียวกันและแนวคิดการเมือง การปกครองตามที่ปรากฏในภาพไตรปิฎกแม้จะมีมากมายหลายพระสูตร มีทั้งหลักการการบริหารและหลักการด้านคุณธรรมและจริยธรรม

จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นแนวคิด การเมือง การปกครองรูปแบบใดผู้ปกครองต้องมีธรรมเป็นหลักการในการปกครอง ทั้งในด้านการปฏิบัติตน และในด้านการปกครองหาก ขาดหลักการคือ ทำก็อยากที่ ผู้ปกครองจะดำเนินการปกครองให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและประสบผลสำเร็จทางการบริหาร

หากกล่าวถึงการศึกษาประวัติศาสตร์ในพระไตรปิฎก ในอนาคตเป็นยุคที่เกิดสภาพไร้พรมแดน ทั้งในเรื่องของ อาณาเขต ประชากร การค้า การสื่อสาร แม้แต่การเมืองการปกครอง ก็ตกอยู่ในสถานะเช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงควรศึกษาทิศทางทฤษฎีประวัติศาสตร์ในพระไตรปิฎก หลักธรรมหรือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่มีอยู่หลากหลายหากพิจารณาโดยรวมย่อแล้ว จะเห็นว่าการสอนมุ่งที่จะเสนอแนวทางให้กับมนุษย์มีชีวิตอยู่กับสังคม ด้วยการเรียนรู้อย่างเท่าทัน และนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ เน้นเป้าหมายของรัฐตามทัศนะของพระพุทธศาสนา จะต้องประกอบไปด้วยหลักของ อัตถะหรือประโยชน์น่าจะเป็นคำตอบที่ดีที่สุดตามทัศนะรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก (สุขพัฒน์ อนนท์จารย์, 2558 หน้า 50 - 51)

จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับอริปไตย 3 ในพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวคิดอริปไตย 3 ในพระพุทธศาสนาประกอบด้วย อัตตาริปไตย (การยึดตนเองเป็นใหญ่) โลกาธิปไตย (การยึดเสียงของคนหมู่มากเป็นใหญ่) และธรรมาริปไตย (การยึดธรรมเป็นใหญ่) ซึ่งแนวคิดนี้สามารถนำมาใช้ในการศึกษา วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก ได้ ดังนี้ อัตตาริปไตย เน้นการใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณของตนเองในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเมือง แสดงถึงภาวะผู้นำและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนที่ต้องมีจิตสำนึกทางประชาธิปไตย โลกาธิปไตย สะท้อนถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การเลือกตั้ง การประชุมประชาคม หรือการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งเป็นหัวใจของวัฒนธรรมประชาธิปไตย ธรรมาริปไตย มุ่งเน้นความยุติธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และการปกครองที่ยึดหลักธรรมาภิบาล เป็นหลักการสำคัญที่ทำให้การบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม การนำอริปไตย 3 มาใช้ในการศึกษา วัฒนธรรมทางการเมืองขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ช่วยอธิบายว่าประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นควรมีสมดุลระหว่าง ความคิดส่วนตัวของบุคคล (อัตตาริปไตย) การฟังเสียงประชาชน (โลกาธิปไตย) และการยึดหลักความถูกต้องตามศีลธรรม (ธรรมาริปไตย) ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนาและช่วยส่งเสริมการปกครองที่มีคุณธรรม

2.4. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก เป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลมีบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลยดังต่อไปนี้

2.4.1 ประวัติความเป็นมา

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรักเดิมมีฐานะเป็นสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งแยกจากตำบลนาอ้อจัดตั้งขึ้นในปี 2537 ตามนโยบายรัฐบาลซึ่งส่งเสริมในด้านการปกครอง เพื่อให้ดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึงและให้การพัฒนาได้ครอบคลุมทุกด้าน ต่อมาในปี พ.ศ.2539 ตำบลศรีสองรักได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก

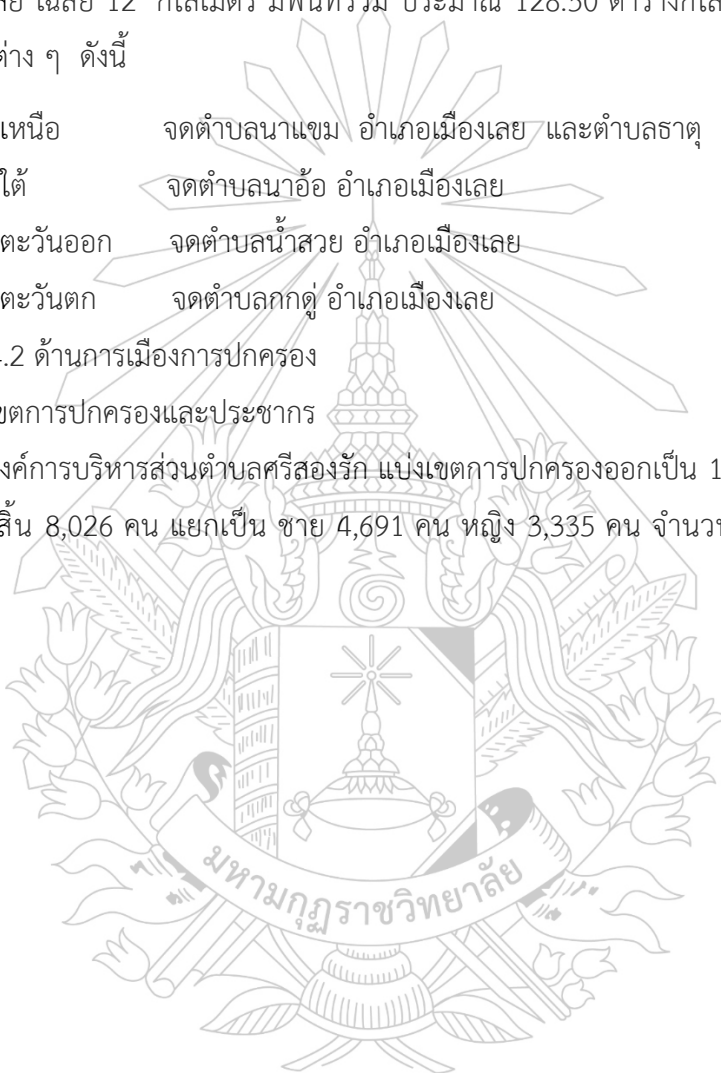
พื้นที่ ตำบลศรีสองรักประกอบด้วย ภูเขา ที่ราบสูงและมีแม่น้ำเลยไหลผ่าน ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเมืองเลย ระหว่างถนนลาดยางหมายเลข 201 สายเลย - เชียงคาน ห่างจาก อำเภอเมืองเลย เฉลี่ย 12 กิโลเมตร มีพื้นที่รวม ประมาณ 128.50 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขต ติดต่อ พื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	จดตำบลนาแหม อำเภอเมืองเลย และตำบลธาตุ อำเภอเชียงคาน
ทิศใต้	จดตำบลนาอ้อ อำเภอเมืองเลย
ทิศตะวันออก	จดตำบลน้ำสวย อำเภอเมืองเลย
ทิศตะวันตก	จดตำบลกกตู อำเภอเมืองเลย

2.4.2 ด้านการเมืองการปกครอง

เขตการปกครองและประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน จำนวน ประชากรทั้งสิ้น 8,026 คน แยกเป็น ชาย 4,691 คน หญิง 3,335 คน จำนวนครัวเรือน 3,113 ครัวเรือน

ตารางที่ 2.1 แสดงเขตการปกครองและจำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก

ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
บ้านน้อยนาซำ	หมู่ที่ 1	904	1,619	320	1,939
บ้านนาโคก	หมู่ที่ 2	381	542	535	1,077
บ้านใหม่พัฒนา	หมู่ที่ 3	198	324	334	658
บ้านนาม่วง	หมู่ที่ 4	331	333	333	666
บ้านท่าบุง	หมู่ที่ 5	165	230	241	471
บ้านปากหมาก	หมู่ที่ 6	157	238	232	470
บ้านปากหมาก	หมู่ที่ 7	305	391	401	792
บ้านวังโป่ง	หมู่ที่ 8	118	224	180	405
บ้านท่าวังแคน	หมู่ที่ 9	114	207	196	403
บ้านโคกสว่าง	หมู่ที่ 10	164	181	196	350
บ้านศรีสองรัก	หมู่ที่ 11	276	401	394	795
รวม	11	3,113	4,690	3,362	8,026

ซึ่ง จากจำนวนประชากรดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

2.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จรัญ ทุมตาลเดี่ยว (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. พบว่าระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ตามหลักสุจริต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. ผลการเปรียบเทียบการมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ประชาชนที่มีอายุระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศ

ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ ไม่แตกต่างกัน 4. แนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเต็มที่ และการรับฟังความคิดเห็นเสียงส่วนใหญ่ควรให้ประชาชนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองการบริหารงานของ อบต. ควรให้ประชาชนมีสิทธิตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองและสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ ควรให้ประชาชนเคารพสิทธิทางการเมืองของผู้อื่นและเปิดโอกาสประชาชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของนายก องค์การบริหารส่วนตำบลได้

ฐิติรัตน์ ทองเหนือ และคณะ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดภูเก็ต การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดภูเก็ต โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีพฤติกรรมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมประชาชนในจังหวัดภูเก็ตมีพฤติกรรมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.42$, $SD. = 0.11$) มี อันดับ คือ อันดับ 1 การไปเลือกตั้งทุกครั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.66$, $SD. 30.80$) อันดับ 2 การเคารพกฎกติกาของสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.49$, $SD. - 0.68$) และอันดับ 3 การปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตามระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.13$, $SD. = 0.84$) และ ประชนเห็นด้วยกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ($X = 0.85$, $SD. = 0.31$) 3 อันดับ คือ อันดับ 1 การให้ความสำคัญกับการเมืองและกฎหมาย ($E = 1.00$, $SD. - 0.05$) อันดับ 2 การมีสำนึกในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี มีความคิดเห็นเห็นด้วย ($R = 0.97$, $SD. = 0.17$) และอันดับ 3 เพศชาย เพศหญิง และ LGBTQ มีสิทธิมีเสียงทางการเมืองเท่าเทียมกัน ($X 0.96$, $SD. = 0.21$)

วินิจ ผาเจริญ และคณะ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่นในตัวเอง 2) ด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคล 3) ด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย 4) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง 5) ด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ 6) ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย พบว่าในภาพรวมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.98$) ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่สำคัญ คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชน ทุกคนในชุมชนได้เข้ามามี

ส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้มีการจัดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้ระลึกอยู่เสมอว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีความสำคัญและมีการเสริมสร้างประชาธิปไตยในเชิงเนื้อหาที่เป็น

พระสิริรัตนเมธี,และคณะ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมประชาธิปไตยในชุมชน และแนวทางการพัฒนาระบบประชาธิปไตยในจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า 1) วัฒนธรรมทางการเมือง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (= 38.7) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) กระบวนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ได้แก่ 2.1) การมีความเชื่อมั่นต่อระบอบประชาธิปไตย 2.2) การยึดมั่นในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล 2.3) การเคารพกติกาตามระบอบประชาธิปไตย 2.4) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง 2.5) การมีสำนึกในหน้าที่พลเมือง 2.6) การมองโลกในแง่ดีมีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ 2.7) การรู้จักวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล 2.8) การไม่มีจิตใจแบบเผด็จการ รักความเป็นธรรม 3) แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง ประกอบด้วย 3.1) การเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยในครอบครัว 3.2) การเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยในสถานศึกษา 3.3) การเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยในชุมชน และแนวทางการพัฒนาระบบประชาธิปไตยในจังหวัดเลย ประกอบด้วย ด้านการเป็นกลุ่มสังเกตการณ์ทางการเมือง ด้านการเป็นตัวแทนกลุ่มหรือพรรคการเมือง ด้านการเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้านอาสาสมัครทางการเมือง ด้านการสื่อสารทางการเมือง ด้านจิตสำนึกทางการเมือง ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง

อนุชา พลทะกุล และคณะ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการศึกษาและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ผลการวิจัยพบว่า 1. การตื่นตัวทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ด้านสังคม การเข้าร่วมพูดคุยสนทนาประเด็นทางการเมืองกับสมาชิกคนในชุมชน เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจทางการเมือง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงสร้างสรรค์ ด้านเศรษฐกิจ การเข้าร่วมพูดคุยสนทนาประเด็นทางการเมืองกับสมาชิกในชุมชน เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและสร้างสรรค์ และสมาชิกภายในชุมชนกระตุ้นให้มีความสนใจทางการเมืองในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านอิทธิพลทางการเมือง การยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง อาจเป็นภัยต่อคู่ตรงข้ามทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองทุกรูปแบบ ถูกเพ่งเล็งจากผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น และการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มองค์กรทางการเมือง มีผลประโยชน์แอบแฝงอยู่กับเป้าหมาย ในการแสดงพฤติกรรมทางการเมือง

เสมอ เชิงปริมาณอยู่ในระดับมาก $LX = 3.82$, $S.D. = 0.640$) 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ด้านการศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย สังคมไทยต้องเชื่อมั่นในระบอบนี้ เพราะเสรีภาพของบุคคลเป็นสิทธิโดยธรรมชาติ ไม่มีใครสามารถละเมิดได้ ด้าน การเคารพมติเสียงส่วนมาก เสียงส่วนใหญ่ไม่ใช่เผด็จการเสียงข้างมาก ต้องไม่จำกัดสิทธิขั้นมูลฐานของเสียงส่วนน้อย และหลักเสียงข้างใช้ได้ตามที่กฎหมายรับรอง ด้านความยุติธรรม ปราศจากอคติลำเอียง หรือยึดผลประโยชน์เป็นที่ตั้ง เคารพกติกาหรือกฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ด้านการคำนึงถึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ และไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง การมีความสนใจและติดตามประเด็นทางการเมือง การมีส่วนร่วมในการกระตุ้นหรือชักชวนให้สมาชิกในองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การเข้ารับฟังคำปราศรัย และการหาเสียงทางการเมือง ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมือง (X_1) (X_2) (X_3) (X_4) (X_5) (X_6) (X_7) (X_8) (X_9) กับรูปแบบการพัฒนากการตื่นตัวทางการเมือง (Y) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน 3. รูปแบบการพัฒนากการตื่นตัวทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ด้านความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย เสรีภาพของบุคคล ต้องสอดคล้องกับการส่งเสริมการตื่นรู้ ด้านความเข้าใจทางการเมือง ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มการเมือง ท้องถิ่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งในเขตที่พำนักอาศัยอยู่ ด้านการสื่อสารการเมือง เทคโนโลยีปัจจุบันทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้หลากหลาย ด้านความปรารถนาที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง การเข้ารับฟังคำปราศรัยและการหาเสียงทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ การมีส่วนร่วมในการกระตุ้นสังคมร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย การจัดระเบียบสังคมให้คนอยู่ร่วมกันในสังคมสงบสุข การเรียกร้องหรือต่อสู้ของประชาชนโดยสงบ ต้องเป็นสิ่งที่ได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมาย เชิงปริมาณภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 3.71$, $S.D. 0.66665$)

พระชนันท์พิภัก อริยเมธี และคณะ (2565) ได้ศึกษา วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า 1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมือง จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับสูงที่สุดทุกด้าน ได้แก่ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม 2) ผลเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา พบว่า ขนาดของชุมชนที่แตกต่างกัน ผู้นำชุมชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) แนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของ

ผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา คือ ผู้นำ นักการเมือง เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันจัดให้ความรู้คำแนะนำ ทำความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญ of ประชาชนที่มีต่อการเมืองท้องถิ่นพร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้และเข้าใจเกี่ยวกับระบบต่างๆและสิทธิหน้าที่ต่างๆของตนจนนำไปสู่การพัฒนาอย่างเป็นระบบและเปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือลักษณะการเมืองท้องถิ่นต่อไปเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมทั้งส่งเสริมให้ความรู้เพิ่มเติมในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างเต็มรูปแบบต่อไป

นพตล เห็นทาง (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทางการเมืองการมีส่วนร่วมของนักศึกษา โดยรวมภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านการติดตามข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในภาพรวมค่าเฉลี่ยระดับมาก พบว่า ด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และเชื่อมั่นในตัวเอง ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย และด้านความสำคัญของศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3) ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่าด้านการเคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองและเชื่อมั่นในตัวเอง ด้านการมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์

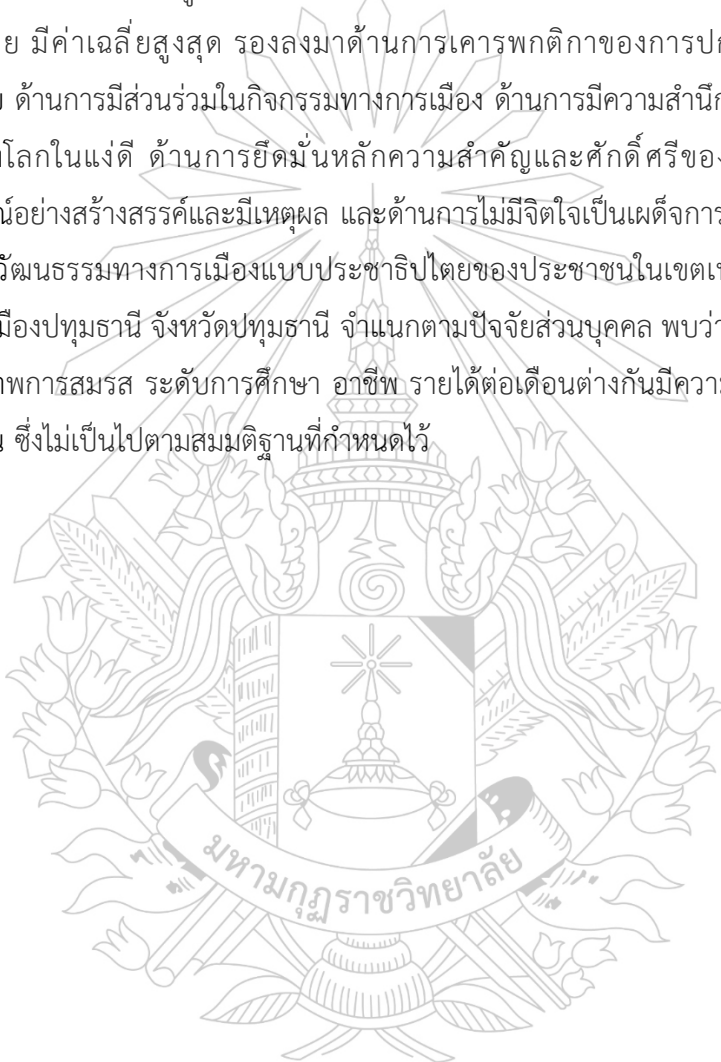
จักรพล บุญปรตยุษ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 9 หลักลี-จตุจักร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการออกเสียงเลือกตั้งใน เขตเลือกตั้งที่ 9 หลักลี-จตุจักร ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดตามตรวจสอบมีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง ในส่วนของผลการศึกษาเปรียบเทียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน มีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ด้านระดับการศึกษา และเขตเลือกตั้ง โดยภาพรวมระดับการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันทร์จิรา พูลจันทร์ และคณะ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี ได้ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง และเสนอแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า การมีส่วนร่วมแบบธรรมดาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า การมีส่วนร่วมแบบไม่ธรรมดา (เข้มข้น) โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) แนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า 3.1) การมีส่วนร่วมแบบธรรมดาดำเนินการเปิดสำนักงานในเขตพื้นที่เพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอข้อมูลทางการเมืองได้โดยง่ายและรวดเร็ว มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกันเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว และเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ ให้บริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงกิริยาอาการสภาพเคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง 3.2) การมีส่วนร่วมแบบไม่ธรรมดา (เข้มข้น) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโดยหาวิธีการแก้ไขปัญหาและใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างสันติ โดยชุมชนสร้างข้อตกลงหรือกติกาในการจัดการทรัพยากร เศรษฐกิจ สังคม ร่วมกันทุกฝ่าย ข้อตกลงอาจเป็นลายลักษณ์อักษร หรือกฎจารีตประเพณี สามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคม ยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ สร้างความเข้าใจอันดี สร้างความสามัคคีปรองดองเพื่อลดปัญหาความรุนแรงในชุมชน

ธวัช ไชยสิทธิ์ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะคิดทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของนักเรียนโรงเรียนนายสิบทหารบก ได้ศึกษาในระดับทัศนคติทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของนักเรียนโรงเรียนนายสิบทหารบก ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับทัศนคติทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ของนักเรียน โรงเรียนนายสิบทหารบกอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยบทบาทด้านกลุ่มเพื่อน บทบาทด้านครอบครัว และบทบาทด้านสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับการตัดสินใจทัศนคติทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของนักเรียนโรงเรียนนายสิบทหารบก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และ 3) ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย ได้แก่ ในการส่งเสริมทัศนคติทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ภาครัฐจำเป็นต้องมีการปลูกฝังในทุกระดับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และ ควรส่งเสริมการสร้างทัศนคติทาง

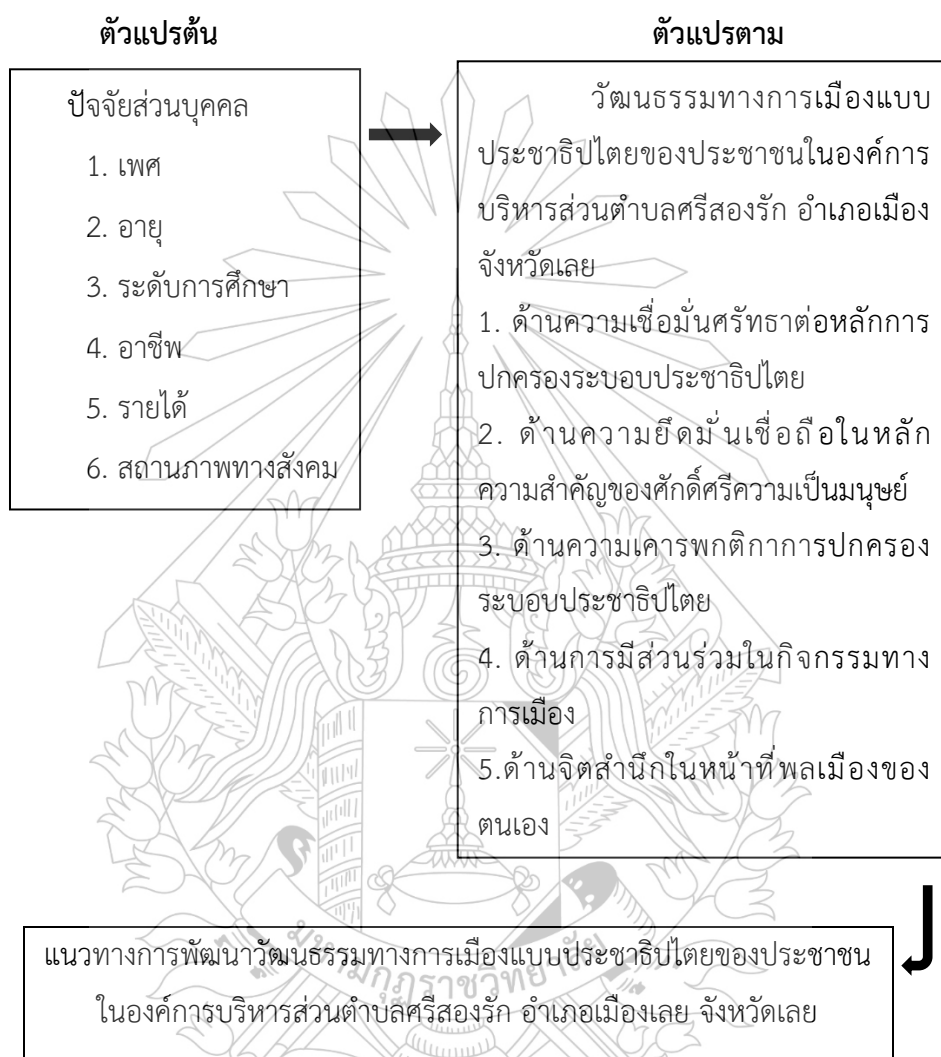
การเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขผ่านสื่อสังคมออนไลน์และผ่านสื่อมวลชน

สุทธินันท์ สุวรรณวิจิตร และคณะ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนไทยในเขตเทศบาลตำบล บ้านกลาง อำเภอมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ค่าเฉลี่ยมาก ไปน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 8 ด้าน คือ ด้านการศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านการเคารพกติกาของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ด้านการมีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านการยึดมั่นหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล และด้านการไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) เปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านกลางอำเภอมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มีเพศอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็น โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2.6. กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากแนวคิดและทฤษฎีผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดทฤษฎีของ ทินพันธุ์ นาคะตะ มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดงานวิจัยดังนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้เสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 3.1 รูปแบบการศึกษาวิจัย
- 3.2 วิธีดำเนินการวิจัย
- 3.3 ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรักและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.4 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.6 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.9 สถิติที่ใช้ในการวิจัย
- 3.10 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1. รูปแบบการศึกษาวิจัย

งานสารนิพนธ์เรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย” เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากการตอบแบบสอบถามในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรักโดยมีการดำเนินวิจัยดังนี้

3.2. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินการ ดังนี้

3.21 การศึกษาวิจัยในเชิงเอกสาร ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาข้อมูลแนวคิด และ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก โดยศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารงานอื่น ๆ ที่ได้ทำการศึกษาและรวบรวมไว้ก่อนแล้ว

3.2.2 การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก โดยใช้เครื่องมือในการศึกษาแบบการตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก เพื่อทราบถึงวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยการออกแบบวิธีวิจัยให้มีการควบคุมตัวแปรที่ศึกษา จัดเตรียมเครื่องมือรวบรวมข้อมูล และประมวลข้อสรุป

3.3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ใน 11 หมู่บ้าน จำนวน 8,026 คน

3.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดมาจากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลยจำนวน 381 คน

3.4. เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + (N)(e)^2}$$

(Yamane, 1973 อ้างถึงใน สำเริง จันทสุวรรณ และ สุวรรณ บัวหวาน, 2547)

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนของสัดส่วนหน่วยตัวอย่างต่างไปจากสัดส่วนประชากรที่ยอมให้เกิดขึ้นได้กำหนดไว้ที่ .05

แทนค่าตามสูตร

$$n = \frac{8,026}{1 + (8,026)(0.05)^2}$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ 381 คน

$$n_1 = \frac{N_1}{N} n$$

โดย n_1 = จำนวนตัวอย่างโดยแบ่งตามสัดส่วนประชาชน

N_1 = จำนวนประชาชนในแต่ละชุมชน

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N = จำนวนประชาชนทั้งหมด

จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 3.1 แสดงการคำนวณหา

หมู่บ้าน (สถานที่)	ประชากร(คน) (N)	วิธีการหา สัดส่วน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (n)
บ้านน้อยนาซำ (หมู่ 1)	1,939	$\frac{1,939 \times 381}{80,26}$	92
บ้านนาโคก (หมู่ 2)	1,077	$\frac{1,077 \times 381}{80,26}$	52
บ้านใหม่พัฒนา (หมู่ 3)	658	$\frac{658 \times 381}{80,26}$	31
บ้านนาม่วง (หมู่ 4)	666	$\frac{666 \times 381}{80,26}$	32
บ้านท่าบุง (หมู่ 5)	471	$\frac{471 \times 381}{80,26}$	22
บ้านปากหมาก (หมู่ 6)	470	$\frac{470 \times 381}{80,26}$	22

บ้านปากหมาก (หมู่ 7)	792	$\frac{792 \times 381}{80,26}$	38
บ้านวังโป่ง (หมู่ 8)	405	$\frac{405 \times 381}{80,26}$	19
บ้านท่าวังแคน (หมู่ 9)	403	$\frac{403 \times 381}{80,26}$	19
บ้านโคกสว่าง (หมู่ 10)	350	$\frac{350 \times 381}{80,26}$	16
บ้านศรีสองรัก (หมู่ 11)	795	$\frac{795 \times 381}{80,26}$	38
รวม	8,026		381

จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามหมู่บ้านต่าง ๆ 11 หมู่บ้าน จากนั้นทำการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากแบบไม่แทนที่ จนกว่าจะถึงจำนวนที่กำหนด

3.5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยที่เป็นแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำนวน 381 คน

ตอนที่ (1) เป็นแบบสอบถามของประชากรเกี่ยวกับข้อมูลบางประการของผู้ตอบแบบสอบถาม คำตอบมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคม ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ (2) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีทั้งหมด 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

2. ด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
3. ด้านความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง
5. ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง
6. ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี
7. ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล
8. ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ

คำตอบมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยกำหนดค่าระดับความพึงพอใจในการตอบแบบสอบถาม โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่ามีความเห็นอยู่ระดับใด และได้กำหนดน้ำหนักคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	มีความเห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ (3) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทางของประชาชนที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย เป็นคำถามแบบปลายเปิดที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

3.6. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.6.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับของประชาชนที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย และที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

3.6.2 นำความรู้ที่ได้จากการค้นคว้ามากำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับระดับของประชาชนที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยใช้แนวคิดตามทฤษฎีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย นำไปเป็นประเด็นในการจัดข้อความคำถาม และสร้างแบบสอบถาม

3.6.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจนเหมาะสมทั้งเนื้อหา การใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา และการวัดผลประเมินผลแล้วนำมาจัดทำเป็นแบบทดสอบ

3.6.4 นำเครื่องมือที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหาให้ได้แบบทดสอบที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม

1. รศ.ดร. ภาสกร ดอกจันทร์ วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก Ph.D. (Social Science), ปริญญาโท ศศ.ม. (รัฐศาสตร์), ปริญญาตรี ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม

2. ผศ.ดร. ศตวรรษ สงกาพันธ์ วุฒิการศึกษา รป.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์), ศน. ม. (รัฐศาสตร์),ปร.ด. รัฐศาสตร์) สังกัดวิทยาลัยสงฆ์เลย ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร) วิทยาลัยสงฆ์เลย

3. ผศ.ดร. วรเชษฐ์ ไทอิน วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก ร.ด. (รัฐศาสตร์), ปริญญาโท รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) ปริญญาตรี ศษ.บ.(สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ ยโสธร

3.6.5 นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objectivity Congruence : IOC) ของแบบทดสอบตามสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

R คือ คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมด จำนวน

30 ข้อ ใช้ได้จำนวน 30 ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.6-0.8

3.6.6 ปรับปรุงแบบทดสอบ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง

3.6.7 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) เทสบาลตำบลศรีสงคราม อ.วังสะพุง จ.เลย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.979 จากนั้นนำ

แบบทดสอบไปหาความเชื่อมั่น โดยการหาค่าคงที่ภายในเนื้อหาเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยคำนวณหาค่าประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยการใช้สูตรของCranbach ได้ค่าประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.979

3.6.8 นำเครื่องมือทดลองใช้แล้วนำผลการทดสอบแบบสอบถามปรึกษาอาจารย์สารนิพนธ์ก่อนนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3.7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้

3.7.1 ประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย เพื่อให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย ได้ตอบแบบทดสอบในการวิจัย ครั้งนี้

3.7.2 ติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นัดหมายวัน เวลาที่จะนำแบบทดสอบไปเก็บข้อมูล

3.7.3 จัดเตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนผู้ตอบแบบทดสอบ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ เดือนมีนาคม ถึง มิถุนายน 2568 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 381 ชุด

3.7.4 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยมีหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์โดยใช้เวลา จำนวน 2 เดือน ในการตอบแบบทดสอบทั้งหมด 381 ชุด ได้จำนวน 281 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

3.8. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

3.8.1 ป้ายจำแนกบุคคลโดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพรายได้ และสถานภาพทางสังคม ให้การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

3.8.2 วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

การแปลความหมายข้อมูล ตามเกณฑ์แปลความหมายตามค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของข้อมูล ดังนี้ (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2555)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	ระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	ระดับความคิดเห็นในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	ระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	ระดับความคิดเห็นในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	ระดับความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

3.8.3 ทดสอบสมมติฐาน วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคม ต่างกันโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว ด้วย F-test (One-Way ANOVA)

3.8.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3.9. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1) สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่ออธิบายถึงความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามจากสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ และตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยประชากร (Independent t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หรือ F-test ทดสอบความแตกต่างของค่า โดยใช้วิธี Scheffe

3.10. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

$\bar{X}$ แทนค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.10.1 สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้ Item-total Correlation

2) หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α = ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 K = จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 $\sum s_i^2$ = ผลรวมความแปรปรวนของแต่ละข้อ
 s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3.10.2 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) การแจกแจงความถี่ (Frequency)

2) หาค่าร้อยละ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สูตร

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ p = ค่าร้อยละ
 f = ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N = จำนวนความถี่ทั้งหมด

3) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N = จำนวนคะแนนในกลุ่ม

4) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$\text{สูตร } S = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X = คะแนนแต่ละตัว

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

N = จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ = ผลรวม

3.10.3 สถิติที่ใช้ในการอนุมาน

1) การทดสอบสมมติฐาน (t-test) ใช้สูตร

$$\text{สูตร } t = \frac{D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t = ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความ

มี

นัยสำคัญ

D = ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

df = ความเป็นอิสระมีค่าเท่ากับ N-1

2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE-WAY ANOVA) หรือ (f-test) ใช้สูตร

$$\text{สูตร } F = \frac{S_1^2}{S_2^2}$$

เมื่อ S_1^2 = ค่าความแปรปรวนที่มีค่ามากกว่า

S_2^2 = ค่าความแปรปรวนที่มีค่าน้อยกว่า

F = ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย 2) เพื่อเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ที่มีสิทธิ์เลือกตั้งที่ภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 381 คน ได้ข้อมูลกลับคืนมาทุกฉบับหรือคิดเป็นร้อยละ 100.00 แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับการตอบคำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

4.5 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

4.6 องค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัย

4.1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความเข้าใจตรงกัน และมีความสะดวก ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และความหมายที่ใช้แทนค่าสถิติและตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (Samples)
	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean) ของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติเอฟ (F-test)
SOV	แทน	ผลรวมค่าความแปรปรวน (Source of Variance)
SS	แทน	ผลรวมตามความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง (Mean Square)
df	แทน	ค่าองศาอิสระ (Degree of Freedom)
p-value	แทน	ความน่าจะเป็นทางสถิติที่ได้จากการคำนวณด้วยโปรแกรม
Sig.	แทน	เกณฑ์กำหนดค่าความน่าจะเป็นที่ผู้วิจัยตั้งไว้
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (Significance) มีค่า 0.05

4.2. ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน มาวิเคราะห์แจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางและบรรยายความเรียง ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง

ข้อมูลส่วนบุคคล	(n = 381)	
	จำนวน	ร้อยละ
2. เพศ		
ชาย	276	72.44
หญิง	105	27.56
รวม	381	100.00
3. อายุ		

18-30 ปี	140	36.75
31-50 ปี	138	36.22
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	103	27.03
รวม	381	100.00
4. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	138	36.22
มัธยมศึกษา	175	45.93
อนุปริญญา / ปวส.	23	6.04
ปริญญาตรี	37	9.71
ปริญญาโท	8	2.10
รวม	381	100.00
5. อาชีพ		
เกษตรกร	119	31.23
รับจ้างทั่วไป	130	34.12
ธุรกิจส่วนตัว	66	17.32
รับราชการ	30	7.87
พนักงานบริษัท	36	9.45
รวม	381	100.00
6. รายได้ต่อเดือน		
ไม่เกิน 10,000 บาท	180	47.24
10,001-25,000 บาท	167	43.83
25,001-50,000 บาท	15	3.94
50,001-100,000 บาท	11	2.89
มากกว่า 100,000 บาทขึ้นไป	8	2.10
รวม	381	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 53.81 ที่เหลือสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 46.19 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 72.44 ที่เหลือเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 27.56 มีอายุระหว่าง 18-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.75 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.22 และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.03 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 45.93 รองลงมาคือ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.22 และจบปริญญาตรี ร้อยละ 9.71 ที่เหลือจบอนุปริญญา และปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 6.04 และร้อยละ 2.10 ตามลำดับ โดยเป็นอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 31.23 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 34.12 และอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 17.32 มีเพียงส่วนน้อยที่มีอาชีพ พนักงานบริษัท และรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 9.45 และร้อยละ 7.87 ตามลำดับ และมีรายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.24 รองลงมาคือ รายได้ระหว่าง 10,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.83 และรายได้ระหว่าง 25,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.94 ที่เหลือรายได้ระหว่าง 50,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.89 และรายได้มากกว่า 100,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.10 ตามลำดับ

4.3. ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนใน องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางและบรรยายความเรียง

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยรวม ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย รายด้านและโดยรวม ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ระดับการแสดงออกวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย รายด้านและโดยรวม

วัฒนธรรมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย	3.89	0.59	มาก
2. ด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	3.95	0.60	มาก
3. ด้านความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย	3.89	0.63	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง	3.89	0.54	มาก
5. ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง	3.81	0.62	มาก
6. ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี	3.75	0.60	มาก
7. ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล	3.73	0.61	มาก
8. ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ	3.83	0.64	มาก
เฉลี่ยรวม	3.84	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.2 วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย พบว่า โดยรวมมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D.= 0.52) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละด้าน พบว่ามีความเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 3.95$, S.D.=0.60) รองลงมาคือ ด้านความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย และด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านเท่ากัน ($\bar{X} = 3.89$, S.D.=0.59) ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ ($\bar{X} = 3.83$, S.D.=0.64) ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง ($\bar{X} = 3.81$, S.D.=0.62) ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี ($\bar{X} = 3.75$, S.D.=0.60) และด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.73$, S.D.=0.61)

เมื่อจำแนกแยกวิเคราะห์แต่ละข้อของแต่ละด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยออกเป็น 8 ด้าน พบว่า

4.3.1.1 ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

วัฒนธรรมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ความเชื่อมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เป็นการปกครอง ของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน	3.90	0.64	มาก
2. มีความเชื่อมั่นว่าประชาชนของไทยมีความเข้าใจในระบบการปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	3.88	0.67	มาก
3. มีความเชื่อมั่นว่าในการไปเลือกตั้งถือว่าเป็นวิธีการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเพียงวิธีการเดียวในการปกครองระบอบประชาธิปไตย	3.76	0.68	มาก
4. มีความเชื่อมั่นว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยสามารถปกป้องสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	3.94	0.63	มาก
5. มีความเชื่อมั่นว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ดีที่สุด	3.94	0.71	มาก
โดยรวม	3.89	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.3 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.89$, S.D.=0.59) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อพบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย

จากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยสามารถปกป้องสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ($\bar{X} = 3.94$, $S.D.=0.63$) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ดีที่สุด ($\bar{X} = 3.94$, $S.D.=0.71$) และความเชื่อมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เป็นการปกครอง ของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ($\bar{X} = 3.90$, $S.D.=0.64$) มีความเชื่อมั่นว่าประชาชนของไทยมีความเข้าใจในระบบการปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ($\bar{X} = 3.88$, $S.D.=0.67$) และมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าในการไปเลือกตั้งถือว่าเป็นวิธีการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเพียงวิธีการเดียวในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 3.76$, $S.D.0. =0.67$)

4.3.12 ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

วัฒนธรรมทางการเมือง	$\bar{X}$	$S.D.$	แปลผล
1. มีความเชื่อมั่นว่ามนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีโดยกำเนิด	4.02	0.67	มาก
2. มีความเชื่อมั่นว่าประชาชนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันทางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมือง	3.99	0.72	มาก
3. มีความเชื่อมั่นว่าศักดิ์ศรีของมนุษย์ไม่สามารถลบไล้งได้	3.94	0.74	มาก
4. มีความเชื่อมั่นว่าสังคมมีหน้าที่ปกป้องและส่งเสริมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคน	3.92	0.74	มาก
5. มีความเชื่อมั่นว่าการศึกษาคควรเน้นย้ำถึงความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	3.89	0.73	มาก
โดยรวม	3.95	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.4 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.95$, $S.D.=0.60$) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อพบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นว่ามนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีโดยกำเนิด ($\bar{X} = 4.02$, $S.D.=0.67$) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นว่าประชาชนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันทางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.99$, $S.D.=0.72$) มีความเชื่อมั่นว่าศักดิ์ศรีของมนุษย์ไม่สามารถลบไล้งได้ ($\bar{X} = 3.94$, $S.D.=0.74$) มีความเชื่อมั่นว่าสังคมมีหน้าที่ปกป้องและส่งเสริมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคน ($\bar{X} = 3.92$, $S.D.=0.74$) และมีความเชื่อมั่นว่าการศึกษาคควรเน้นย้ำถึงความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 3.89$, $S.D.=0.73$)

4.3.1.3 ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านความเคารพสิทธิการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านความเคารพสิทธิการปกครองระบอบประชาธิปไตย ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านความเคารพสิทธิการปกครองระบอบประชาธิปไตย

วัฒนธรรมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีความเชื่อมั่นในเรื่องการเคารพสิทธิการปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าหญิงหรือชายควรมีสติทางการเมืองเท่าเทียมกัน	3.88	0.68	มาก
2. มีความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยนั้นเสี่ยงข้างน้อยต้องได้รับการคุ้มครองเพื่อเป็นหลักประกันว่าการแก้ปัญหาจะทำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม	3.87	0.71	มาก

3. มีความเชื่อมั่นถ้าพรรคการเมืองที่ได้เสียงข้างมากได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลเพราะพรรคนั้นได้ สส. มาจากการซื้อสิทธิ์ขายเสียง	3.86	0.76	มาก
4. มีความเชื่อมั่นว่าระบบรัฐสภาไทยไม่ควรมีพรรคฝ่ายค้านเพราะอย่างไรก็ไม่สามารถตรวจสอบรัฐบาลได้	3.86	0.79	มาก
5. มีความเชื่อมั่นในรัฐบาลต่อการบริหารประเทศให้มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงกฎระเบียบในการปกครองระบอบประชาธิปไตย	4.00	0.73	มาก
โดยรวม	3.89	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.5 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.89$, $S.D.=0.63$) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อพบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นในรัฐบาลต่อการบริหารประเทศให้มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงกฎระเบียบในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.00$, $S.D.=0.73$) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นในเรื่องการเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าหญิงหรือชายควรมีสติทางการเมืองเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.88$, $S.D.=0.68$) มีความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยนั้นเสียงข้างน้อยต้องได้รับการคุ้มครองเพื่อเป็นหลักประกันว่าการแก้ปัญหาจะนำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X} = 3.87$, $S.D.=0.71$) มีความเชื่อมั่นเพียงใดถ้าพรรคการเมืองที่ได้เสียงข้างมากได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลเพราะพรรคนั้นได้ สส. มาจากการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ($\bar{X} = 3.86$, $S.D.=0.76$) และมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าระบบรัฐสภาไทยไม่ควรมีพรรคฝ่ายค้านเพราะอย่างไรก็ไม่สามารถตรวจสอบรัฐบาลได้ ($\bar{X} = 3.86$, $S.D.=0.79$)

4.3.1.4 ผลการวิเคราะห์วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียงดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

วัฒนธรรมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีความเชื่อมั่นในการที่จะไปใช้สิทธิลงคะแนนทุกครั้งเมื่อมีการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น	3.97	0.71	มาก
2. มีความเชื่อมั่นกับการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ไม่ควรมีการเมืองภาคประชาชนเพราะจะทำให้เกิดความวุ่นวาย	3.86	0.63	มาก
3. มีความเชื่อมั่นว่าประชาชนควรมีสิทธิในการถอดถอนหรือเรียกร้องร้องให้ข้าราชการหรือนักการเมืองที่มีพฤติกรรมการทุจริต	3.89	0.58	มาก
4. มีความเชื่อมั่นว่าการเมืองที่มีความขัดแย้งและมีการทุจริตกันมากประชาชนไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้อง	3.88	0.62	มาก
5. มีความเชื่อมั่นในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นวิธีการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นวิถีทางที่ดีที่สุดในระบอบประชาธิปไตย	3.87	0.64	มาก
โดยรวม	3.89	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.6 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองพบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.89$, S.D.=0.54) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อพบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นในการที่จะไปใช้สิทธิลงคะแนนทุกครั้งเมื่อมีการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.97$, S.D.=0.71) รองลงมา คือ มีความเชื่อมั่นว่าประชาชนควรมีสิทธิในการถอดถอนหรือเรียกร้องร้องให้ข้าราชการหรือนักการเมืองที่มีพฤติกรรมการทุจริต ($\bar{X} = 3.89$, S.D.=0.58) มีความเชื่อมั่นว่าการเมืองที่มีความขัดแย้งและมีการทุจริตกันมากประชาชนไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.88$, S.D.=0.62) มีความเชื่อมั่นในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นวิธีการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นวิถีทางที่ดีที่สุดในระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 3.87$, S.D.=0.64) และมีความเชื่อมั่นกับการ

ปกครองแบบประชาธิปไตยที่ไม่ควรมีการเมืองภาคประชาชนเพราะจะทำให้เกิดความวุ่นวาย ($\bar{X} = 3.86$, $S.D.=0.63$)

4.3.1.5 ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง

ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียงดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง

วัฒนธรรมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีความเชื่อมั่นในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน	3.80	0.70	มาก
2. มีความเชื่อมั่นในการรักษากฎระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดในสังคมเป็นสิ่งจำเป็นในการรักษาความสงบเรียบร้อย	3.84	0.74	มาก
3. มีความเชื่อมั่นว่าประชาชนแต่ละคนมีศักยภาพที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมให้เจริญก้าวหน้า	3.81	0.72	มาก
4. มีความเชื่อมั่นว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งคะแนนเสียงของเราสามารถเปลี่ยนแปลงสังคมไปในทางที่ดีขึ้น	3.78	0.73	มาก
5. มีความเชื่อมั่นในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของรัฐ	3.81	0.72	มาก
โดยรวม	3.81	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.7 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.81$, $S.D.=0.62$) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อพบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นในการรักษากฎระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดในสังคมเป็นสิ่งจำเป็นในการรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.84$, $S.D.=0.74$) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นว่าประชาชนแต่ละคนมีศักยภาพที่จะ

เปลี่ยนแปลงสังคมให้เจริญก้าวหน้า ($\bar{X} = 3.81$, $S.D.=0.72$) มีความเชื่อมั่นในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของรัฐ ($\bar{X} = 3.81$, $S.D.=0.72$) มีความเชื่อมั่นในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน ($\bar{X} = 3.80$, $S.D.=0.70$) และมีความเชื่อมั่นว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งจะแนบเสียงของเราสามารถเปลี่ยนแปลงสังคมไปในทางที่ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.78$, $S.D.=0.73$)

4.3.1.6 ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ

ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ

วัฒนธรรมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีความเชื่อมั่นในประเทศไทยต้องมีผู้นำทางการเมืองจากการรัฐประหารเท่านั้นบ้านเมืองจึงจะสงบสุข	3.78	0.67	มาก
2. มีความเชื่อมั่นในการมอบอำนาจการปกครองประเทศให้แก่ผู้นำเพียงคนเดียวเป็นสิ่งที่ถูกต้อง	3.75	0.71	มาก
3. มีความเชื่อมั่นว่าข้าราชการต้องเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาและห้ามวิพากษ์วิจารณ์ผู้บังคับบัญชา	3.80	0.71	มาก
4. มีความเชื่อมั่นว่าประชาชนสมัยนี้กระด้างกระเดื่องไม่ให้เกิดิยติข้าราชการเหมือนในอดีต	3.74	0.65	มาก
5. มีความเชื่อมั่นในสถานการณ์ของประเทศที่เกิดวิกฤติทางการเมืองขึ้นทหารควรจะเข้ามาควบคุมสถานการณ์แทนตำรวจ	3.70	0.71	มาก
โดยรวม	3.75	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.8 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.75$, $S.D.=0.60$) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อพบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นว่าข้าราชการต้องเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาและห้ามวิพากษ์วิจารณ์ผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.80$, $S.D.=0.71$) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นในประเทศไทยต้องมีผู้นำทางการเมืองจากการรัฐประหารเท่านั้นบ้านเมืองจึงจะสงบสุข ($\bar{X} = 3.78$, $S.D.=0.67$) มีความเชื่อมั่นในการมอบอำนาจการปกครองประเทศให้แก่ผู้นำเพียงคนเดียวเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 3.75$, $S.D.=0.71$) มีความเชื่อมั่นว่าประชาชนสมัยนี้กระด้างกระเดื่องไม่ให้เกียรติข้าราชการเหมือนในอดีต ($\bar{X} = 3.74$, $S.D.=0.65$) และมีความเชื่อมั่นในสถานการณ์ของประเทศที่เกิดวิกฤติทางการเมืองขึ้นทหารควรจะเข้ามาควบคุมสถานการณ์แทนตำรวจ ($\bar{X} = 3.70$, $S.D.=0.71$)

4.3.1.7 ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี

ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียงดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี

วัฒนธรรมทางการเมือง	$\bar{X}$	$S.D.$	แปลผล
1. มีความเชื่อมั่นในความจริงที่คนส่วนใหญ่เป็นคนดีไม่ชอบเอาเปรียบและสามารถปกครองตนเอง	3.70	0.69	มาก
2. มีความเชื่อมั่นว่าคนเราโดยทั่วไปอาจมีนิสัยเห็นแก่ตัวมาตั้งแต่กำเนิดจึงต้องใช้การปกครองระบอบประชาธิปไตยสังคมจึงจะสงบสุข	3.72	0.72	มาก
3. มีความเชื่อมั่นในความคิดเห็นที่แตกต่างของกลุ่มในสังคมนั้นจะนำไปสู่การพัฒนาทางการเมือง	3.73	0.76	มาก
4. มีความเชื่อมั่นกับบุคคลที่ไม่ว่ามีการศึกษาน้อยก็ยังมีอิสระในการเลือกดำรงชีวิตตามวิถีชีวิตของตนเอง	3.78	0.76	มาก

5. มีความเชื่อมั่นในการเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่วนใหญ่มากีเพื่อผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง	3.72	0.71	มาก
โดยรวม	3.73	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.9 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.73$, S.D.=0.61) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อ พบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นกับบุคคลที่ไม่ได้มีการศึกษาน้อยก็ยังมีอิสระในการเลือกดำรงชีวิตตามวิถีชีวิตของตนเอง ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=0.76) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นในความคิดเห็นที่แตกต่างของกลุ่มในสังคมนั้นจะนำไปสู่การพัฒนาทางการเมือง ($\bar{X} = 3.73$, S.D.=0.76) มีความเชื่อมั่นว่าคนเราโดยทั่วไปอาจมีนิสัยเห็นแก่ตัวมาตั้งแต่กำเนิดจึงต้องใช้การปกครองระบอบประชาธิปไตยสังคมจึงจะสงบสุข ($\bar{X} = 3.72$, S.D.=0.72) มีความเชื่อมั่นในการเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่วนใหญ่มากีเพื่อผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง ($\bar{X} = 3.72$, S.D.=0.71) และมีความเชื่อมั่นในความจริงที่คนส่วนใหญ่เป็นคนดีไม่ชอบเอาเปรียบและสามารถปกครองตนเอง ($\bar{X} = 3.70$, S.D.=0.69)

4.3.1.8 ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล

ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล

วัฒนธรรมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะ อาจทำให้เสียเวลาในการดำรงชีพ	3.79	0.77	มาก
2. มีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าควรมีการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง	3.85	0.71	มาก
3. มีความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์และทำให้เกิดผลเสีย	3.83	0.69	มาก
4. มีความเชื่อมั่นเพียงใดกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็นประเด็นสาธารณะ	3.82	0.69	มาก
5. มีความเชื่อมั่นเพียงใดที่เราควรเชื่อฟังหรือมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับผู้ที่มีอำนาจมีจะนั้นจะเป็นภัยแก่ตนเอง	3.88	0.66	มาก
โดยรวม	3.83	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.10 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลพบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.83$, $S.D.=0.64$) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อพบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นที่เราควรเชื่อฟังหรือมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับผู้ที่มีอำนาจมีจะนั้นจะเป็นภัยแก่ตนเอง ($\bar{X} = 3.88$, $S.D.=0.66$) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นว่าควรมีการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.85$, $S.D.=0.71$) มีความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์และทำให้เกิดผลเสีย ($\bar{X} = 3.83$, $S.D.=0.69$) มีความเชื่อมั่นกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็นประเด็นสาธารณะ ($\bar{X} = 3.82$, $S.D.=0.69$) และมีความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะอาจทำให้เสียเวลาในการดำรงชีพ ($\bar{X} = 3.79$, $S.D.=0.77$)

4.4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของ ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบเพศกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนใน
องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

วัฒนธรรมทางการเมือง	ชาย		หญิง		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย	3.93	0.59	3.91	0.52	0.436	0.663
2. ด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	3.97	0.63	3.97	0.58	0.297	0.767
3. ด้านความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย	3.91	0.67	3.93	0.62	0.613	0.540
4. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง	3.91	0.60	3.93	0.49	0.799	0.347
5. ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง	3.85	0.64	3.85	0.56	0.825	0.410
6. ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี	3.79	0.62	3.78	0.57	0.70	0.260
7. ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล	3.77	0.65	3.72	0.57	0.178	0.852
8. ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ	3.85	0.69	3.77	0.61	1.122	0.62
โดยรวม	3.87	0.57	3.86	0.49	0.312	0.764

จากตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบค่าเฉลี่ย t-test for Equality of Means โดยรวม พบว่า ค่า t-test = 0.312 และค่า p-value = 0.764 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า เพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อมีวัฒนธรรมทางการเมือง

แบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ที่ตั้งไว้ เมื่อจำแนกวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ผลการเปรียบเทียบเพศต่างกันมีความเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามอายุ

พฤติกรรมทางการเมือง	SOV	SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อ หลักการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย	ระหว่าง กลุ่ม	.195	2	.097	.277	.758
	ภายในกลุ่ม	132.832	378	.351		
	รวม	133.027	380			
2. ด้านความยึดมั่นเชื่อถือใน หลักความสำคัญของศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์	ระหว่าง กลุ่ม	.297	2	.149	.408	.665
	ภายในกลุ่ม	137.732	378	.364		
	รวม	138.030	380			
3. ด้านความเคารพกติกาการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย	ระหว่าง กลุ่ม	1.000	2	.500	1.246	.289
	ภายในกลุ่ม	151.594	378	.401		
	รวม	152.594	380			
4. ด้านการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมทางการเมือง	ระหว่าง กลุ่ม	.127	2	.063	.214	.808
	ภายในกลุ่ม	112.312	378	.297		
	รวม	112.438	380			
5. ด้านจิตสำนึกในหน้าที่ พลเมืองของตนเอง	ระหว่าง กลุ่ม	.369	2	.184	.478	.621
	ภายในกลุ่ม	145.881	378	.386		
	รวม	146.250	380			

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามอายุ (ต่อ)

พฤติกรรมทางการเมือง	SOV	SS	df	MS	F	p-value
6. ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี	ระหว่างกลุ่ม	.359	2	.179	.495	.610
	ภายในกลุ่ม	137.126	378	.363		
	รวม	137.485	380			
7. ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	.092	2	.046	.121	.886
	ภายในกลุ่ม	143.155	378	.379		
	รวม	143.247	380			
8. ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ	ระหว่างกลุ่ม	.954	2	.477	1.182	.308
	ภายในกลุ่ม	152.482	378	.403		
	รวม	153.436	380			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.219	2	.110	.401	.219
	ภายในกลุ่ม	103.404	378	.274		103.404
	รวม	103.623	380			103.623

จากตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามอายุ โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) พบว่า ค่า F-test = 0.401 และค่า p-value = 0.219 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า พบว่า ผู้ที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมือง
แบบประชาธิปไตย จำแนกตามระดับการศึกษา

วัฒนธรรมทางการเมือง	SOV	SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อ หลักการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย	ระหว่าง กลุ่ม	.945	4	.236	.672	.611
	ภายในกลุ่ม	132.082	376	.351		
	รวม	133.027	380			
2. ด้านความยึดมั่นเชื่อถือใน หลักความสำคัญของศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์	ระหว่าง กลุ่ม	2.736	4	.684	1.901	.110
	ภายในกลุ่ม	135.293	376	.360		
	รวม	138.030	380			
3. ด้านความเคารพกติกาการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย	ระหว่าง กลุ่ม	3.409	4	.852	2.148	.074
	ภายในกลุ่ม	149.185	376	.397		
	รวม	152.594	380			
4. ด้านการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมทางการเมือง	ระหว่าง กลุ่ม	2.124	4	.531	1.810	.126
	ภายในกลุ่ม	110.315	376	.293		
	รวม	112.438	380			
5. ด้านจิตสำนึกในหน้าที่ พลเมืองของตนเอง	ระหว่าง กลุ่ม	.929	4	.232	.601	.662
	ภายในกลุ่ม	145.321	376	.386		
	รวม	146.250	380			

ตาราง 4.13 (ต่อ)

วัฒนธรรมทางการเมือง	SOV	SS	df	MS	F	p-value
6. ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี	ระหว่างกลุ่ม	3.865	4	.966	2.719*	.030
	ภายในกลุ่ม	133.620	376	.355		
	รวม	137.485	380			
7. ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	1.435	4	.359	.951	.434
	ภายในกลุ่ม	141.811	376	.377		
	รวม	143.247	380			
8. ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ	ระหว่างกลุ่ม	3.579	4	.895	2.245	.064
	ภายในกลุ่ม	149.857	376	.399		
	รวม	153.436	380			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.764	4	.441	1.628	.166
	ภายในกลุ่ม	101.859	376	.271		
	รวม	103.623	380			

หมายเหตุ: * หมายความว่าแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือ $p\text{-value} \leq .05$

จากตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) พบว่า ค่า F-test = 1.628 และค่า p-value = 0.166 ซึ่งมากกว่า 0.05 โดยรวม พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน ยกเว้นด้าน ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี ที่มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรายคู่ พบว่า ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 และนำไปวิเคราะห์แตกต่างรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffe test ของแต่ละด้านได้นำเสนอ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี จำแนกตามระดับการศึกษา

	ประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.87$)	มัธยมศึกษา ($\bar{X} = 3.69$)	อนุปริญญา ($\bar{X} = 3.53$)	ปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.71$)	ปริญญาโท ($\bar{X} = 3.70$)
ประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.87$)	-	0.18	0.34*	0.16	0.17
มัธยมศึกษา ($\bar{X} = 3.69$)		-	0.16	0.02	0.01
อนุปริญญา ($\bar{X} = 3.53$)			-	0.18	0.17
ปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.71$)				-	0.01
ปริญญาโท ($\bar{X} = 3.70$)					-

หมายเหตุ : * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value ≤ 0.05)

จากตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยสถิติ Scheffe test พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา ($\bar{X} = 3.53$) มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมองค์การ แตกต่างจากผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.87$) อย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมือง
แบบประชาธิปไตย จำแนกตามอาชีพ

พฤติกรรมทางการเมือง	SOV	SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อหลักการ ปกครองระบอบ ประชาธิปไตย	ระหว่างกลุ่ม	2.321	4	.580	1.669	.156
	ภายในกลุ่ม	130.706	376	.348		
	รวม	133.027	380			
2. ด้านความยึดมั่นเชื่อถือ ในหลักความสำคัญของ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	ระหว่างกลุ่ม	2.445	4	.611	1.695	.150
	ภายในกลุ่ม	135.585	376	.361		
	รวม	138.030	380			
3. ด้านความเคารพกติกา การปกครองระบอบ ประชาธิปไตย	ระหว่างกลุ่ม	2.147	4	.537	1.342	.254
	ภายในกลุ่ม	150.446	376	.400		
	รวม	152.594	380			
4. ด้านการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	1.438	4	.360	1.218	.303
	ภายในกลุ่ม	111.000	376	.295		
	รวม	112.438	380			
5. ด้านจิตสำนึกในหน้าที่ พลเมืองของตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	1.388	4	.347	.901	.463
	ภายในกลุ่ม	144.861	376	.385		
5. ด้านจิตสำนึกในหน้าที่ พลเมืองของตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	1.388	4	.347	.901	.463

ตาราง 4.15 (ต่อ)

พฤติกรรมทางการเมือง	SOV	SS	df	MS	F	p-value
	รวม	146.250	380			
6. ด้านการไว้วางใจและ การมองโลกในแง่ดี	ระหว่างกลุ่ม	.575	4	.144	.395	.812
	ภายในกลุ่ม	136.911	376	.364		
	รวม	137.485	380			
7. ด้านการ วิพากษ์วิจารณ์อย่างมี เหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	.222	4	.055	.146	.965
	ภายในกลุ่ม	143.025	376	.380		
	รวม	143.247	380			
8. ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่ เผด็จการ	ระหว่างกลุ่ม	.641	4	.160	.395	.813
	ภายในกลุ่ม	152.795	376	.406		
	รวม	153.436	380			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.985	4	.246	.902	.463
	ภายในกลุ่ม	102.638	376	.273		
	รวม	103.623	380			

จากตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามอาชีพ โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) พบว่า ค่า F-test = 0.902 และค่า p-value = 0.463 ซึ่งมากกว่า 0.05 โดยรวม พบว่า ผู้ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทุกด้าน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมือง
แบบประชาธิปไตย จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

พฤติกรรมทางการเมือง	SOV	SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อหลักการ ปกครองระบอบ ประชาธิปไตย	ระหว่างกลุ่ม	1.071	3	.357	1.020	.384
	ภายในกลุ่ม	131.956	377	.350		
	รวม	133.027	380			
2. ด้านความยึดมั่นเชื่อถือ ในหลักความสำคัญของ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	ระหว่างกลุ่ม	.500	3	.167	.456	.713
	ภายในกลุ่ม	137.530	377	.365		
	รวม	138.030	380			
3. ด้านความเคารพกติกา การปกครองระบอบ ประชาธิปไตย	ระหว่างกลุ่ม	2.114	3	.705	1.766	.153
	ภายในกลุ่ม	150.479	377	.399		
	รวม	152.594	380			
4. ด้านการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	1.200	3	.400	1.356	.256
	ภายในกลุ่ม	111.238	377	.295		
	รวม	112.438	380			
5. ด้านจิตสำนึกในหน้าที่ พลเมืองของตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	.970	3	.323	.839	.473
	ภายในกลุ่ม	145.280	377	.385		
	รวม	146.250	380			

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

พฤติกรรมทางการเมือง	SOV	SS	df	MS	F	p-value
6. ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี	ระหว่างกลุ่ม	1.267	3	.422	1.169	.321
	ภายในกลุ่ม	136.218	377	.361		
	รวม	137.485	380			
7. ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	1.090	3	.363	.963	.410
	ภายในกลุ่ม	142.157	377	.377		
	รวม	143.247	380			
8. ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ	ระหว่างกลุ่ม	1.209	3	.403	.998	.394
	ภายในกลุ่ม	152.227	377	.404		
	รวม	153.436	380			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.968	3	.323	1.185	.315
	ภายในกลุ่ม	102.655	377	.272		
	รวม	103.623	380			

จากตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) พบว่า ค่า F-test = 0.1.185 และค่า p-value = 0.315 ซึ่งมากกว่า 0.05 โดยรวม พบว่า ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อจำแนกวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

4.5. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของ

ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

4.5.1. ข้อเสนอแนะแนวทางด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

จัดกิจกรรมหรือเสวนาให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตย เช่น การมีสิทธิเสรีภาพ เสี่ยง ข้างมาก และการตรวจสอบอำนาจ ส่งเสริมให้ประชาชนได้เห็นผลสำเร็จจากการมีส่วนร่วม เช่น โครงการที่ประชาชนเสนอแล้วนำไปปฏิบัติจริง ใช้สื่อท้องถิ่น เช่น หอกระจายข่าวหรือสื่อออนไลน์ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในการสื่อสารถึงความสำคัญของประชาธิปไตยที่จับต้องได้

4.5.2. ข้อเสนอแนะแนวทางด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ส่งเสริมการเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นผ่านกิจกรรมในชุมชน เช่น เวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างวัย รณรงค์ให้ประชาชนเคารพกันโดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา หรือสถานะทางสังคม จัดกิจกรรมสร้างสำนึกเรื่องสิทธิมนุษยชนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น พม., มูลนิธิชุมชน

4.5.3. ข้อเสนอแนะแนวทางด้านความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย

จัดกิจกรรมจำลองประชาธิปไตยในระดับหมู่บ้าน เช่น “สภาประชาชนจำลอง” เพื่อให้เข้าใจ กระบวนการลงมติและกติกาส่วนรวม ส่งเสริมวินัยในการเลือกตั้ง เช่น การไปใช้สิทธิ การไม่ซื้อเสียง และการยอมรับผลการเลือกตั้ง สร้างระบบร้องเรียนที่โปร่งใส หากมีผู้ละเมิดกติกา เพื่อสร้างแบบอย่างของความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย

4.5.4. ข้อเสนอแนะแนวทางด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

เปิดเวทีประชาคมหรือเวทีสาธารณะเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการตรวจสอบโครงการ หรืออาสาสมัครชุมชนส่งเสริมการเลือกตั้งในระดับ อบต. เช่น รณรงค์ให้มีผู้สมัครจากทุกเพศทุกวัย รวมถึงเยาวชนและผู้หญิง

4.5.5. ข้อเสนอแนะแนวทางด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง

จัดกิจกรรม “วันพลเมืองดี” เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องการเสียสละเพื่อส่วนรวม เช่น เก็บขยะ พัฒนาวัด โรงเรียน ฝึกอบรมพลเมืองรุ่นใหม่ให้รู้จักบทบาทหน้าที่ เช่น การเสียภาษี การเคารพกฎหมาย และการปฏิบัติตามสิทธิ-หน้าที่ ใช้โรงเรียนและศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นฐานในการปลูกฝังแนวคิดพลเมืองที่ดีตั้งแต่เด็ก

4.5.6. ข้อเสนอแนะแนวทางการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี

สร้างความเชื่อมั่นในหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยการเปิดเผยข้อมูลและตอบสนองข้อร้องเรียนอย่างโปร่งใส สนับสนุนกิจกรรมกลุ่ม เช่น ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มอาชีพ เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์และความไว้วางใจกันในชุมชน ส่งเสริมบทบาทผู้นำที่มีความซื่อสัตย์ เป็นแบบอย่างด้านความโปร่งใสและการบริหารอย่างมีคุณธรรม

4.5.7. ข้อเสนอแนะแนวทางการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล

เปิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ปลอดภัยและไม่แบ่งฝักแบ่งฝ่าย เช่น “เวทีชาวบ้าน” หรือ “วันพบประชาชน” จัดเวิร์คชอปฝึกการตั้งคำถามและการอภิปรายอย่างสร้างสรรค์ให้กับประชาชนและเยาวชน ส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นบนสื่อออนไลน์ท้องถิ่นอย่างมีวุฒิภาวะ โดยมีการควบคุมเนื้อหาที่สุภาพและมีเหตุผล

4.5.8. ข้อเสนอแนะแนวทางการจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ

ส่งเสริมแนวคิดการเคารพเสียงข้างมากและไม่ใช้กำลังหรือการข่มขู่ในการแก้ปัญหาสร้างค่านิยมประชาธิปไตยผ่านสื่อและกิจกรรม เช่น นิทาน การแสดง หรือสื่อสังคม หนุนแรงใจให้ประชาชนไม่ยอมรับการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม ไม่รับผลประโยชน์ส่วนตัวแลกกับสิทธิส่วนรวม

4.6 องค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัย

จากงานวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย จากงานวิจัยและข้อค้นพบ ผู้วิจัยได้บ่งชี้ความรู้ ที่ได้จากการสังเคราะห์ดังต่อไปนี้

ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีความเข้าใจและยอมรับในหลักการพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้ง การมีสิทธิเสียงเท่าเทียมกัน และการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ มีความศรัทธาในระบบที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย

ด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ประชาชนให้ความสำคัญเคารพในสิทธิ เสรีภาพ ความเท่าเทียมของทุกคน และไม่ดูหมิ่นหรือกีดกันผู้อื่น ยอมรับในคุณค่าของมนุษย์ทุกคนโดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา เพศ หรือฐานะ

ด้านความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนให้ความสำคัญกับกฎหมายและกติกาที่ใช้ร่วมกัน ยอมรับผลของการเลือกตั้ง เคารพเสียงข้างมาก และไม่ละเมิดสิทธิของเสียงข้างน้อย ตลอดจนเห็นคุณค่าของกระบวนการประชาธิปไตย

ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ประชาชนแสดงออกถึงการมีส่วนร่วม เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็น การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ หรือเสนอแนะนโยบายต่อหน่วยงานท้องถิ่น

ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง ประชาชนตระหนักถึงหน้าที่ของตนในสังคม ไม่
 ว่าจะเป็นกรปฏิบัติตามกฎหมาย การเสียภาษี การดูแลทรัพยากรสาธารณะ และการมีจิตสาธารณะ
 เพื่อส่วนรวม

ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระบบการเมืองผู้แทนที่
 ดี และเพื่อนร่วมสังคม มีแนวโน้มไว้วางใจต่อระบบการเมืองมากขึ้นตามลำดับ และเชื่อว่าการ
 เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีสามารถเกิดขึ้นได้

ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ประชาชนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ ตั้งคำถาม และ
 กล้าวิจารณ์สิ่งที่ไม่ถูกต้องอย่างมีเหตุผล ไม่ใช้อารมณ์หรืออคติ และพร้อมรับฟังข้อโต้แย้งอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ

ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ ประชาชนปฏิเสธการใช้อำนาจแบบรวมศูนย์โดยไม่มีการ
 ตรวจสอบ ต่อด้านการใช้อำนาจเผด็จการหรือการปกครองแบบเบ็ดเสร็จ ไม่สนับสนุนการใช้ความ
 รุนแรงเพื่อควบคุมผู้เห็นต่าง รวมถึงมีจิตใจที่ฝักใฝ่ในธรรมด้านพระพุทธศาสนา ที่ได้กล่าวถึงเรื่อง
 อธิปไตย 3 ในพระพุทธศาสนา ซึ่งได้พูดถึงความมีสติที่เข้าไปตั้งมั่นไม่หลงลืม สงบ ไม่ระส่ำระสาย
 และมีจิตใจที่แน่วแน่ที่จะยึดมั่นฝักใฝ่ในหลักประชาธิปไตย

รูปภาพที่ 1 พัฒนาโดย ผู้วิจัย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย 2) เปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดมาจากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลยจำนวน 381 คน เครื่องมือในการวิจัยที่เป็นแบบสอบถาม ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อห ลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ด้านความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดีด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ ใช้มาตรวัดแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน คือ ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างเพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Variation) ส่วนสถิติ ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ T-test Independent Samples และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งสามารถสรุป ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย สรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย ข้อมูลตามรายละเอียดในแต่ละส่วนต่อไปนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

สถานภาพสมรส สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 53.81 ที่เหลือสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 46.19 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 72.44 ที่เหลือเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 27.56 มีอายุระหว่าง 18-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.75 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.22 และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.03 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 45.93 รองลงมาคือ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.22 และจบปริญญาตรี ร้อยละ 9.71 ที่เหลือจบอนุปริญญา และปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 6.04 และร้อยละ 2.10 ตามลำดับ โดยเป็นอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 31.23 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 34.12 และอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 17.32 มีเพียงส่วนน้อยที่มีอาชีพ พนักงานบริษัท และรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 9.45 และร้อยละ 7.87 ตามลำดับ และมีรายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.24 รองลงมาคือ รายได้ระหว่าง 10,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.83 และรายได้ระหว่าง 25,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.94 ที่เหลือรายได้ระหว่าง 50,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.89 และรายได้มากกว่า 100,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.10 ตามลำดับ

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

5.1.2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก

อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยรวมจากทั้ง 8 ด้าน พบว่า มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีระดับ ที่เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละด้าน พบว่า มีความเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความยึดมั่น เชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมาคือ ด้านความเคารพ กติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย และด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง โดยบมมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้าน เท่ากัน ($\bar{X} = 3.89$) ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ ($\bar{X} = 3.83$) ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง ($\bar{X} = 3.81$) ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี ($\bar{X} = 3.75$) และด้านการ วิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.73$) ผู้วิจัยสรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

1) ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ประชาธิปไตย พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อพบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยสามารถปกป้องสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ดีที่สุด ($\bar{X} = 3.94$) และมีความเชื่อมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เป็นการปกครอง ของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ($\bar{X} = 3.94$) มีความเชื่อมั่นว่าประชาชนของไทยมีความเข้าใจในระบบการปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ($\bar{X} = 3.88$) และมีความเชื่อมั่นว่าในการไปเลือกตั้งถือว่าเป็นวิธีการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเพียงวิธีการเดียวในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 3.76$)

2) ด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อพบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นเพียงใดว่ามนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีโดยกำเนิด ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นว่าประชาชนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันทางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.99$) มีความเชื่อมั่นว่าศักดิ์ศรีของมนุษย์ไม่สามารถลบล้างได้ ($\bar{X} = 3.94$) มีความเชื่อมั่นว่าสังคมมีหน้าที่

ปกป้องและส่งเสริมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคน ($\bar{X} = 3.92$) และมีความเชื่อมั่นว่าการศึกษาควรเน้นย้ำถึงความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 3.89$)

3) ด้านความเคารพสิทธิการปกครองระบอบประชาธิปไตย วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อพบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นในรัฐบาลต่อการบริหารประเทศให้มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงกฎระเบียบในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นในเรื่องการเคารพสิทธิการปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าหญิงหรือชายควรมีสสิทธิทางการเมืองเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.88$) มีความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยนั้นเสี่ยงข้างน้อยต้องได้รับการคุ้มครองเพื่อเป็นหลักประกันว่าการแก้ปัญหาจะนำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X} = 3.88$) มีความเชื่อมั่นเพียงใดถ้าพรรคการเมืองที่ได้เสียงข้างมากได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลเพราะพรรคนั้นได้ สส. มาจากการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ($\bar{X} = 3.86$) และมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าระบบรัฐสภาไทยไม่ควรมีการพรรคฝ่ายค้านเพราะอย่างไรก็ไม่สามารถตรวจสอบรัฐบาลได้ ($\bar{X} = 3.86$)

4) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อพบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นในการที่จะไปใช้สิทธิลงคะแนนทุกครั้งเมื่อมีการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมา คือ มีความเชื่อมั่นว่าประชาชนควรมีสสิทธิในการถอดถอนหรือเรียกร้องร้องให้ข้าราชการหรือนักการเมืองที่มีพฤติกรรมทุจริต ($\bar{X} = 3.89$) มีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าการเมืองที่มีความขัดแย้งและการทุจริตกันมากประชาชนไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.88$) มีความเชื่อมั่นในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นวิธีการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นวิถีทางที่ดีที่สุดในการระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 3.87$) และมีความเชื่อมั่นเพียงใดกับการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ไม่ควรมีการเมืองภาคประชาชนเพราะจะทำให้เกิดความวุ่นวาย ($\bar{X} = 3.86$)

5) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อ

พบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นในการรักษากฎระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดในสังคมเป็นสิ่งจำเป็นในการรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.84$) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นในการรักษากฎระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดในสังคมเป็นสิ่งจำเป็นในการรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.84$) มีความเชื่อมั่นว่าประชาชนแต่ละคนมีศักยภาพที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมให้เจริญก้าวหน้า ($\bar{X} = 3.81$) มีความเชื่อมั่นในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของรัฐ ($\bar{X} = 3.81$) มีความเชื่อมั่นในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน ($\bar{X} = 3.80$) และมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งคะแนนเสียงของเราสามารถเปลี่ยนแปลงสังคมไปในทางที่ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.78$)

6) ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อพบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นว่าข้าราชการต้องเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาและห้ามวิพากษ์วิจารณ์ผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นในประเทศไทยต้องมีผู้นำทางการเมืองจากการรัฐประหารเท่านั้นบ้านเมืองจึงจะสงบสุข ($\bar{X} = 3.78$) มีความเชื่อมั่นในการมอบอำนาจการปกครองประเทศให้แก่ผู้นำเพียงคนเดียวเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 3.75$) มีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าประชาชนสมัยนี้กระด้างกระเดื่องไม่ให้เกิดข้าราชการเหมือนในอดีต ($\bar{X} = 3.74$) และมีความเชื่อมั่นในสถานการณ์ของประเทศที่เกิดวิกฤติทางการเมืองขึ้นทหารควรจะเข้ามาควบคุมสถานการณ์แทนตำรวจ ($\bar{X} = 3.707$)

7) ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อพบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นกับบุคคลที่ไม่ได้มีการศึกษาน้อยก็ยังมีอิสระในการเลือกตั้งวางชีวิตตามวิถีชีวิตของตนเอง ($\bar{X} = 3.78$) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นในความคิดเห็นที่แตกต่างของกลุ่มในสังคมนั้นจะนำไปสู่การพัฒนาทางการเมือง ($\bar{X} = 3.73$) มีความเชื่อมั่นว่าคนเราโดยทั่วไปอาจมีนิสัยเห็นแก่ตัวมาตั้งแต่กำเนิดจึงต้องใช้การปกครองระบอบประชาธิปไตยสังคมจึงจะสงบสุข ($\bar{X} = 3.72$) มีความเชื่อมั่นในการเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่วนใหญ่ก็เพื่อผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง ($\bar{X} = 3.72$) และมี

ความเชื่อมั่นในความจริงที่คนส่วนใหญ่เป็นคนดีไม่ชอบเอาเปรียบและสามารถปกครองตนเอง ($\bar{X} = 3.70$)

8) ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อพบว่า พบว่า มีความคิดเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีความเชื่อมั่นเพียงใดที่เราควรเชื่อฟังหรือมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับผู้ที่มีอำนาจมีฉันทานจะเป็นภัยแก่ตนเอง ($\bar{X} = 3.88$) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นว่าควรมีการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.85$) มีความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์และทำให้เกิดผลเสีย ($\bar{X} = 3.83$) มีความเชื่อมั่นกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็นประเด็นสาธารณะ ($\bar{X} = 3.82$) และมีความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะอาจทำให้เสียเวลาในการดำรงชีพ ($\bar{X} = 3.79$)

5.1.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการแสดงออกของประชาชนที่มีสิทธิ์ในการเลือกตั้งที่มีสถานภาพสมรส เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน การวิเคราะห์ในส่วนนี้เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย จำนวน 5 ข้อ ดังต่อไปนี้

5.1.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบค่าเฉลี่ย t-test for Equality of Means โดยรวม พบว่า ค่า t-test = 0.312 และค่า p-value = 0.764 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า เพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ที่ตั้งไว้ เมื่อจำแนกวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ผลการเปรียบเทียบเพศต่างกันมีความเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้านดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามอายุ โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวน ทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) พบว่า ค่า F-test = 0.401 และค่า p-value = 0.219 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า พบว่า ผู้ที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรม การเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกวิเคราะห์ เป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่ความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบความ แปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) พบว่า ค่า F-test = 1.628 และค่า p- value = 0.166 ซึ่งมากกว่า 0.05 โดยรวม พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็น ต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อ จำแนกวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามอาชีพ โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวน ทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) พบว่า ค่า F-test = 0.902 และค่า p-value = 0.463 ซึ่งมากกว่า 0.05 โดยรวม พบว่า ผู้ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทาง การเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกวิเคราะห์เป็น รายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยใช้สถิติทดสอบความ แปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) พบว่า ค่า F-test = 0.185 และค่า p- value = 0.315 ซึ่งมากกว่า 0.05 โดยรวม พบว่า ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็น ต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อ จำแนกวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.1.4 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

ข้อเสนอแนะ คือ ผู้คนมีจิตใจที่ปรารถนาการปกครองแบบประชาธิปไตย มีความยึดมั่นใน ความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล ควรมีความเชื่อมั่นในความสามารถของบุคคล ควรเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ควรมีความเชื่อมั่นในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การยึดถือในกติกาของการปกครอง แบบประชาธิปไตย และควรสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในกิจกรรมทางการเมืองการ ปกครอง

5.2. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอการอภิปรายผลตาม วัตถุประสงค์การวิจัยและสมมติฐาน โดยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหาร ส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จากการวิจัยพบว่า โดยรวมมีวัฒนธรรมทาง การเมืองแบบประชาธิปไตยที่เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D.= 0.52) เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแต่ละด้าน พบว่า มีความเห็นระดับที่เห็นด้วยทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้าน ความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 3.95$, S.D.=0.60) รองลงมาคือ ด้านความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อ หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย และด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง โดยมีค่า คะแนนเฉลี่ยรายด้านเท่ากัน ($\bar{X} = 3.89$, S.D.=0.59) ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ ($\bar{X} = 3.83$, S.D.=0.64) ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง ($\bar{X} = 3.81$, S.D.=0.62) ด้านการไว้วางใจ และการมองโลกในแง่ดี ($\bar{X} = 3.75$, S.D.=0.60) และด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.73$, S.D.=0.61) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของ สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2548) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจาก ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมืองของบุคคลที่ได้รับการปลูกฝัง อบรมและถ่ายทอดสืบ ต่อกันมาอีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิด

Sindney Verba (1965, p.516) ได้ให้ความเห็นว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ระบบความเชื่อเกี่ยวกับแบบแผนของกิจกรรมทางการเมืองและสถาบันทางการเมือง โดยไม่ได้ หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ทางการเมืองที่เกิดขึ้นทั้งหมด หากแต่หมายถึง สิ่งที่ประชาชนเชื่อในสิ่งที่เกิดขึ้น ความเชื่อเหล่านี้อาจจะอยู่ในหลายลักษณะ เป็นความเชื่อในแง่ประจักษ์ในวิถีชีวิตที่เป็นจริงในทาง

การเมือง หรือเป็นความเชื่อในเป้าหมายหรือค่านิยมที่ควรเข้ามาใช้ปฏิบัติและสอดคล้องกับงานวิจัย พระชนันท์พิภช อริยมณี และคณะ (2565) ได้ศึกษา วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า 1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมือง จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับสูงที่สุดทุกด้าน ได้แก่ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำค้ำวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม 2) ผลเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา พบว่า ขนาดของชุมชนที่แตกต่างกัน ผู้นำชุมชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) แนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา คือ ผู้นำ นักการเมือง เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันจัดให้ความรู้คำแนะนำ ทำความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญ of ประชาชนที่มีต่อการเมืองท้องถิ่นพร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้และเข้าใจเกี่ยวกับระบบต่างๆและสิทธิหน้าที่ต่างๆของตนจนนำไปสู่การพัฒนาอย่างเป็นระบบและเปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือลักษณะการเมืองท้องถิ่นต่อไปเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมทั้งส่งเสริมให้ความรู้เพิ่มเติมในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างเต็มรูปแบบต่อไป

5.2.2 เปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการแสดงออกของประชาชนที่มีสิทธิ์ในการเลือกตั้งที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน การวิเคราะห์ในส่วนนี้เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย จำนวน 5 ข้อ ดังต่อไปนี้

(1) ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ พบว่า $p\text{-value} = 0.764$ ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า เพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน เพราะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในปัจจุบันเปิดกว้างสำหรับทุกเพศ ทำให้มีความเข้าใจและมุมมองคล้ายกัน ต่อประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้านดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของ ผลการศึกษาของ จรรย์ พุมตาลเดี่ยว (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ ที่พบว่า ส่วนประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ ไม่แตกต่างกัน

(2) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน เพราะทุกช่วงวัยต่างได้รับ การเรียนรู้ และปลูกฝังคุณค่าประชาธิปไตย ผ่านระบบการศึกษาและสื่อสารสาธารณะเหมือนกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุทธินันท์ สุวรรณวิจิตร และคณะ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนไทยในเขตเทศบาลตำบล บ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี พบว่าประชาชนที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนไทยในเขตเทศบาลตำบล บ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(3) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน เพราะการเรียนรู้เรื่อง สิทธิ หน้าที่ และประชาธิปไตยเป็น ค่านิยมพื้นฐานของสังคมที่ทุกระดับการศึกษาได้รับการปลูกฝังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุทธินันท์ สุวรรณวิจิตร และคณะ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนไทยในเขตเทศบาลตำบล บ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนไทยในเขตเทศบาลตำบล บ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(4) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน เพราะสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ทางการเมืองเป็น สิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองทุกคน โดยไม่ขึ้นกับอาชีพช่องทางการสื่อสารและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการเมืองเปิดกว้างสำหรับทุกกลุ่มอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงปฏิเสธ

สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุทินันท์ สุวรรณวิจิตร และคณะ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนไทยในเขตเทศบาลตำบล บ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี พบว่าประชาชนที่มี อาชีพต่างกันมีความคิดเห็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนไทยในเขตเทศบาลตำบล บ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(5) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน เพราะสิทธิและหน้าที่ทางการเมืองเป็น สิทธิพื้นฐานที่ทุกคนได้รับเท่าเทียมกัน ไม่ขึ้นกับฐานะทางเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุทินันท์ สุวรรณวิจิตร และคณะ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนไทยในเขตเทศบาลตำบล บ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี พบว่าประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือน ต่างกันมีความคิดเห็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนไทยในเขตเทศบาลตำบล บ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

5.2.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

ข้อเสนอแนะ คือ การมีจิตใจที่ปรารถนาการปกครองแบบประชาธิปไตย ความยึดมั่นใน ความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล ควรมีความเชื่อมั่นในความสามารถของบุคคล ควรเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ควรมีความเชื่อมั่นในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การยึดถือในกติกาของการปกครองแบบประชาธิปไตย และควรสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง ทั้งนี้พุทธศาสนา ชุมพล (2548, หน้า 120) กล่าวว่าวัฒนธรรมทางการเมืองว่า เป็นความ โน้มเอียงที่มีความเชื่อมโยงกับการกระทำหรือพฤติกรรม ความโน้มเอียงเป็นบ้ำหลอม และตัวที่ให้ความหมายแก่การกระทำในตัวเอง ความโน้มเอียงทางการเมืองหรือวัฒนธรรมทางการเมืองไม่ได้กระทำอะไรเลย แต่มีฐานะเป็นอิทธิพลเชื่อมโยงมากกว่าเป็นอิทธิพลกำหนด กล่าวคือ ข้อเรียกร้องต่อระบบที่ดี ปฏิบัติได้ต่อบทกฏหมายข้อบังคับ การเกื้อหนุน การปฏิบัติตนของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถูกหล่อหลอมโดยความโน้มเอียงที่คนในสังคมมีส่วนร่วม

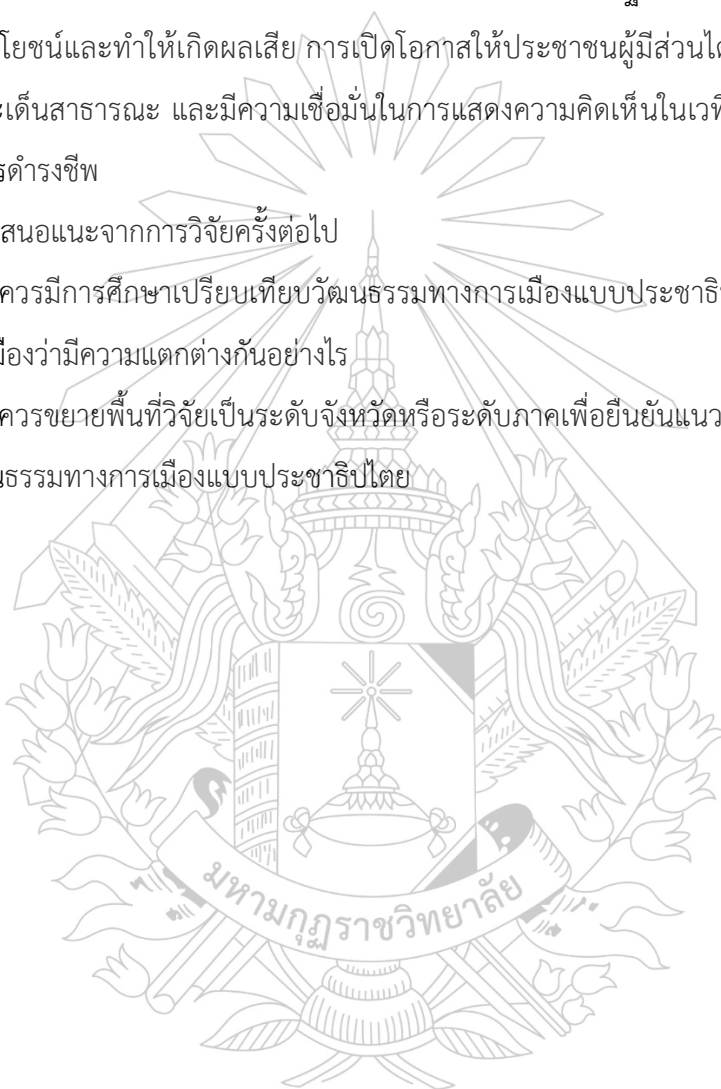
5.3. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

จากผลการศึกษา พบว่า ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำสุด ดังนั้นจึงต้องส่งเสริมและพัฒนาความเชื่อมั่นที่เราควรเชื่อฟังหรือมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับผู้ที่มีอำนาจมีฉะนั้นจะเป็นภัยแก่ตนเอง มีความเชื่อมั่น ว่าควรมีการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล ที่มาจากการเลือกตั้ง มีความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์และทำให้เกิดผลเสีย การเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็นประเด็นสาธารณะ และมีความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะอาจทำให้เสียเวลาในการดำรงชีพ

2. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยระหว่างภาคชนบทและภาคเมืองว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร
- 2) ควรขยายพื้นที่วิจัยเป็นระดับจังหวัดหรือระดับภาคเพื่อยืนยันแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

บรรณานุกรม

กิตติศักดิ์ ปรกติ. (2562). **กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กิตติศักดิ์ ปรกติ. (2562). **หลักนิติธรรมกับการตีความรัฐธรรมนูญไทย**. วารสารนิติศาสตร์, 48(2), 1-30.

จรัญ ทูมตาลเดี่ยว.(2564). **วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การ บริหารส่วนตำบล อำเภอรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ**. วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

จุมพล หนิมพานิช. (2548). **พัฒนาการทางการเมืองไทย อำมาตยาธิปไตย ธนาธิปไตยหรือประชาธิปไตย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จันทร์จิรา พูลจันทร์ และ สยาม คำปรีดา (2566) **ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี** วารสารวิจัยวิชาการ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน 2566) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

จักรพล บุญยประดิษฐ์ (2565) **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 9 หลักสี่-จตุจักร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ)สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ สำหรับนักบริหารคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ปีการศึกษา 2564**ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ชัยอนันต์ สมุทวนิช. (2545). **ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ กับการเมืองไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: พินเสศ.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2545). **ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วิชาษา.

ฐิติรัตน์ ทองเหนือ และปานวดี คุ่มจริง (2564) **การศึกษาพฤติกรรมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดภูเก็ต** นักศึกษาปริญญาตรี คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ทินพันธ์ นาคะตะ. (2546). **วิถีชีวิตไทย : วัฒนธรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่**. กรุงเทพฯ : สหาย
บล็อกการพิมพ์.

ธวัช ไชยสิทธิ์ (2566) **ทัศนคติทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุขของนักเรียนโรงเรียนนายสิบทหารบก** สารนิพนธ์ ตามหลักสูตรรัฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม พุทธศักราช
2566 ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสยาม

ธนศ อารณ์สุวรรณ. (2563). **ความเป็นมาของความคิดทางการเมืองในสยามไทย: บทความ
วิเคราะห์และตีความ** ว่าด้วยความคิดของไพร่กระฎุมพีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ในระยะก้าว
ผ่านจากสังคมไทยเดิม มาสู่การเป็นสังคมสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: สมมติ.

นพดล เห็นทาง (2565). **วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์ของมหาวิทยาลัยใน
จังหวัดปทุมธานี**.วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานีปีที่ 14 .หลักสูตรรัฐ
ประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

บุญใจ ศรีสถิตย่นรากุล. (2555). **การพัฒนาและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย : คุณสมบัติการ
วัดเชิงจิตวิทยา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประมวล รุจนเสรี. (2551). **ปฏิวัติวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: พรรคประชาชาติ.

พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. (2558). **วัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนกับการพัฒนา
ประชาธิปไตย**. รัฐสภาสาร, 63.

พฤทธิสาณ ชุมพล. (2548). **ระบบการเมือง : ความรู้เบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระสิริรัตนเมธี,พระปลัดวสันต์ วสนตเวที. (2564).**วัฒนธรรมทางการเมืองกับการพัฒนาระบอบ
ประชาธิปไตยในจังหวัดเลย**.วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์.ปีที่ 8 ฉบับที่ 12 เดือน
ธันวาคม 2564. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย.

พระชนันท์พิทักษ์ อริยมธ. (ธนภัทร์ภักดีกุล), พระครูโสภณปริยัติสุธี. (ศรีบรรตร ธิธมโม), สมยศ ปัญญามก. (2565). **วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา**. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม) 2565 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา.

พรชัย เทพปัญญา, พรราวพิชชา เถลิงพล, กฤษฏา พรหมเวศ, การุณย์ลักษณ์ พหลโยธิน (2564) **จับตามหาอำนาจรัสเซีย: ยุทธศาสตร์นโยบายต่างประเทศ เศรษฐกิจ การค้า ความมั่นคง และวัฒนธรรม** ฉบับตีพิมพ์: วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น : มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2564), หน้า 80-93 เผยแพร่เมื่อ 25 ธันวาคม 2564

มูลนิธิมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2524) พระไตรปิฎกภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๐ ข้อที่ [๔๗๙] บรรทัดที่ ๓๘๒๗-๓๘๙๙ หน้า ๑๖๕-๑๖๗.) https://84000.org/tipitaka/attha/m_siri.php?B=20&siri=84

พระไตรปิฎก (ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย). (๒๕๓๙). เล่มที่ ๒๐, ข้อ [๔๗๙], บรรทัด ๓๘๒๗-๓๘๙๙, หน้า ๑๖๕-๑๖๗. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ราตรี รัตติชัย. (2560). **ที่ได้ทำการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิ**. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ลิขิต ธีรเวคิน. (2529). **วัฒนธรรมทางการเมืองและการกล่อมเกลาริเริ่มรู้ทางการเมือง**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรรณธรรม กาญจนวรรณ. (2548). **วัฒนธรรมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย**. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา สถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,

วิสุทธิ โพธิ์แท่น. (2547). หน่วยที่ 14 **การบริหารราชการแผ่นดินกับจิตวิญญาณประชาธิปไตย**. ใน ประมวลชุดวิชา การเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์. นนทบุรี : สุโขทัยธรรมาธิราช.

วินิจ ฝาเจริญ (2563). **วัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมืองที่ประชาชนคาดหวังในสังคม**

ประชาธิปไตยของไทย.วารสารบัณฑิตแสงโคมค ำ ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 | กรกฎาคม – ธันวาคม 2563.

วินิจ ฝาเจริญ , พระครูปลัดนิเวช ชินวโร , พระครูสุตวรธรรมกิจ (2564). **วัฒนธรรมทางการเมือง**

แบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล เขิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด

จังหวัดเชียงใหม่.วารสารสันติสุขปริทรรศน์ ปีที่ 2 ฉบับที่2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2564).

สำเร็จ จันทรสุวรรณ และสุวรรณ บัวทวน. (2547). **การวิจัยทางสังคมศาสตร์.** ภาควิชาสังคมวิทยา

และมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุพัฒน์ อนนธ์จารย์. (2558). **รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสนา.** ภาควิชาพุทธศาสตร์ คณะศาสนา

และปรัชญา วิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีล้านช้าง วิทยาเขตศรีล้านช้าง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

สุทินันท์ สุวรรณวิจิตร1, สรรเสริญ อินทรรัตน์2, ธนภฤต โพธิ์เงิน3, สมนึก สอนเนย4และเตือนใจ

ผาสุก5 (5 กันยายน –ตุลาคม 2566) **วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของ**

ประชาชนไทยในเขตเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี วารสารฉบับนี้เป็นฉบับที่ 5 ประจำปีพุทธศักราช 2566

สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2548). **การเมือง : แนวคิดและการพัฒนา.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมอธรรม.

สิระธนา วิเศษ. (2562). **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะ**

กรณีเทศบาลปลับปลานารายณ์ อำเภอเมืองจันทร์บุรี. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุชาติ เศรษฐมาลินี. (2561). **วัฒนธรรมทางการเมืองไทย: ปัจจัยและพลวัตทางการเมือง.**

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุรสิทธิ์ วชิรขจร. (2562). **การเมืองและการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.**

สุเทวี คงคุณ (2563) **วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา วิทยาลัยกฎหมาย**

และการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พ.ศ. 2563 วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2565

เอนก เหล่าธรรมทัศน์, (2550). **ประชาธิปไตยท้องถิ่น**: แง่คิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น (กรุงเทพฯ: มูลนิธิสธารณสุขแห่งชาติ)

เอกพลณัฐ ญัฐพัชรนันท์, “ผลสะท้อนจากการต่อสู้ของขบวนการคนจนและคนด้อยอำนาจในสังคมไทย ตั้งแต่ปี 2531-2549,” วารสารสังคมศาสตร์ 40,

อรรพรรณ สว่างอารมณ์ (2563) การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น: กรณีศึกษาอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการเมืองและยุทธศาสตร์การพัฒนา คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อนุชา พลกุล, พระสมุห์อาคม อาคมธีโร, ปกรณ์ เนตรขำ (2565) **การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี** ส่วนงาน : วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

Austin Ranney. (1958). **The Governing of Man**. New York Holt, Rinehart and Company.

Andrew Heywood, **Key Concepts in Politics** (New York: Palgrave Macmillan, 2000), p. 250.

Daniel, Wit. (1963). **Comparative Political Institutes**. New York: Holt Rhinehart and Winston.

Frank Cunningham, **Theories of Democracy: A Critical Introduction** (London: Routledge, 2002).

Garrial A., and G. Bingham. (1980). **Comparative Politics Today : A World View**. Boston: Little, Brown and Company.

Jarol B, Manheim. (1975). **The politics Within**. N.J. : Prentice Hall,

Lucian W Pye. (1965). **Personality and Nation-Building** : Burma' s Search for Identity.
New Haven : Yale University Press.

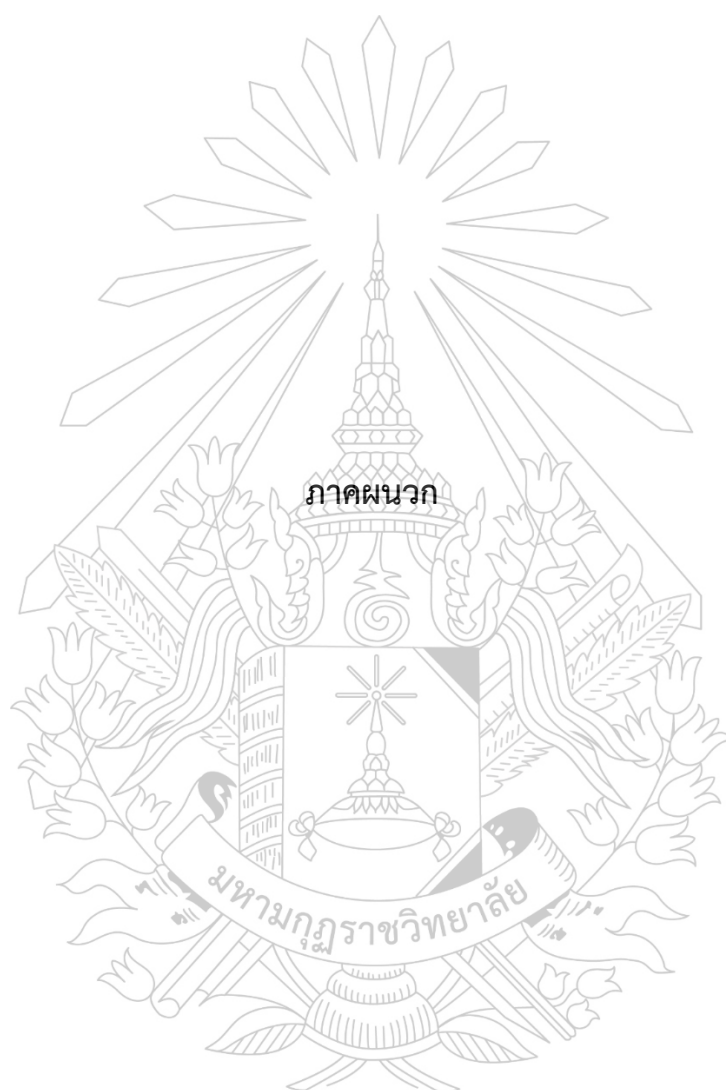
Milton, Yinger. (1962). **Religion Society and Individual**. New York : The Macmillan.

sidney Verba, **Comparative Political Culture**, in Lucian W. Pye and Sidney Verba,
ed., **Political Culture and Political Development**, (N.J.: Princeton
University Press, 19651,

Talcot Parson. (1956). **Essay in Sociological Theory Pure and Applies**. New York:
The Free Press of Flencoe.

https://84000.org/tipitaka/attha/m_siri.php?B=20&siri=84

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. รศ.ดร. ภาสกร ดอกจันทร์ วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก Ph.D. (Social Science), ปริญญาโท ศศ.ม. (รัฐศาสตร์), ปริญญาตรี ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม

2. ผศ.ดร. ศตวรรษ สงกาพันธ์ วุฒิการศึกษา รป.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์), ศน. ม. (รัฐศาสตร์),ปร.ด. รัฐศาสตร์) สังกัดวิทยาลัยสงฆ์เลย ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร) วิทยาลัยสงฆ์เลย

3. ผศ.ดร. วรเชษฐ์ ไทอิน วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก ร.ด. (รัฐศาสตร์), ปริญญาโท รป.ม.(รัฐประศาสนศาสตร์) ปริญญาตรี ศษ.บ.(สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ที่ อว ๗๔๑๘/ว ๒๔๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

๒๘ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (OC)

เจริญพร ผศ.ดร.ศตวรรษ สงกานัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวภาวณี แสงนาก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง "วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย" โดยมี รศ.ดร.สุพัตน์ อนันท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ขรลุตามวัตถุประสงค์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงได้ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ และขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

นางสาวภาวณี แสงนาก ผู้วิจัย โทร. ๐๖๒-๑๔๑๒๔๕๘

อินดีเป็รผู้ตรวจเรื่อง

ด.ก. สนิทระ รงกผล

๓๐ เม.ย. ๒๕๖๘

ที่ อว ๗๔๑๘/ว ๒๔๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

๒๘ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร รศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวภาวิณี แสงนาก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย” โดยมี รศ.ดร.สุพัฒน์ อนนท์จรรย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับภาควิชาในครั้ง นี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

นางสาวภาวิณี แสงนาก ผู้วิจัย โทร. ๐๖๖-๑๔๑๒๔๕๘

- รศ.ดร.ภาสกร
- โยธธรรค/ศิริวัฒน์วิเศษ
Qnirerwae/ลค

๑ พ.ค. ๒๕๖๘

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

ที่ อว ๗๔๑๘/ว ๓๑๖

เทศบาลตำบลศรีสงคราม

รับเลขที่ 1120

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๕๖๐๐

โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย (Try out)

เจริญพร ร้อยตำรวจโท จริญญา ปลัดชู นายกเทศมนตรีตำบลศรีสงคราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วย นางสาวภาวิณี แสงนาก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง "วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสงคราม อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย" โดยมี รศ.ดร.สุพัฒน์ อนันต์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวภาวิณี แสงนาก นำแบบสอบถามไปทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (Try out) เพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นักศึกษาลำดับขึ้น รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้ เว้น ปลัด ทด.ศรีสงคราม

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

เรียน นว. นายกเทศมนตรีตำบลศรีสงคราม

☒ เพื่อโปรดทราบ☒ ยื่นมา

(นางสาวอุไรวรรณ สิมสวัสดิ์)

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

(พระสุเมธีวชิโรดม, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

เพื่อโปรด

☐ ทราบ☐ มอบตามเสนอ☐ พิจารณามอบ.....☐ พิจารณามอบ.....☐ พิจารณามอบ.....☐ พิจารณามอบ.....☐ พิจารณามอบ.....☐ พิจารณามอบ.....☐ พิจารณามอบ.....☐ พิจารณามอบ.....☐ พิจารณามอบ.....☐ พิจารณามอบ.....☐ พิจารณามอบ.....☐ พิจารณามอบ.....☐ พิจารณามอบ.....☐ พิจารณามอบ.....☐ พิจารณามอบ.....

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

นางสาวภาวิณี แสงนาก ผู้วิจัย โทร. ๐๖๒-๑๔๑๒๕๔๘ ร้อยตำรวจโท

(จริญญา ปลัดชู)

นายกเทศมนตรีตำบลศรีสงคราม

(นายกณะศักดิ์ จันทิมา)

ปลัดเทศบาลตำบลศรีสงคราม

ภาคผนวก ง

หนังสือขออนุญาตลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ๒๖๓๔/ว ๓๐๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนเมือง จ.เลย ๔๓๐๐๑
โทร. ๐-๔๒๘๘-๐๔๒๔

๓๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์

เจริญ **นางพัชร์ เพลิง**

ผู้ช่วยบัณฑิตบัณฑิต บัญชี ๑

สีที่ส่งด้วย แบบสอบถามเพื่อกรณียุติ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวภาวิณี แสงนาค นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้ใบอนุญาตให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "วัฒนธรรมทางการเมืองและประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย" โดยมี รศ.ดร.พัชร์ เพลิง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอขออนุญาตขออนุญาตให้ นางสาวภาวิณี แสงนาค นักศึกษาระดับปริญญาโท เป็นตัวแทนไปขอเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งไม่ได้เป็นการจัดทำเพื่อประโยชน์ส่วนตนแต่เป็นการทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของสังคมและประเทศชาติ

ขอเรียนขอความกรุณาโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ตอบเป็นกรณีไป หากมีข้อสงสัยประการใด

ขอเจริญพร

มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๘๖๖๑๖

นางสาวภาวิณี แสงนาค ผู้วิจัย โทร. ๐๖๒-๑๔๙๐๔๕๘

ที่ ๒๖ ๒๒๖๘/ว ๓๐๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๕๒๐๐๐

โทร. ๐-๔๒๖๒๒-๐๔๒๔๔

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิจัย

เจริญพร นายสุรศักดิ์ อินทสัทธา

ผู้ช่วยงานโศก ๒๒๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวภาวิณี แสงนาค นักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้ขอขออนุญาตให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "วัฒนธรรมการดื่มเบียร์ของชาวยุโรปในประเทศไทยในองค์การบริการส่วนกลางจังหวัด อ่างทอง" โดยมี "วัดราชโอรสาราม" โดยวัดราชโอรสาราม เป็นสถานที่ที่ศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้มีเอกสารแนบมาด้วย

ในการขอขออนุญาตใช้สถานที่ดังกล่าวเพื่อทำวิจัย ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ นักศึกษาวินิจฉัยและนำผลการวิจัยไปใช้ในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งเป็นการทำวิจัยเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการที่ตนศึกษา หรือผู้อื่นแล้ว

จึงขอความอนุเคราะห์พิจารณาอนุญาตให้ใช้สถานที่ดังกล่าวเพื่อทำวิจัย และขอความอนุเคราะห์พิจารณา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้ประสาน

ณัฏฐ์วิทย์ วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๘๖๖๐๖

นางสาวภาวิณี แสงนาค ผู้วิจัย โทร. ๐๖๒-๔๔๗๒๖๕๖

นายสุรศักดิ์ อินทสัทธา

ที่ สว ๗๖๔/ว ๓๐๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๗๕๐๐๐
โทร. ๐-๕๒๔๘-๐๕๒๕

๓๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความร่วมมือร่วมใจอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

เจริญพร นายธำพร สุพรรณสินธุ์ ผู้ใหญ่บ้านโนนโพนนาะ หมู่ ๓

อ.ศรีสงคราม จ.บึงกาฬ

ด้วย นายธำพร สุพรรณสินธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสงคราม อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย” โดยมี ศ.ดร.สุวัฒน์ นันทิยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกทำงานชิ้นนี้ด้วยตัวเอง

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความร่วมมือจากคุณอุปนายัด นายธำพร สุพรรณสินธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท ให้ช่วยประสานงานกับประธานสภาตำบลศรีสงคราม เพื่อให้ทราบถึงประเด็นสำคัญของการทำวิจัยซึ่งนำไปสู่การวิจัยของชุมชนต่อไป และขอความร่วมมือจากสภาตำบลศรีสงคราม ในการอำนวยความสะดวกแก่การดำเนินงานวิจัย

ในโอกาสที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสมาปฏิบัติหน้าที่ที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ขอเรียนขอความร่วมมือจากคุณอุปนายัด นายธำพร สุพรรณสินธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๕๐-๘๔๖๑๐๖

นางสาวภาวิณี แสงนาค ผู้วิจัย โทร. ๐๖๒-๔๔๐๒๖๕๕

นายธำพร สุพรรณสินธุ์

ที่ สว.๗๗๘/ว ๓๐๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตสุโขทัย อ.เมือง จ.สุโขทัย ๖๓๐๐๐
โทร. ๐-๖๖๐๘-๐๕๖๕

๗๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำ

เจริญพร **ราชภัฏ วังทองมา****ผู้ทรงอำนาจแล้ว ๖ ๕**

ซึ่งที่ส่งด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวกรวิณี แสงมาก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุโขทัย ได้ยื่นขอใช้พื้นที่ในการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "วัฒนธรรมการเมืองแบบจารีตประเพณีของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองวัง อ.เมือง จ.สุโขทัย" โดยมี ราชภัฏ วังทองมา เป็นพื้นที่วิจัย ซึ่งได้ใช้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้ นางสาวกรวิณี แสงมาก นำแบบสอบถามที่ได้ไปเก็บข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งนำไปสู่การวิจัยข้อมูลในพื้นที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนราชการต่อไป ขอแสดงความเคารพที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว

จึงเรียนขอไปยังท่านผู้บังคับบัญชาและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตสุโขทัย โทร. ๐๖๖-๘๖๐๖๓๖

นางสาวกรวิณี แสงมาก ผู้วิจัย โทร. ๐๖๖-๘๖๐๖๓๖

อนึ่งจาก
✓
คณบดี วิทยาลัย

ที่ ๒๖ ๒๕๖๔/ว ๒๐๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตศรีล้านช้าง ส.เมือง จ.สธ ๔๒๐๐๑

โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๕๐๕

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมสำเนาเอกสารไว้ใช้

เจริญพร **นายสมนึก สอนิธิกุล** ผู้ใหญ่บ้านตำบลบ้านม่วง หมู่ ๕

สังกัด อบต.บ้านม่วง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นาสารภากาณี แสงนาถ นามสกุล สอนิธิกุล เป็นบุตรของ นายสมนึก สอนิธิกุล และ นางสมศรี สอนิธิกุล ผู้ปกครองบ้านม่วง หมู่ ๕ ตำบลบ้านม่วง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ได้ยื่นขอขานี้ให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “วัฒนธรรมการเดินแบบนางสาวไทยของภาคอีสานในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร” โดยมี รศ.ดร.สุชาติพันธุ์ บรรณรักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้รับทราบและขอความอนุเคราะห์ให้ท่านรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการเดินแบบนางสาวไทยของภาคอีสานในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำนวน ๑ ชุด และขอความอนุเคราะห์ให้ท่านส่งเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้รับทราบและขอความอนุเคราะห์ให้ท่านส่งเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ด้วย

ในโอกาส

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒๘๓๕๐๐๖

นางสาวภาณี แสงนาถ ผู้วิจัย โทร. ๐๒๐-๔๒๘๓๕๐๐๖

๒๕๖๔
สมนึก สอนิธิกุล

ที่ ยว ๙๙๘๘/ว ๓๐๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตวังน้อย อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๙๐๐๐
โทร. ๐-๙๖๘๓-๐๙๓๙

๓๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญตก นามสเนง จันทะนัง ผู้ใหญ่บ้านปากขวาง หมู่ ๖

สังกัด อบต.วังน้อย อ.เมือง จ.ลพบุรี จำนวน ๓ ชุด

ด้วย นางสาวภาวิณี แสงนาก นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตวังน้อย ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบจารีตประเพณีของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย” โดยมี รศ.ดร.สุภาวดี แสนคำมณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ ผู้วิจัยขอคำวินิจฉัยจากท่านเป็นไปด้วยความจำเป็นเรื่อง ขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้ นางสาวภาวิณี แสงนาก นักศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นผู้วิจัยไปขอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยเพื่อนำไปใช้ในการจัดทำสารนิพนธ์ตามรูปแบบที่กำหนด โดยขอแจ้งความเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว

ขอเรียนพยานที่ไว้แก่สาธารณชนว่า ความสมัครใจ ของผู้ให้ข้อมูลปรากฏในนาม นางสาวภาวิณี

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตวังน้อย โทร. ๐๙๖-๘๘๖๖๖๖

นางสาวภาวิณี แสงนาก ผู้วิจัย โทร. ๐๖๖-๙๔๖๖๙๙๙

ที่ ยว ๗๖๗๘/ว ๓๐๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน จังหวัด อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๖๐๐๐
โทร. ๐-๔๖๖๘๑-๐๔๑๕

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร **นายสมพันธ์ สีตา**

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓ ชุด

ด้วย นางสาวภาวิณี แสงมาก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ได้ขอข้อมูลที่ใช้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น" โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อ อยากรู้ว่า เป็นอย่างไรที่ประชาชนได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในกรณีที่ได้ทำการดำเนินการตามเป็นไปคือขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้ นางสาวภาวิณี แสงมาก นักศึกษาระดับปริญญาโท ไปเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งนำไปสู่การจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไปในรูปแบบของวิทยานิพนธ์ โดยขอความอนุเคราะห์แบบมาพร้อมนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอความอนุเคราะห์ ขออนุญาตทำแบบสอบถาม ในโอกาสนี้

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัด อ.เมือง จ.ขอนแก่น โทร. ๐๔๖-๗๐๕๖๐๖

นางสาวภาวิณี แสงมาก ผู้วิจัย โทร. ๐๖๒-๔๔๐๒๗๕๘

- อนุญาติ

นายสมพันธ์ สีตา

มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย

วิทยาสารคดีสำนักงาน อ.เมือง จ.เลย ๕๐๐๐๐

1979. 0-010018-0-0010018

 $\frac{d}{dt} \int_{\Omega} \rho \, dx = 0$

www.pearsoned.co.uk

เรื่อง ขอการอนุญาตทำรบบรางขุดลอกคลอง

1980s 1990s

~~SECRET~~

ស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាព ធម្មតា

ชื่อที่ออกด้วย แบบเลขฐานเพื่อกรอกรหัส จำนวน ๑ ชุด

ศูนย์สารสนเทศฯ มีหน้าที่ในการสนับสนุนวิชาการ หลักสูตร ศึกษาดูงานตามพันธกิจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยบุคคลากรเข้าได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำภารกิจเพื่อ “พัฒนาระบบการมีแบบบารมีวิทยายุทธของพระในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสวัสดิ์ อ.สามโก้ จ.ชัยนาท” โดยมี วัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑.ในการจัดทำนิเทศฯ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

โครงการนี้เป็นหนึ่งในโครงการที่สนับสนุนโดย กองความยั่งยืน บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น

1. CH_3COOH
- CH_3COOH

ผู้ประสานงาน

ប្រតិភូវិទ្យាល័យ វិទ្យាល័យពេជ្រក្រីក្រ ភ្នំពេញ, ០៨០២៤០៤០៤០៤

អាស័យដ្ឋាន: ភ្នំពេញ, កម្ពុជា | ទូរស័ព្ទ: +៨៥៥ ៩៣ ៩៩៩ ៩៩៩

ที่ ๒๖ ๒๕๖๘/ว ๓๐๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
 โทร. ๐-๔๓๐๘๐-๐๔๓๔

๓๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความเห็นชอบร่างระเบียบว่าด้วยการวิจัย

เจริญพร นามพระจักร์ กุญชรวิเศษ นามโสภณวิภากร หนู ๑๑

ซึ่งมีผลด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓ ชุด

ด้วย นางสาวภาวิณี แสงนาค นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของชาวอีสานในเขตเมืองกับการมีส่วนร่วมของวิสาหกิจ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย” โดยมี รศ.ดร.สุวิทย์ สอนคำภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ในการนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอความเห็นชอบในใบคำขอความเห็นชอบ เพื่อขอความเห็นชอบและอนุญาตให้ นางสาวภาวิณี แสงนาค นำแบบสอบถามวิจัยไปเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยซึ่งนำไปสู่การได้ค่าจ้างจากผู้วิจัยและแบบสอบถามดังกล่าวไป ในนามของคณะอาจารย์ที่แนะนำพร้อมนี้แล้ว

เป็นอันว่าความเห็นชอบและการอนุญาตให้ นางสาวภาวิณี แสงนาค นำแบบสอบถามวิจัยไปเก็บข้อมูล

ผู้ประสาน

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น โทร. ๐๔๓๐๘๐๘๐๖

นางสาวภาวิณี แสงนาค ผู้วิจัย โทร. ๐๖๒-๑๘๐๒๕๕๘

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่องานวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

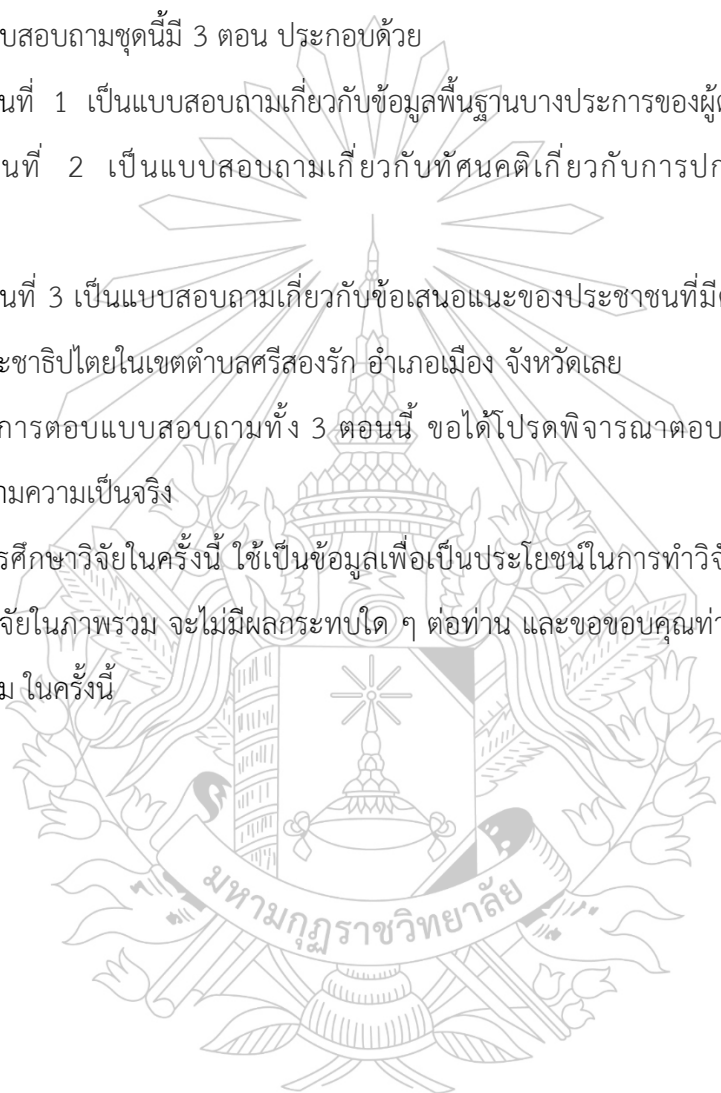
เรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตองค์การบริหาร

ส่วนตำบล

ศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน ประกอบด้วย
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานบางประการของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในเขตตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย
2. ในการตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอนนี้ ขอได้โปรดพิจารณาตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อตามความเป็นจริง
3. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ใช้เป็นข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยเท่านั้น และจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่าน และขอขอบคุณท่านที่ได้อนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ในครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานบางประการของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านเพียงคำตอบเดียว

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง () 3. เพศทางเลือก

2. อายุ

- () 1. 18- 30 ปี () 2. 31-50 ปี () 3. มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

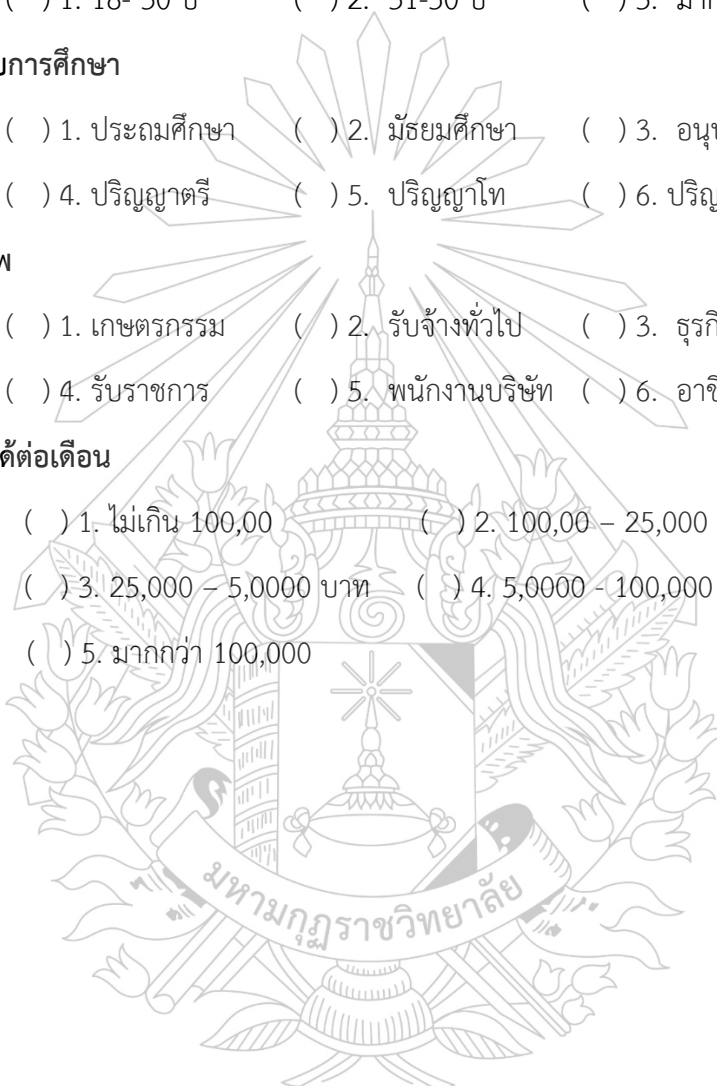
- () 1. ประถมศึกษา () 2. มัธยมศึกษา () 3. อนุปริญญา / ปวส.
() 4. ปริญญาตรี () 5. ปริญญาโท () 6. ปริญญาเอก

4. อาชีพ

- () 1. เกษตรกรรม () 2. รับจ้างทั่วไป () 3. ธุรกิจส่วนตัว
() 4. รับราชการ () 5. พนักงานบริษัท () 6. อาชีพอื่น ๆ

5. รายได้ต่อเดือน

- () 1. ไม่เกิน 100,00 () 2. 100,00 – 25,000 บาท
() 3. 25,000 – 5,0000 บาท () 4. 5,0000 - 100,000 บาท
() 5. มากกว่า 100,000

ตอนที่ 2 วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย

คำชี้แจง ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และได้กำหนดน้ำหนักคะแนนออกเป็น 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึงมีความ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึงมีความ เห็นด้วย
- 3 หมายถึงมีความ เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึงมีความ ไม่เห็นด้วย
- 1 หมายถึงมีความ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย					
1. ท่านมีความเชื่อมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เป็น การปกครอง ของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนใน ระดับใด					
2. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าประชาชนของไทยมีความเข้าใจใน ระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขในระดับใด					
3. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าในการไปเลือกตั้งถือว่าเป็นวิธีการมี ส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเพียงวิธีการเดียวในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยในระดับใด					
4. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตย สามารถปกป้องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้ในระดับใด					
5. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครองที่ดีที่สุดในระดับใด					
รวม					

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรี สองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์					
6. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่ามนุษย์ทุกคนมี ศักดิ์ศรีโดยกำเนิดในระดับใด					
7. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าประชาชนทุกคน มีโอกาสเท่าเทียมกันทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับใด					
8. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าศักดิ์ศรีของ มนุษย์ไม่สามารถลบล้างได้ในระดับใด					
9. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าสังคมมีหน้าที่ ปกป้องและส่งเสริมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของ ทุกคนในระดับใด					
10. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าการศึกษาคควร เน้นย้ำถึงความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ในระดับใด					
รวม					

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตย					
11. ท่านมีความเชื่อมั่นในเรื่องการเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าหญิงหรือชายควรมีสิทธิทางการเมืองเท่าเทียมกันในระดับใด					
12. ท่านมีความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยนั้นเสียงข้างน้อยต้องได้รับการคุ้มครองเพื่อเป็นหลักประกันว่าการแก้ปัญหาจะนำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมในระดับใด					
13. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดถ้าพรรคการเมืองที่ได้เสียงข้างมากได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลเพราะพรรคนั้นได้ สส. มาจากการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในระดับใด					
14. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าระบบรัฐสภาไทยไม่ควรมียพรรคฝ่ายค้านเพราะอย่างไรก็ไม่สามารถตรวจสอบรัฐบาลได้					
15. ท่านมีความเชื่อมั่นในรัฐบาลต่อการบริหารประเทศให้มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงกฎระเบียบในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับใด					
รวม					

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรี สองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง					
16. ท่านมีความเชื่อมั่นในการที่จะไปใช้สิทธิ ลงคะแนนทุกครั้งเมื่อมีการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่นในระดับใด					
17. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดกับการปกครองแบบ ประชาธิปไตยที่ไม่ควรมีการเมืองภาคประชาชน เพราะจะทำให้เกิดความวุ่นวายในระดับใด					
18. ท่านมีความเชื่อมั่นว่าประชาชนควรมีสิทธิใน การถอดถอนหรือเรียกร้องร้องให้ข้าราชการหรือ นักการเมืองที่มีพฤติกรรมการทุจริตในระดับใด					
19. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าการเมืองที่มี ความขัดแย้งและมีการทุจริตกันมากประชาชนไม่ ควรเข้าไปเกี่ยวข้องในระดับใด					
20. ท่านมีความเชื่อมั่นในการออกไปใช้สิทธิ เลือกตั้งเป็นวิธีการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็น วิถีทางที่ดีที่สุดในระบอบประชาธิปไตยในระดับใด					
รวม					

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสอง รัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง					
21. ท่านมีความเชื่อมั่นในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนในระดับใด					
22. ท่านมีความเชื่อมั่นในการรักษากฎระเบียบวินัย อย่างเคร่งครัดในสังคมเป็นสิ่งจำเป็นในการรักษา ความสงบเรียบร้อยในระดับใด					
23. ท่านมีความเชื่อมั่นว่าประชาชนแต่ละคนมี ศักยภาพที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมให้เจริญก้าวหน้าใน ระดับใด					
24. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าการไปใช้สิทธิ เลือกตั้งทุกครั้งคะแนนเสียงของเราสามารถ เปลี่ยนแปลงสังคมไปในทางที่ดีขึ้นในระดับใด					
25. ท่านมีความเชื่อมั่นในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตาม กฎหมายและข้อบังคับของรัฐหรือไม่ในระดับใด					
รวม					

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรี สองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการ					
26. ท่านมีความเชื่อมั่นในประเทศไทยต้องมีผู้นำ ทางการเมืองจากการรัฐประหารเท่านั้น บ้านเมืองจึงจะสงบสุขในระดับใด					
27. ท่านมีความเชื่อมั่นในการมอบอำนาจการ ปกครองประเทศให้แก่ผู้นำเพียงคนเดียวเป็นสิ่ง ที่ถูกต้องในระดับใด					
28. ท่านมีความเชื่อมั่นว่าข้าราชการต้องเคารพ เชื่อฟังผู้บังคับบัญชาและห้ามวิพากษ์วิจารณ์ ผู้บังคับบัญชาในระดับใด					
29. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าประชาชนสมัย นี้กระด้างกระเดื่องไม่ให้เกียรติข้าราชการเหมือน ในอดีตในระดับใด					
30. ท่านมีความเชื่อมั่นในสถานการณ์ของ ประเทศที่เกิดวิกฤติทางการเมืองขึ้นทหารควร จะเข้ามาควบคุมสถานการณ์แทนตำรวจใน ระดับใด					
รวม					

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการไว้วางใจและการมองโลกในแง่ดี 31. ท่านมีความเชื่อมั่นในความจริงที่คนส่วนใหญ่เป็นคนดีไม่ชอบเอาเปรียบและสามารถปกครองตนเองได้ในระดับใด					
32. ท่านมีความเชื่อมั่นว่าคนเราโดยทั่วไปอาจมีนิสัยเห็นแก่ตัวมาตั้งแต่กำเนิดจึงต้องใช้การปกครองระบอบประชาธิปไตยสังคมจึงจะสงบสุขได้ในระดับใด					
33. ท่านมีความเชื่อมั่นในความคิดเห็นที่แตกต่างของกลุ่มในสังคมนั้นจะนำไปสู่การพัฒนาทางการเมืองในระดับใด					
34. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดกับบุคคลที่ไม่ว่ามีการศึกษาน้อยก็ยังมีอิสระในการเลือกดำรงชีวิตตามวิถีชีวิตของตนเองในระดับใด					
35. ท่านมีความเชื่อมั่นในการเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่วนใหญ่ก็เพื่อผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้องในระดับใด					
รวม					

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมือง จังหวัดเลย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล 36. ท่านมีความเชื่อมั่นในการแสดงความ ความเห็นในเวทีสาธารณะอาจทำให้เสียเวลาใน การดำรงชีพในระดับใด					
37.ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าควรมีการ วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลที่มา จากการเลือกตั้งในระดับใด					
38.ท่านมีความเชื่อมั่นในการแสดงความ ความเห็นที่ขัดแย้งกับรัฐบาลที่มาจากการ เลือกตั้งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์และทำให้ เกิดผลเสียในระดับใด					
39. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดกับการเปิด โอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ แสดงความคิดเห็นประเด็นสาธารณะใน ระดับใด					
40. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดที่เราควรเชื่อ ฟังหรือมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับผู้ อำนาจมีฉะนั้นจะเป็นภัยแก่ตนเองในระดับ ใด					
รวม					

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทางของประชาชนที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

1.ท่านมีข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองด้านความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างไร

.....

.....

.....

2.ท่านมีข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองด้านความยึดมั่นเชื่อถือในหลักความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างไร

.....

.....

.....

3.ท่านมีข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองด้านความเคารพกติกาการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างไร

.....

.....

.....

4.ท่านมีข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างไร

.....

.....

.....

5.ท่านมีข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองด้านจิตสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

6.ท่านมีข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางเมืองด้านการไว้วางใจและการมองโลก
ในแง่ดีอย่างไร

7.ท่านมีข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางเมืองด้านการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมี
เหตุผลอย่างไร

8.ท่านมีข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางเมืองด้านจิตใจไม่ฝักใฝ่เผด็จการอย่างไร

ภาคผนวก ฉ

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง						
1	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2	1	1	0	2	0.66	สอดคล้อง
3	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
5	1	1	0	2	0.66	สอดคล้อง
ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง						
6	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
7	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
8	1	1	0	2	0.66	สอดคล้อง
9	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
10	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง						
11	1	1	0	2	0.66	สอดคล้อง
12	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
13	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
14	1	1	0	2	0.66	สอดคล้อง
15	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าความตรงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ข้อ ที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
ด้านการสนับสนุนทางการเมือง						
16	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
17	1	1	0	2	0.66	สอดคล้อง
18	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
19	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
20	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ด้านการยอมรับความคิดเห็นทางการเมือง						
21	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
22	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
23	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
24	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
25	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ตารางที่ 1.15 แสดงความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ข้อคำถาม	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1. ท่านมีความเชื่อมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เป็น การปกครอง ของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนใน ระดับใด	.979
2. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าประชาชนของไทยมีความเข้าใจใน ระบบการปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขในระดับใด	.979
3. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าในการไปเลือกตั้งถือว่าเป็นวิธีการ มีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเพียงวิธีการเดียวในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยในระดับใด	.979
4. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตย สามารถปกป้องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้ในระดับใด	.979
5. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ดีที่สุดในระดับใด	.979
6. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่ามนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีโดยกำเนิดใน ระดับใด	.979
7. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าประชาชนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียม กันทางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับใด	.979
8. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าศักดิ์ศรีของมนุษย์ไม่สามารถลบ ล้างได้ในระดับใด	.979
9. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าสังคมมีหน้าที่ปกป้องและส่งเสริม ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคนในระดับใด	.979
10. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าการศึกษาคควรเน้นย้ำถึง ความสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในระดับใด	.979

ตารางที่ 1.15 แสดงความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) (ต่อ)

ข้อคำถาม	Cronbach's Alpha if Item Deleted
11. ท่านมีความเชื่อมั่นในเรื่องการเคารพสิทธิการปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าหญิงหรือชายควรมีสติทางการเมืองเท่าเทียมกันในระดับใด	.979
12. ท่านมีความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยนั้นเสียงข้างน้อยต้องได้รับการคุ้มครองเพื่อเป็นหลักประกันว่าการแก้ปัญหาจะนำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมในระดับใด	.979
13. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดถ้าพรรคการเมืองที่ได้เสียงข้างมากได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลเพราะพรรคนั้นได้ สส. มาจากการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในระดับใด	.979
14. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าระบอบรัฐสภาไทยไม่ควรมีพรรคฝ่ายค้านเพราะอย่างไรก็ไม่สามารถตรวจสอบรัฐบาลได้	.979
15. ท่านมีความเชื่อมั่นในรัฐบาลต่อการบริหารประเทศให้มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงกฎระเบียบในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับใด	.979
16. ท่านมีความเชื่อมั่นในการที่จะไปใช้สิทธิลงคะแนนทุกครั้งเมื่อมีการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นในระดับใด	.979
17. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดกับการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ไม่ควรมีการเมืองภาคประชาชนเพราะจะทำให้เกิดความวุ่นวายในระดับใด	.979
18. ท่านมีความเชื่อมั่นว่าประชาชนควรมีสติในการถอดถอนหรือเรียกร้องร้องให้ข้าราชการหรือนักการเมืองที่มีพฤติกรรมการทุจริตในระดับใด	.979
19. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าการเมืองที่มีความขัดแย้งและการทุจริตกันมากประชาชนไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้องในระดับใด	.979
20. ท่านมีความเชื่อมั่นในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นวิธีการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นวิถีทางที่ดีที่สุดที่สุุดในระบอบประชาธิปไตยในระดับใด	.979

ตารางที่ 1.15 แสดงความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) (ต่อ)

ข้อคำถาม	Cronbach's Alpha if Item Deleted
21. ท่านมีความเชื่อมั่นในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนในระดับใด	.979
22. ท่านมีความเชื่อมั่นในการรักษากระบือวินัยอย่างเคร่งครัดในสังคมเป็นสิ่งจำเป็นในการรักษาความสงบเรียบร้อยในระดับใด	.979
23. ท่านมีความเชื่อมั่นว่าประชาชนแต่ละคนมีศักยภาพที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมให้เจริญก้าวหน้าในระดับใด	.979
24. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งคะแนนเสียงของเราสามารถเปลี่ยนแปลงสังคมไปในทางที่ดีขึ้นในระดับใด	.979
25. ท่านมีความเชื่อมั่นในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของรัฐหรือไม่ในระดับใด	.979
26. ท่านมีความเชื่อมั่นในประเทศไทยต้องมีผู้นำทางการเมืองจากการรัฐประหารเท่านั้นบ้านเมืองจึงจะสงบสุขในระดับใด	.979
27. ท่านมีความเชื่อมั่นในการมอบอำนาจการปกครองประเทศให้แก่ผู้นำเพียงคนเดียวเป็นสิ่งที่ถูกต้องในระดับใด	.979
28. ท่านมีความเชื่อมั่นว่าข้าราชการต้องเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาและห้ามวิพากษ์วิจารณ์ผู้บังคับบัญชาในระดับใด	.979
29. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าประชาชนสมัยนี้กระด้างกระเดื่องไม่ให้เกียรติข้าราชการเหมือนในอดีตในระดับใด	.979
30. ท่านมีความเชื่อมั่นในสถานการณ์ของประเทศที่เกิดวิกฤติทางการเมืองขึ้นทหารควรเข้ามาควบคุมสถานการณ์แทนตำรวจในระดับใด	.979
31. ท่านมีความเชื่อมั่นในความจริงที่คนส่วนใหญ่เป็นคนดีไม่ชอบเอาเปรียบและสามารถปกครองตนเองได้ในระดับใด	.979
32. ท่านมีความเชื่อมั่นว่าคนเราโดยทั่วไปอาจมีนิสัยเห็นแก่ตัวมาตั้งแต่กำเนิดจึงต้องใช้การปกครองระบอบประชาธิปไตยสังคมจึงจะสงบสุขได้ในระดับใด	.979

ตารางที่ 1.15 แสดงความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) (ต่อ)

ข้อคำถาม	Cronbach's Alpha if Item Deleted
33. ท่านมีความเชื่อมั่นในความคิดเห็นที่แตกต่างของกลุ่มในสังคมนั้นจะนำไปสู่การพัฒนาทางการเมืองในระดับใด	.979
34. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดกับบุคคลที่ไม่ผ่านการศึกษาน้อยก็ยังมีอิสระในการเลือกดำรงชีวิตตามวิถีชีวิตของตนเองในระดับใด	.979
35. ท่านมีความเชื่อมั่นในการเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่วนใหญ่ก็เพื่อผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้องในระดับใด	.979
36. ท่านมีความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นในเวทีสาธารณะอาจทำให้เสียเวลาในการดำรงชีพในระดับใด	.979
37. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดว่าควรมีการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งในระดับใด	.979
38. ท่านมีความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์และทำให้เกิดผลเสียในระดับใด	.979
39. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็นประเด็นสาธารณะในระดับใด	.979
40. ท่านมีความเชื่อมั่นเพียงใดที่เราควรเชื่อฟังหรือมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับผู้ที่มีอำนาจมีฉันทานจะเป็นภัยแก่ตนเองในระดับใด	.979

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
0.979	381

ภาคผนวก ข
ภาพในการเก็บข้อมูล

ภาพในการเก็บข้อมูล

รูปภาพที่ 2 ภาพในการเก็บข้อมูล

รูปภาพที่ 3 ภาพในการเก็บข้อมูล

รูปภาพที่ 4 ภาพในการเก็บข้อมูล

รูปภาพที่ 5 ภาพในการเก็บข้อมูล

ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์

ชื่อ นางสาวภาวิณี แสงนาก

วัน เดือน ปี เกิด 30 ธันวาคม พ.ศ 2536

สถานที่เกิด อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

ประวัติการศึกษา จบมัธยมศึกษา1-6 จากโรงเรียนการกุศลหลวงปู่ศรีจันทร์ วัณณาโก
ปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้าน
ช้าง

ที่อยู่ปัจจุบัน 83 หมู่ 3 บ้านใหม่พัฒนา ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัด
เลย

ผลงานตีพิมพ์

รางวัลที่ได้รับ

ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาวภาวิณี แสงนาก
วัน เดือน ปี เกิด	30 ธันวาคม พ.ศ. 2536
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
ประวัติการศึกษา	จบมัธยมศึกษา1-6 จากโรงเรียนการกุศลหลวงปู่ศรีจันทร์ วัณณาโก ปริณญาตรี จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้าน ช้าง
ที่อยู่ปัจจุบัน	83 หมู่ 3 บ้านใหม่พัฒนา ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัด เลย
ผลงานตีพิมพ์	
รางวัลที่ได้รับ	

